
Mersine Vigopoulou
Femeile
suferinței
și nădejdii

Mersine Vigopoulou

Femeile suferinței și nădejdii

Mersine Vigopoulou

Femeile suferinței și nădejdii

Traducere din limba greacă:
Cristian Spătărelu

EDITURA EGUMENIȚA
2018

Prima ediție în limba greacă cu titlul:

ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΤΟΥ ΠΟΝΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΛΠΙΔΑΣ,
Μυρσίνη Βιγγοπούλου, 2017

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
VIGOPOULOU, MERSINE
Femeile suferinței și nădejdii / Mersine Vigopoulou ; trad. din lb. greacă: Cristian Spătărelu. - Galați : Egumenița, 2018
ISBN 978-606-550-315-1

I. Spătărelu, Cristian (trad.)

Prologul ediției grecești

„Mai demult binele, virtutea, pilda bună erau multe, și răul se înăbușea în binele prisositor, și puțina dezordine care exista în lume nici nu se vedea și nici nu vătăma. Acum ce se întâmplă? Pilda rea este multă, și puținul bine care există este ignorat. Adică se întâmplă invers. Puținul bine se înăbușă în răul mult, și astfel în lume stăpânește răul." (Sfântul Paisie Aghioritul)[1]

Această carte, prin eroinele ei, pune în lumină binele care există în jurul nostru. Din fiecare pagină pe care o întoarcem se revarsă aerul proaspăt al credinței și bunătății. Durerea este alinată, și nădejdea noastră se reaprinde. Ziua de mâine va fi mai bună.

---

[1] În cartea *Cu durere și dragoste pentru omul contemporan*, Sihăstria Sfântului Evanghelist și Teolog Ioan, Souroti, Tesalonic.

Pentru femeile care suferă, cu îndemnul să nu-și piardă niciodată nădejdea.

Există un loc,
unde tristețea naște tăcere și liniște.
Este locul unde te-ai născut.
Loc îndrăgit, primitor,
binecuvântat.
Împreună cu ușa casei părintești
deschizi și o ușă
în memorie.

Pe o insulă mică și aridă, scăldată
de valuri înspumate
s-a născut Ghetsimana.
Era un loc plin de stânci
șlefuite de vânt, țărmuri abrupte
și câteva țarini neroditoare.
Casele erau mici, ca niște cutii pătrate,
cu obloane albastre la ferestre
și curți mici așternute cu pietricele
pe care le aduceau copiii de la mare.

Anghelina

Lina își privi ceasul de pe noptieră și oftă. Era trei dimineața. Insomniile o chinuiau. Se înveli bine cu plapuma, pentru ca cel puțin să-și încălzească trupul. Se simțea singură în lipsa soțului ei, dar încetase să se mai necăjească. Absența lui era mai degrabă izbăvire pentru ea. Izbucnirile lui nervoase deveniseră un coșmar în ultima vreme. Nu mai era omul pe care-l știa.

Când l-a cunoscut, lucra ca reprezentant comercial la o mare companie farmaceutică și călătorea des în provincie. Sporurile pe care le primea niciodată nu-l mulțumeau și mereu se simțea nedreptățit. Dar ea nu se văita niciodată. Se descurca foarte bine. Prin chivernisirea ei le-a crescut pe cele două fiice ale lor fără să le lipsească cele necesare.

De altfel ce pretenții să aibă de la viața ei o simplă gospodină? O plimbare pe țărm, o excursie cu familia, câteva rude și prieteni buni îi erau îndeajuns pentru a se simți fericită. Cât despre fetele sale, erau deja asigurate. Cele două imobile pe care i le lăsase socrul ei erau ceea ce trebuia pentru a le face zestre acestora. Această mică avere îi dădea o siguranță.

Însă nu aduce anul ce aduce ceasul. Când le-au pierdut pe toate acestea nici nu și-au dat seama.

Spiros cheltuia deseori și puținele lui economii, pentru că voia ce-i mai bun și mai scump pentru

familia sa. Privea mereu spre... cele înalte. Deseori Lina distingea o uşoară invidie în ochii lui pentru orice bărbat de succes, o gelozie care se adeverea şi mai mult de fiecare dată când spunea:

— Oare cu ce sunt aceştia mai buni ca mine?

Ea reacţiona în felul ei, încercând să-l liniştească, dar nu-l putea cuminţi.

— Ce se întâmplă, măi femeie, eu toată viaţa o să rămân aşa? Un funcţionar?, i-a spus într-o zi, şi a vândut primul imobil pentru a cumpăra un spaţiu care să adăpostească o companie de medicamente, pe care de mult o avea în minte.

Compania lui! Oricât s-au certat, oricât a plâns ea, n-a putut să-i schimbe hotărârea de a vinde unul dintre cele două imobile ale socrului ei.

— N-o să fii tu un obstacol în cariera mea!, i-a strigat, şi după o ceartă cumplită a dus-o direct la notar.

Aşa şi-a deschis afacerea, înscriind-o însă pe numele ei. El nu voia încă să-şi părăsească locul de muncă. Ea a intuit că în spatele acestei mişcări se ascundea o trufie, poate chiar şi o slăbiciune omenească pentru fală şi apreciere, deşi el niciodată n-a recunoscut asta.

Era adevărat că Spiros era om harnic şi sârguincios. La început toate mergeau bine. Cunoscut de mult în acest spaţiu, n-a întârziat să-şi câştige clienţii lui. Încet-încet a lăsat meseria de funcţionar, pentru că prezenţa lui era mereu necesară în afacerea recent deschisă. Împreună cu el lupta şi Lina. Se trezea în zori pentru a apuca să le facă pe toate. Şi acasă şi la magazin. De multe ori stătea până târziu

împreună cu el pregătind comenzi şi colete, iar totodată ajuta şi la birou.

Dar timpul trece ca o apă curgătoare şi toate se schimbă. Fiica lor cea mare deja învăţa informatică şi contabilitate. Cuprinsă de entuziasmul tinereţii, a început imediat să lucreze cu tatăl ei. Cea mică mai avea doi ani până la terminarea liceului. Visa să studieze economia şi să preia repede administrarea afacerii.

Tinereţea este mereu aşa: grăbită!

Îşi prinde floarea în geana Primăverii fără să-i pese de crivăţ sau de nămeţi.

Peste puţin Spiros a hotărât să extindă afacerea. În ciuda împotrivirilor soţiei lui a angajat încă trei persoane. Şi, cum era firesc, cheltuielile au crescut foarte mult. Doar că, dacă până atunci el lua toate iniţiativele, când au început primele dificultăţi a trimis-o pe Lina să se împrumute de la rudele ei. Nu i-a fost uşor. S-a umilit pentru binele familiei şi a reuşit. Spiros a înţeles repede că banii aduşi de soţia lui erau ca o picătură în ocean şi a luat decizia curajoasă: Va cere un împrumut mare de la bancă! Şi pentru a o convinge pe Lina să semneze i-a vorbit despre viitorul şi binele fetelor.

Era un truc vechi, dar ştia că mereu îi reuşeşte.

Lina s-a uitat iar la ceas. Ora patru. A deschis sertarul şi a privit pastilele roz, „făcătoare de minuni”. Dacă mai lua una poate că ar mai fi dormit puţin. Însă s-a răzgândit repede. În ziua aceea voia să aibă mintea limpede.

S-a ridicat, şi-a pus o geacă groasă şi a ieşit pe balcon. A inspirat adânc. Aerul sărat, care venea dinspre mare, îi îngheţa faţa. A început să socotească câte decizii mari a luat de pe acest balcon...

Până la urmă iubea mult casa lor. Era o mireasă de douăzeci de ani când a venit în acest apartament împreună cu Spiros ca să adăpostească iubirea lor. Odată cu trecerea anilor le-a văzut pe fetele ei crescând în acelaşi cartier în care se jucase şi ea când era mică. Au mers şi ele la şcoala ei de piatră. S-au bucurat de ţărm pescuind împreună cu tatăl lor. Mereu visa că aici îi va aduce mai târziu şi pe nepoţii lor...

Acesta era locul unde se născuse şi crescuse, casa ei îndrăgită din faţa mării.

O corabie luminoasă ieşea încet-încet din port.

– Călătorie plăcută... a şoptit Lina.

Ah, dacă ar fi putut-o lua şi pe ea... Să evadeze într-un loc îndepărtat. Necunoscută între necunoscuţi. Acolo unde să nu mai sune telefoanele de la bănci cu ratele restante. Acolo unde să nu existe poliţe neachitate care s-o poarte prin tribunale.

Pe de altă parte nu putea să-l dezamăgească pe Spiros. Era un soţ şi un tată bun. Se îngrijea de casa şi de copiii lui. Familia era toată viaţa sa. Doar că egoismul şi încăpăţânarea lui le stricau uneori pe toate. Dacă ar fi lipsit această încăpăţânare a lui, acum poate că lucrurile n-ar fi ajuns până aici.

Corabia îşi continua drumul.

Inima Linei bătea din aripi ca o bufniţă înspăimântată pentru a o ajunge, pentru a pleca, dar rămânea încă ţintuită acolo. Genunchii i s-au înmuiat. S-a sprijinit de balustrada balconului ca să aştepte zorile şi i-au venit în minte ultimele lui cuvinte:

– Dacă aş avea cincisprezece milioane de drahme, în acest an, 1990, m-aş descurca foarte bine. Aş plăti toate datoriile şi mi-ar mai rămâne doar banca. Un cunoscut de-al meu îl cunoaşte pe director şi ne va ajuta să facem o nouă negociere a împrumutului, i-a spus cu puţin înainte de a pleca în călătorie.

Nu i-a răspuns. Chiar şi casa părintească, unde stătea mama lui, o vânduse. Au fost nevoiţi s-o ia la ei şi – ca întotdeauna – cele grele au fost lăsate Linei. A înghesuit masa între canapele, şi construind un perete subţire a încropit o cameră mică pentru soacra ei.

Bătrâna, după ce şi-a pierdut casa şi odihna, a început să devină nervoasă. Şi pentru că fiul ei lipsea mereu, furia şi cârteala se vărsau asupra nurorii. Faptul că locuiau împreună a înăbuşit relaţia frumoasă pe care o clădiseră cele două de-a lungul timpului.

Lina, pentru a rezista, şi-a găsit consolare în calmante. Nu avea niciun alt ajutor. În deznădejdea ei s-a gândit să ceară ajutor de la un prieten de-al ei psiholog. Christos fusese colegul ei din gimnaziu. Studiase în America şi apoi îşi deschisese birou în oraş. Din păcate însă, criza financiară prin care trecea Lina nu-i permitea asemenea lux.

Cincisprezece milioane! Cincisprezece milioane!

Gândurile au început să i se învârtă în cap. S-o înnebunească.

Cu aceşti bani ar fi putut să-şi răscumpere liniştea.

Să pună capul pe pernă şi să doarmă. Să se plimbe cu fetele pe ţărm, scăpată de coşmaruri. Poate că şi Spiros ar fi devenit mai calm. Însă singurul lucru care le rămăsese era casa lor.

— Nu, sigur valorează mult mai mult, a murmurat.

Acest gând o lovea ca un pumn în stomac. Un fior i-a străbătut tot corpul şi a început să tremure.

— Niciodată! Niciodată nu voi vinde această casă, a zis, vrând să-şi liniştească fricile.

Amintirea părinţilor ei, care i-o cumpăraseră răbdând atâtea lipsuri şi sacrificii, o durea adânc. Însă alta era filosofia lui Spiros:

— Viaţa ne cere îndrăzneală! Dacă nu-ţi iei unele riscuri, vei putrezi între patru pereţi. Te va mânca mizeria. Te va îneca monotonia.

Un zâmbet amar i-a venit pe buze când şi-a amintit de privirea lui mustrătoare de fiecare dată când ea îşi declara ocupaţia: casnică. „Om de afaceri", completa el cu o doză de mândrie în glas.

Cincisprezece milioane... ca să-ţi găseşti liniştea.

Gândurile se rostogoleau în mintea ei.

Cincisprezece milioane... ca să poţi mânca liniştită.

Cincisprezece milioane... şi să putrezeşti între patru pereţi ai unei case închiriate. Mai bine să se bucure de casa ta altcineva decât să ţi-o înghită banca. Poţi ajunge şi la închisoare. Pe numele tău sunt semnate poliţe neachitate!

A respirat adânc, pentru a prinde curaj.

„În cele din urmă e doar o hotărâre. O voi face", s-a gândit.

O fierbinţeală i-a străbătut corpul. Faţa i s-a aprins. Gura i s-a uscat, ca şi când s-ar fi aflat în deşert fără un strop de apă. Şi-a dezbrăcat geaca şi a aruncat-o pe un scaun. O barcă înainta încet sub razele lunii, de parcă ar fi vrut să-i schimbe părerea. Persoane dragi, amintiri şi evenimente se înecau într-un strigăt mut de îngrijorare.

S-a agăţat de balustradă şi s-a uitat în jos.

O despărţeau zece metri de pământ şi câteva secunde de moarte.

Doar câteva secunde pentru a scăpa.

S-a aplecat mai mult şi şi-a lăsat lacrimile să alunece pe frunzele de leandru, care o privea de jos înfricoşat.

— Mamăăă!!!

O voce a rupt deodată tăcerea. S-a întors şi a privit. Cei doi metri dintre ele erau viaţa, însăşi viaţa, care o chema.

Au căzut una în braţele celeilalte. În momentul acela a luat şi marea hotărâre: „O voi vinde!"

Vântul rece i-a înfiorat trupul şi a intrat în casă împreună cu fata cea mică. A liniştit-o sărutând-o duios şi s-a dus iarăşi în pat.

Până în zori a umblat şi a plâns fiecare colţ al casei. Uşile însorite ale balconului, de unde privea iarna marea furtunoasă. Ferestrele cu perdele dantelate şi terasele cu glastre. A mângâiat pentru ultima oară cu privirea bucătăria ei. „Regatul" său, care

încă mirosea a miere și scorțișoară de la covrigeii pe care îi făcuse ieri dimineață. A intrat în baie. I se părea că le vede pe fetițele ei jucându-se cu delfinașii și corăbioarele lor în cadă și stropindu-se cu apă. În cameră fetele ei dormeau. Le-a învelit și le-a sărutat ușor pe păr. Pe bibliotecă erau diferite ornamente pe care le făcuseră manual, împreună cu ea, pe când mergeau încă la școala primară.

„Nu te atașa de lucrurile neînsuflețite", se mustra ea. „Unii își pierd copiii și tu plângi pentru niște pereți?"

O rugăciune i-a venit spontan pe buze, prin care îi cerea lui Dumnezeu ca fetele ei să fie sănătoase și fericite. Și ce era oare fericirea decât niște simple clipe obișnuite de bucurie și liniște...?! Nu-și făcea iluzii că ar putea salva ceva. Nici măcar căsnicia ei...

În ziua aceea, cu ochii roșii de nesomn și plâns, a mers să pună în ziar anunțul: „De vânzare".

Un calmant întreg n-a ajuns pentru a-și potoli supărarea în ziua în care a mers împreună cu Spiros la notar.

— Doar douăsprezece milioane?, a îndrăznit să șoptească în ceasul când a citit contractul.

Însă soțul ei, pentru a lua toți banii în mână, a scăzut și mai mult prețul. Lina a aruncat o privire rapidă spre cuplul care stătea zâmbitor în fața lor. De mâine aceia își vor bea cafeaua pe balconul ei și se vor bucura de căldura casei lor.

A simțit că ceva o strânge de gât. Nu mai suporta. A semnat repede și, aproape alergând, a început să coboare scările de la etajul al șaptelea. Spiros a ajuns-o la ieșire. A luat-o de mână și a încercat să găsească cuvinte de mângâiere:

— Ai puțină răbdare, draga mea. Peste câțiva ani îți voi face o vilă cu grădină și piscină!

Nu voia să-i dăruiască nici măcar o privire. I-a refuzat și tratația pe care i-a propus-o. Voia să meargă repede acasă ca să înceapă să strângă lucrurile.

„Alții își pierd copiii, și eu pierd niște pereți..." Asta o va repeta de mii de ori ca pe o consolare a sa, până ce va găsi un nou cuib pentru a-și aduna iarăși visele...

Ajutorul bunicii a fost prețios. Au găsit o casă puțin mai mare și o plăteau acum cu pensia acesteia. Renegocierea cu banca s-a făcut, dar ratele au crescut. Banii luați pe casă s-au terminat înainte de a trece luna. Un nou camion a fost cumpărat și o nouă ceartă a venit să tulbure relația lor deja greu încercată. Lina nu putea accepta că și-a vândut casa doar pentru a rezista puțin, iar soțul ei s-a grăbit să cumpere pe credit o nouă mașină pentru companie.

— Mare pagubă cu casa! Trezește-te, femeie, mașina și afacerea îți vor aduce o vilă, casa aceea ce ți-ar fi adus?, a ironizat-o Spiros.

Se simțea cuprinsă de același dezgust ca de fiecare dată când constata trufia lui. Într-o zi nu s-a mai putut abține și i-a spus-o în față. Cearta n-a întârziat să se aprindă. Niciunul dintre cei doi nu-și putea potoli nervii, și astfel relația lor a mers din rău în mai rău.

După câteva luni, telefoanele de la bancă şi de la creditori au început iar s-o înnebunească. Pe de altă parte, în zadar s-a străduit să le ţină în afacere şi pe fetele ei. Fata cea mare, nemaisuportând nervii tatălui ei, l-a părăsit, şi acum căuta să-şi găsească de lucru. Casa, după cum spunea, o înăbuşea, şi a început să frecventeze cafenelele. Cea mică şi-a pierdut interesul pentru studii şi îşi pierdea timpul la televizor, neglijându-şi lecţiile. Toate sfaturile mamei s-au dus de râpă.

Zi şi noapte se gândea în ce fel ar putea să scape de această afacere. O obseda. Deja începuse să ceară pe ascuns sfaturi de la un avocat cunoscut de ea. Însă să-i spună lui Spiros nu îndrăznea.

Într-o după-amiază, mergând la magazin să-l ajute, i-a venit în minte ceva ce citise într-o carte de psihologie: „Când vrei să-ţi păstrezi stăpânirea de sine, spune cele mai grele lucruri în modul cel mai liniştit". Însă, evident, aceste cuvinte nu le ştia şi soţul ei. În ceasul când făceau coletele, i-a propus să declare faliment şi să închidă afacerea, sperând că în felul acesta va reuşi să oprească prăbuşirea.

O palmă puternică i-a închis brusc gura. Şi, ca şi când asta n-ar fi fost de ajuns, Spiros, pentru a-şi potoli nervii, a smuls un scaun şi l-a aruncat în geamuri!

Un ghimpe a străpuns inima Linei şi a însângerat-o.

A fost prima seară când nu s-a întors la ea acasă.

Şi-a adunat ultimele forţe şi a mers să stea la o prietenă.

Spiros toată noaptea n-a închis ochii. Oricâte minciuni a spus, nu le-a putut linişti pe fiicele lui, care-l înnebuneau cu întrebările. Li se părea de neînţeles ca mama lor să plece fără să le anunţe. Pe de altă parte, îngrijorarea ca nu cumva în disperarea ei să facă vreo nebunie îi strângea stomacul.

Recunoştea că nu-şi mai putea controla nervii. Şi n-a fost prima dată când a întrecut măsura. Însă nici nu putea accepta unele lucruri. Fiecare cuvânt al ei îl enervase. El să se sacrifice pentru binele lor, să muncească de dimineaţa până noaptea, clădind piatră cu piatră această afacere, iar ea, ca răsplată, să-i ceară s-o închidă!

Pentru o clipă i-a trecut prin minte dacă nu cumva a greşit făcând acest împrumut, dar a alungat repede acest gând.

„Voi reuşi, voi izbuti! Deja numărul clienţilor e în creştere. Peste puţin mă voi pune pe picioare. Unor rude ale ei, care mi-au împrumutat bani, împreună cu vechiul meu patron, nu le va veni să creadă. „Poţi, Spiros! Nu renunţa! Sunt mofturi muiereşti! Lina nu are curaj pentru lucruri mari. Mâine se va întoarce, unde să se ducă?" Cu aceste cuvinte şi-a potolit sentimentele de vinovăţie şi pentru puţin l-a luat somnul.

În ziua următoare Lina a plecat de la prietena ei cu inima strânsă şi cu bani împrumutaţi. Nu i-a folosit la nimic faptul că au stat toată noaptea treze, discutând. Hotărârea o luase deja. Deja se afla la uşa biroului avocatului. Nu exista cale de întoarcere. Divorţul era singura soluţie.

Până să ajungă aici a luptat mult cu sine. A socotit greşelile lor. Orice concesie ar fi făcut, fiecare vorbea pe limba lui. Limba iubirii o uitaseră de mult.

A alungat repede amintirile unor clipe frumoase. Acum singurul lucru pe care-l voia era un divorț „civilizat", „prietenesc". Cu aceste cuvinte şi-a luat pastila şi a încercat să-şi înăbuşe sentimentele de vinovăție pe care le simțea pentru fetele ei. De altfel erau destul de mari pentru a-l vedea pe tatăl lor atunci când voiau. La asta nu se va împotrivi niciodată.

A apăsat butonul cu numele avocatului, şi uşa s-a deschis. Un domn grăsuț din spatele biroului îşi lua la revedere de la cineva care pleca.

— Lina, ce faci aici? Să nu-mi spui că ai venit pentru mine? Biroul meu este alături.

Lina s-a fâstâcit. Nu ştia ce să spună. Era Christos, fostul ei coleg, cel care devenise psiholog. Nu-l mai văzuse din gimnaziu!

— Nu cumva pe mine mă căutați?, a întrebat cu glas rece avocatul.

Lina s-a gândit puțin. A respirat adânc şi cu hotărâre le-a răspuns amândurora:

— Pe Christos îl căutam. Mă scuzați, am greşit uşa. Pe tine te căutam, Christos. Vreau să vorbim...

Zâmbind, acela a luat-o în biroul lui ca să-i ofere o ceaşcă de cafea. La început au vorbit despre anii de şcoală, şi Lina a fost plăcut surprinsă aflând că prietenul ei din copilărie avea deja familie şi patru copii. Apoi a început şi ea încet-încet să-şi desfăşoare ghemul vieții sale.

Acela o asculta cu atenție. De data aceasta n-a durat mult, cum obişnuia să facă la şedințele obişnuite. Psiholog experimentat, a văzut uşor disperarea şi furia fostei lui colege. Era de aşteptat şi hotărârea ei de a se despărți de soț. Pasărea închisă căuta să găsească un mod de a ieşi din cuşcă şi căuta încurajare.

— Aparent aceasta este soluția evidentă şi uşoară, i-a spus Christos liniştit. Noi însă trebuie să luptăm mai mult!

Cuvintele lui au acoperit-o ca o ceață matinală. Dar n-a făcut ea asta atâția ani? N-a luptat singură atât de mult?

— Nimeni nu poate lupta singur, a continuat Christos. E ca şi când ai da cu pumnul în aer. Crezi că-l loveşti pe duşmanul tău. Dar duşmanul, Lina, este în tine. Este mânia, furia ta. Ca să mă crezi îți voi mărturisi şi eu ceva personal. În viața mea nu m-au ajutat atât diplomele de la facultăți, cât cuvintele unui părinte simplu, pe care l-am cunoscut în Sfântul Munte, când m-am întors în țară.

Christos nu voia să spună mai mult. Nu-i plăcea predica. Viața duhovnicească era pentru el trăire, care nu putea fi explicată în cuvinte. Din această dulceață a vieții duhovniceşti se străduia acum să arunce sămânța în sufletele pacienților lui. De altfel ce fel de psiholog ar fi dacă el însuşi n-ar crede că există suflet?

Lina, pe de altă parte, nu putea să creadă bine ceea ce auzea. Acela, om modern, cu studii în America, cu diplome şi doctorat, să vorbească despre viața duhovnicească! Nu că ea n-ar fi crezut. De multe

ori mergea la biserică, dar la un duhovnic nu fusese niciodată.

Christos văzu nedumerirea zugrăvită pe chipul ei.

— Crede-mă, dacă te vei ierta pe tine şi pe soţul tău, întreaga ta viaţă va lua o nouă întorsătură...

Toată atitudinea lui a făcut-o în cele din urmă să creadă că poate pune şi ea un nou început. Nu i-a promis că problemele ei vor fi rezolvate dintr-odată, ci că modul de abordare a lor va fi cu totul diferit.

A amânat pentru moment hotărârea de a merge la avocat.

O mică rază de speranţă a ieşit dintre nori şi a venit să se cuibărească în sufletul ei. A răspândit ceaţa. A încălzit-o.

Acum paşii o conduceau în fiecare duminică la biserică. Mergea singură. Nimeni nu o urma. O mângâia gândul că Dumnezeu n-o uitase. Întâlnirea ei cu Christos îi amintea de prezenţa Lui. Deznădejdii i-a luat locul speranţa. Acum avea o mână de care se putea prinde. Singurul lucru pe care-l amâna mereu era spovedania. Încă nu se simţea pregătită. Cât despre Spiros, hotărâse să-i dea a doua şansă...

Prietenii şi cunoscuţii n-o mai mulţumeau şi încetase de mult relaţiile sociale. Singura ieşire care o bucura era grupul de creaţie al Centrului Cultural, unde mergea de mulţi ani. Doar în ultimul an lipsise, şi acum, la îndemnul lui Christos, începuse din nou să meargă o dată pe săptămână.

Avea talentul să facă lucruri frumoase din cele mai ieftine materiale. Bijuterii, pictură pe ceramică, pe pietricele, pe pânză, chiar şi pe sticlă. Aceste două ore de activităţi o făceau să uite pentru puţin de problemele ei. Responsabila grupului, doamna Dora, era entuziasmată de activitatea ei. Nu doar pentru că, precum spunea, „are mână de lucru", ci şi pentru ideile ei originale. De altfel fusese ideea Linei să facă broşe cu seminţe de flori şi spini de trandafiri. Şi au ieşit foarte frumoase!

— Dacă ai dispune de puţin mai mult timp, te-ai putea ocupa cu asta mai profesionist, i-a spus într-o zi Dora, pe când mergeau împreună.

A zâmbit amar. Nu pentru că nu avea nevoie de bani. Nicidecum. Dacă existau două cuvinte pe care le urâse atâţia ani, erau cuvintele: economie şi răbdare – în cele din urmă odată cu trecerea timpului va reconsidera multe dintre convingerile ei –, dar acum i se părea incredibil ca cineva să cumpere lucruri făcute de mâinile ei.

Să facă bani cu mâinile ei? Imposibil!

Însă Dora a continuat s-o îndemne:

— Data viitoare vom discuta despre asta. În seara asta sunt puţin grăbită, fiindcă mai târziu voi merge cu soţul meu la Souroti, la priveghérea Sfântului Arsenie. Sper să apuc să mă odihnesc puţin. Dacă vrei, vino cu noi să vorbim pe drum. E un prilej să-l cunoşti şi pe Părintele Paisie, care a venit din Sfântul Munte, şi să iei binecuvântarea lui.

A înlăturat şovăielile şi a hotărât să meargă. Oricum suferea de insomnie... În loc să se perpelească în pat şi să tocească cearşafurile, mai bine să meargă la priveghere.

Puțin mai târziu au trecut și au luat-o cu mașina lor. Pe tot parcursul călătoriei au vorbit cu multă căldură despre unele fapte minunate ale Părintelui Paisie, pe care Lina nu se mai sătura să le asculte. Au uitat cu totul de preocupările lor artistice. Însă când s-au apropiat au constatat cu uimire că nu pot urca la mănăstire. Mașinile erau parcate în dreapta și în stânga până jos, pe strada centrală, și lumea urca dealul pe jos.

Noiembrie, 1993. O seară liniștită. Nu amintea de iarnă.

Cerul era plin de stele. Parcă ar fi coborât printre ei pentru a le ține companie și a le lumina drumul. Singurul lucru care se auzea era respirația pelerinilor, care urcau panta.

Binecuvântată tăcere. Cât de fericit îl faci pe cel ce veghează și își unește rugăciunea cu bătăile inimii lui...

Biserica era plină. De pe ușa laterală lumea intra să se închine la capul Sfântului Arsenie. Acolo Lina s-a întâlnit cu Christos, cu soția și copiii lui. Au schimbat câteva cuvinte despre „coincidențele" care li s-au întâmplat în ultima vreme, și împreună cu ceilalți își aștepta rândul.

În ceasul când se închina ochii i s-au umplut de lacrimi.

– Ah, Sfinte Arsenie, să fi fost și eu în seara asta împreună cu familia mea. Ne-am destrămat. Ne-am risipit...

Aceste cuvinte au ieșit spontan din inima ei. Sfântul i-a luat rugăciunea și a lăsat-o blând la picioarele lui Hristos.

În fața bisericii un convoi nesfârșit de oameni aștepta cu răbdare să ia binecuvântarea Părintelui Paisie. Nimeni nu apuca să vorbească cu el.

– Nu deznădăjdui și... doar binecuvântarea lui dacă o luăm, e suficient, a liniștit-o Dora.

Însă Lina avea altceva în minte. Plănuia cum să-i șoptească prin două vorbe problema ei. Căuta să găsească câteva cuvinte și să le potrivească. Dar nimic nu i se părea suficient. Gândurile o oboseau. Le-a înlăturat și a lăsat cântările să-i atingă inima. Din când în când un suspin adânc și un „Doamne, iartă-mă!" îi ieșeau în șoaptă de pe buze.

Părintele, în picioare, rezemat de perete, îi binecuvânta pe oameni. Durerea pe care o vedea în ochii lor nu-l lăsa nicio clipă să-și odihnească trupul bolnav. Dacă ar fi putut și-ar fi făcut inima bucăți ca s-o împartă în dar la toți. Adâncit în rugăciune, se ruga la Hristos să ajute fiecare suflet smerit.

– Nu pot să mă spovedesc, a apucat Lina să-i șoptească în ceasul când lua binecuvântarea lui.

Din atâtea pe care se gândea să i le spună, acestea au fost singurele cuvinte care i-au ieșit spontan de pe buze în clipa aceea. Nimic altceva.

În zori s-au întors acasă. Trei ore de somn au fost suficiente ca s-o odihnească. După ce i-a condus până la ușă pe Spiros și pe fata cea mică, care pleca la școală, s-a dus să aprindă candela. Pe când o pu-

nea aprinsă lângă icoane, a început să se gândească la noaptea trecută. Parcă în câteva ceasuri s-a desfăşurat în faţa ochilor ei zădărnicia acestei vieţi. Căuta liniştea în medicamente, scăparea în divorţ, şi a fost suficientă doar o noapte lângă Hristos şi sfinţii Lui pentru a-şi lumina mintea şi a alunga din suflet orice îngrijorare.

Dintr-odată a simţit dorinţa nebiruită de a merge să se spovedească.

Nevoia de a găsi imediat un preot era atât de urgentă, încât nici nu şi-a dat seama când s-a îmbrăcat. A aruncat grăbită în buzunar cheia casei şi a plecat alergând. Lângă biserica Sfinţilor Arhangheli s-a oprit să-şi tragă sufletul. Hotărârea ei îi dădea putere, dar totodată aproape că o speria. Parcă „cineva" o ţinea de mână şi o conducea în biserică.

Sub epitrahilul părintelui Eutihie şi-a deschis inima. Cuvintele lui, ca o mângâiere paternă, i-au dat curaj. Privirea lui curată i-a destrămat orice reţinere. Nu şi-a negat greşelile. Vorbea, şi din ochi i se revărsau lacrimi.

— Fiica mea Lina, fiind de atâţia ani în supărările tale, L-ai dat pe Hristos la o parte. Te străduieşti să rezolvi singură problemele tale, şi singurul lucru pe care-l reuşeşti este să le reciclezi. A sosit ceasul să-I arăţi încredere. Aceasta este cea mai bună rugăciune. Cât despre Spiros... Noi, bărbaţii, fiica mea, suntem ca brichetele. Când cineva ne face observaţie este atins egoismul nostru şi ne aprindem într-o clipă. Orice i-ai spune, să i-o spui cu iubire. Nu pătimaş. Încet-încet o va simţi. Se va schimba. Dacă te

gândeşti bine, vei vedea că mai multe sunt cele care vă unesc decât cele care vă despart.

— E şi problema societăţii, care a devenit un nod gordian. Nimeni nu ni-l poate dezlega.

— Ah, bre Lina, pune-l pe arhanghel cu sabia lui să taie nodul gordian. Nu cumva ai uitat că-i ai ocrotitori pe arhangheli?

Lina aproape că uitase numele ei de botez. S-a întors surprinsă şi l-a privit pe părinte. Acela, puţin prin blândeţea lui, puţin prin umor, a adus o rază de speranţă în sufletul ei. La urmă i-a citit rugăciunea de iertare şi şi-a luat rămas bun de la ea.

O mângâiere dulce a cuprins-o. Mergea uşor, cu sufletul liber, ca şi când altcineva ar fi ridicat acum poverile ei.

Duminică a mers să se împărtăşească. Pentru prima oară simţea că s-a împăcat cu Dumnezeu. Cu Acela, Care ştie să ierte şi să miluiască. Pacea pe care o simţea îi dădea aripi. Lina murise pentru ea. Anghelina renăştea.

* * *

Se apropia Crăciunul, când într-o dimineaţă acasă la ei au venit trei bărbaţi. S-au recomandat ca executori judecătoreşti şi au început să înregistreze bunurile lor mobile. A îngheţat. Altfel şi i-a imaginat pe cei trei Magi cu daruri.

„Oare a sosit catastrofa finală, sau este şi asta încă o provocare?", s-a întrebat.

I-a fost pusă iarăşi la încercare rezistenţa.

Din fericire fetele lor nu erau acasă. Executorii nu s-au arătat entuziasmaţi de mobila simplă şi de

televizorul vechi. Au întrebat să afle dacă există antichități, care să aibă oarecare valoare.

Fără să piardă timpul, a deschis camera bunicii.

— Se apropie de o sută de ani. E valoroasă?, le-a spus cu un zâmbet amar, arătându-le bătrâna femeie.

Executorii au schimbat între ei o privire de nedumerire. Poate că se întrebau și ei cum de are poftă de glume. I-au urat „Crăciun fericit" și au plecat dându-i actul de sechestru. L-a pus în buzunar și a plecat repede la biserică.

S-a așezat în genunchi în fața arhanghelilor.

— Sfinților Arhangheli, eu așteptam să descurcați aceste probleme ale mele, iar voi le-ați încurcat și mai mult!, le-a spus cu reproș.

Părintele Eutihie a sfătuit-o să facă răbdare până va veni Spiros și să vorbească liniștit.

— Ah, această răbdare, părinte! Până când?

— Răbdarea, fiica mea, nu are sfârșit...

Spiros mergea cu mâinile în buzunar și o ploaie măruntă și rece îi izbea fața. Luminile de pe stradă și vitrinele împodobite îi aminteau tot timpul de Crăciun. Atunci când cu salariul pe care-l avea făcea cumpărături pentru casă și pentru familia sa. Deși toate erau măsurate, soția lui făcea să nu lipsească nimic de pe masa de Crăciun și mereu îi aștepta pe toți un cadou sub pom. De ce a vrut el, gospodar adevărat, să se extindă atât de mult? Bine spune proverbul: „Întinde-ți picioarele cât îți ajunge plapuma"...

A intrat în parcul din apropiere și s-a așezat pe o bancă. Actul de sechestru îi ardea mâinile și sufletul. Orice speranță de a păstra această afacere se terminase de-acum. Spatele i se încovoia de amărăciunea pe care o purta.

Atât de mare era disperarea lui, încât luna s-a înspăimântat și a alergat să se ascundă. Atâția ani visase să devină vultur, să zboare în înălțimi. Acum tremură ca o vrabie rănită, căutând în zăpadă câteva fărâmituri pentru a supraviețui. Și furtuna venea...

Și-a pus capul în palme și a început să plângă ca un copilaș. Pentru prima oară accepta că a fost un încăpățânat, care a crezut că va reuși singur. Acum își întindea mâinile la Dumnezeu și cerea deznădăjduit ajutorul Lui.

Când s-a întors acasă, Anghelina încă îl aștepta. Nu l-a întrebat nimic. Doar l-a îmbrățișat strâns ca să-l încălzească. Noaptea zâmbea.

Se spune că în noaptea de Crăciun cerul se deschide. Îngerii coboară pe pământ. Iau rugăciunile oamenilor și le duc în fața pruncului Iisus. În ieslea Lui umilă doar rugăciunile smerite sunt primite.

— Spiros vrea să trăiască iarăși simplu și liniștit, împreună cu soția și copiii lui, I-au șoptit îngerii la ureche.

— S-a pocăit, Fiule, ajută-l! Se va mântui o familie, a zis duios Maica Domnului, și L-a luat în brațe.

Era o noapte liniștită cu lună, când a sosit Anul Nou 1994. Casa mirosea a plăcintă proaspăt coaptă și totul era dătător de speranțe. Spiros și-a adunat

tot curajul şi i-a anunţat hotărârea de a vinde afacerea.

Nu era uşor. În fiecare zi căuta cu disperare peste tot un client. De fiecare dată când mergea să facă o înţelegere, se iveau noi obstacole. Banca, necruţătoare, era gata s-o scoată la licitaţie.

Lina aştepta cu nădejde ajutorul lui Dumnezeu. Rugăciunea lui Iisus nu contenea de pe buzele ei toată ziua. Tainic inima sa o continua şi noaptea. Dumnezeu nu i-a lăsat să fie distruşi. În luna februarie societatea împreună cu imobilul au fost vândute.

Îndată ce a fost plătită banca, au venit ca nişte corbi „rudele apropiate" şi au cerut banii pe care-i împrumutaseră cu dobândă triplă!

La prima suflare a primăverii, Spiros a găsit de lucru ca reprezentant comercial într-un oraş mic din provincie. Cu puţinii bani care prisoseau s-au gândit să cumpere acolo o căsuţă mică. Când a aflat că se vinde o mică fermă, s-a dus împreună cu Anghelina s-o vadă.

Un vânticel cald i-a întâmpinat. Au deschis poarta ruginită de fier şi au intrat în curte. Copacii în singurătatea lor se sălbăticiseră. Iedera îmbrăţişase strâns zidurile casei, de parcă ar fi vrut să le ascundă de ochii curioşi. Patru trepte mari se opreau la o uşă exterioară boltită, încununată de un trandafir sălbatic.

— O mică sihăstrie, a şoptit Anghelina.

Stavros a luat-o de mână şi au înaintat prin buruieni pe o cărare nevăzută, care conducea în partea din spate a curţii. Un pin mare şi singuratic îşi arunca umbra peste un foişor făcut parcă pentru poeţi. O magazie pe jumătate ascunsă în spatele arborilor de liliac, o grădină de legume uitată şi câţiva măslini căutau gospodari.

Drumul de pământ care trecea prin faţa fermei urca pe o coastă uşoară, unde se vedea o bisericuţă văruită. Doi câini ciobăneşti au alergat lătrând până la gard. Ciobanul a trecut cu turma lui şi le-a dat bineţe.

Acesta de aici încolo va fi noul lor vecin.

Când fetele au mers prima oară s-o vadă, toată curtea era roşie de maci. „Aceştia ne-au încântat şi am spus s-o cumpărăm", ziceau mai târziu. Spiros, prin multă muncă, s-a îngrijit mai întâi de toate să aranjeze casa şi, odată cu rândunelele care se întorceau în ţinuturile lor, au intrat şi ei în noul cuib.

Aici şi-a dat şi bunica lor ultima suflare. De parcă ar fi aşteptat cu răbdare atâţia ani ca să aibă şi ea mormântul în provincie.

Grădina a devenit micul lor regat. Fetele au descoperit bucuria de a planta flori, plante şi legume. Cea mică s-a hotărât repede să studieze agricultura. Împreună cu noul lor prieten, un câine vagabond pe care l-au primit în curte, au cercetat ţinutul.

După-amiaza târziu Spiros împreună cu Anghelina mergeau la bisericuţa Prorocului Ilie. Clipe de odihnă şi rugăciune.

Grija lor era pentru fata cea mare. Din prima clipă când au venit aici căuta de lucru, dar ofertele în noul lor oraş mic erau puţine.

Stăteau pe o terasă înaltă şi priveau de sus... sihăstria lor. De când veniseră prima oară aici s-au străduit cu atâta râvnă să înfrumuseţeze această casă, încât nu le mai rămăsese timp să discute despre cele vechi. Şi poate că niciunul dintre ei nu voia să şi le amintească...

— Ce-ai spune dacă am lăsa puţin treburile şi am merge într-un pelerinaj la biserica Sfântului Arsenie?

Propunerea lui Spiros a surprins-o plăcut pe Anghelina şi a acceptat fără şovăială.

Era o duminică de iunie când au mers cu toţii împreună la Souroti.

Anghelina s-a închinat la Sfântul Arsenie cu lacrimi de recunoştinţă în ochi. Nu ştia cum să-i mulţumească că a învrednicit-o să vină acolo împreună cu toată familia ei.

Părintele Paisie se afla pe patul suferinţei. Însă spre norocul lor în ceasul acela primea nişte pelerini. Şovăielnici, i-au urmat şi ei pe aceia până la chilia lui.

Păşind uşor, au intrat înăuntru. Acela s-a străduit puţin să se ridice. I-a îmbrăţişat pe toţi cu privirea, în vreme ce luau binecuvântarea lui, şi le-a spus din inimă:

— Spiros, îţi dau binecuvântarea să te cerţi cu toată lumea în afară de soţia ta. Iar tu, Anghelina, să-ţi aminteşti că Dumnezeu a condiţionat mântuirea oamenilor de răbdare.

Le-a dat câte o cruce în mână, a binecuvântat fetele şi s-a întins iarăşi pe pat. Chipul lui luminos şi

totodată curat avea să devină un călăuzitor statornic în noua lor viaţă.

După o lună Părintele Paisie şi-a luat valiza lui nevăzută, plină cu lupta cea bună şi cu truda unei vieţi întregi, şi a plecat în patria cerească. Voia să-i spună el însuşi de aproape lui Hristos despre pătimirile oamenilor.

În acelaşi an Anghelina, prin îndemânarea ei artistică, a participat la o mare expoziţie. Toţi au fost entuziasmaţi de lucrările sale. Mari hoteluri şi magazine cu obiecte pentru turişti au umplut-o de comenzi. Cererea mare pentru moment a speriat-o şi voia să dea înapoi.

— Fiica mea, Dumnezeu ţi-a dat un talent. Nu-l ascunde sub preş, fiindcă Acela îţi va cere socoteală, a încurajat-o părintele Eutihie.

Foarte curând Spiros a transformat mica magazie din curte într-un atelier modern. Acolo Anghelina împreună cu fata lor cea mare au început să lucreze cu multă râvnă şi hărnicie.

Au descoperit repede că avea şi ea talentul mamei sale. Chiar şi plantele pe care le sădiseră în curte, conservate şi păstrate în plase brodate, ajungeau până în străinătate. Toată distribuţia au lăsat-o în seama tatălui şi de fiecare dată când se întorcea din străinătate le aducea noi comenzi şi noi invitaţii la expoziţii.

Au trecut de atunci mai bine de douăzeci de ani. Casa s-a umplut încet-încet de gineri şi nepoţi. Dar viaţa nu este niciodată presărată doar cu flori.

Bucurii şi necazuri vin rând pe rând. Când e soare şi vreme frumoasă, când ceaţă şi vreme rea.

Atunci când supărarea şi suferinţa intră pe fereastră, bunica Anghelina le urează bun venit, fiindcă se cunosc de mult. Scoate puţin zahăr din buzunar şi îl pune în gură, ca să n-o amărască mult.

Apoi închide bine uşa casei sale, ca să nu plece Hristos şi să rămână singuri şi pustii...

Agnia

Munca la patiseria lui Atanasie era grea. Se apropia amiaza, când a ieşit de acolo foarte transpirat, ca să răsufle puţin. Era ceasul când sora lui de obicei îi pregătea cafeaua.

— Mulţumesc!

— Atanasie, eşti obosit. Trebuie să-ţi găseşti un ajutor. Toată ziua eşti la patiserie, uiţi că ai soţie şi copii.

— Nu te îngrijora pentru mine. Încă mai rezist. Mi s-a recomandat însă un patisier bun şi astăzi îl aştept. Dacă vom cădem de acord, va rămâne la început aici, la mansardă, iar apoi o să vedem...

Se uita la sora lui cum alerga şi-i servea pe clienţi şi admira încă o dată sprinteneala şi bunătatea ei. N-ai fi spus despre Agnia că este frumoasă. Dar ceva dulce în zâmbetul ei, ceva cald în privirea sa te făceau imediat s-o simpatizezi. Dorinţa lui era s-o mărite. Trecuseră anii, dar ea încă nu se hotărâse. El, deşi mai mic, îşi întemeiase deja familie.

„Când va veni săptămâna oarbă se va mărita", spunea regretata lor mamă. „Dacă inima începe să bată tare, n-o să mai vadă niciun cusur la bărbaţi..." Doar că n-a apucat s-o vadă mireasă. Înainte de a închide ochii, Atanasie i-a făgăduit că o va însoţi pe Agnia, ca mireasă, la biserică. De altfel ţinea mult la ea. Atunci când nici nu îşi plătise bine datoriile pa-

tiseriei, a luat un alt împrumut pentru a-i cumpăra un mic apartament. El îi plătea toate cheltuielile şi ea îşi depunea salariul în bancă.

Însă sora lui era o fată foarte cinstită. Nu ştia cum să-l răsplătească pentru acest bine pe care i l-a făcut. De la şase dimineaţa lucra la patiserie, iar după-amiaza mergea s-o ajute pe cumnata ei. Uneori le citea la copii, iar alteori îi ducea în parc să se joace.

Agnia avea mare slăbiciune pentru toţi copiii, nu doar pentru nepoţii ei. Când mergea la biserică sau ieşea la plimbare, mereu avea ceva dulce în geantă sau în buzunare ca să le dea. Iar aceia îi răsplăteau iubirea cu un mic sărut sau cu o îmbrăţişare strânsă. Acest lucru n-a trecut neobservat de părintele Dimitrie, şi astfel i-a dat lucrarea de a face cu ei lecţii de cateheză în fiecare duminică dimineaţă.

Agnia avea felul ei de a imprima în sufletele copiilor cuvântul lui Dumnezeu, firesc, prin cântece, jocuri şi povestiri. Şi cu cât timpul trecea, grupul se mărea. Pentru că reuşea încet-încet, în afară de iubirea copiilor, să câştige şi simpatia părinţilor.

Înainte ca Atanasie să bea ultima înghiţitură de cafea, a apărut Kiriakos. Prin cuvinte limpezi au clarificat înţelegerea dintre ei, şi din aceeaşi seară Kiriakos a început lucrul.

Mansarda era toată a lui. Cu timpul s-a dovedit un patisier iscusit. Era om trecut prin viaţă, cu multă experienţă în spate. Şi după cum făcea prăjiturile lui cu meşteşug şi pricepere, la fel ştia să facă şi ochi dulci femeilor.

Agnia, cum era firesc, n-a trecut neobservată. O privire caldă şi insistentă, o discuţie tandră, o atingere întâmplătoare n-au lăsat-o nici pe ea neatinsă. Şi aşa, pe neaşteptate, a venit „săptămâna oarbă", făcându-i inima să bată cu putere.

Cu cât trecea timpul, relaţia lor devenea mai caldă. Într-o zi a găsit ocazia s-o invite la cafea. Au stat la o cofetărie din centru, şi Kiriakos a început să-i vorbească despre viaţa lui în sat.

— Agricultura e grea. Pământul îţi istoveşte trupul. Am vrut să scap de asta. N-am mai suportat să lupt cu pământul şi cu vremea. Să-i dea Dumnezeu sănătate unui unchi de-al meu, care m-a luat cu el şi m-a învăţat această meserie...

Cât timp au vorbit, Agnia îl vedea neîngrijit şi îi era milă de el.

— Vreau să-mi întemeiez o familie. M-am săturat de viaţa de burlac. Singurătatea e grea. Să te întorci într-o casă goală şi să nu te aştepte nimeni. Să vrei să-ţi întinzi mâna, să simţi căldura unui om apropiat, şi lângă tine să nu fie nimeni. Ai simţit vreodată asta, Agnia?

Ultimele cuvinte i le-a spus aproape în şoaptă la ureche, şi suflarea lui i-a mângâiat faţa. Atinsese cele mai sensibile coarde ale inimii ei şi îl compătimea. Oricât de pline ar fi fost zilele ei, erau clipe când singurătatea o înspăimânta. S-a ridicat puţin brusc şi i-a propus să facă o plimbare.

Din ziua aceea visele i s-au umplut de prezenţa lui. A început să se închipuie pe ea lângă el. Muncind împreună şi crescându-şi copiii. Şi ca toate vi-

sele de fată, era şi acesta frumos, înfăşurat în hârtie aurită, cu gust de bomboane, şi-i îndulcea sufletul.

Astfel, a început să-i poarte de grijă lui Kiriakos. Să-i calce cămăşile, să-i aducă mâncare de acasă. Şi cu cât vedea bucurie pe chipul lui, cu atât nu ştia ce să facă pentru a-l mulţumi.După cum era firesc, se simţea foarte bine şi el. Nici nu mai căuta să închirieze vreo garsonieră, cum spusese la început. Atanasie, desigur, multe cuvinte nu spunea, dar nimic nu-i scăpa. Deşi dorea mult ca sora lui să se mărite, ceva nevăzut din el nu-l lăsa să se bucure.

Agnia nu mărturisise nimănui sentimentele ei, decât părintelui Dimitrie. Acela a sfătuit-o să nu se grăbească. Să se roage pentru ca Dumnezeu să-I arate voia Lui. Şi într-adevăr, ziua aceea n-a întârziat.

— Agnia, când o să mă inviţi acasă la tine la masă? Vreau să mâncăm împreună, să vorbim... La urma urmelor, să văd dacă eşti gospodină bună, a glumit Kiriakos.

— Când vei cere voie de la fratele meu, a răspuns ea.

— De ce? Eşti minoră şi trebuie să cer voie de la tutorele tău?

A vrut să întindă mâna spre ea s-o mângâie, dar ea s-a îndepărtat.

— Nici eu nu sunt minoră, nici tu adolescent, ca să ceri lucruri prosteşti. Dacă vrei să vorbim serios, sunt pregătită.

— Eu nu sunt încă pregătit...

Agnia nu era de gheaţă. Îl iubea, dar nu voia să facă lucruri pe care nu le făcuse nici când era mai

tânără. Avea răbdare şi aştepta. Pe de altă parte, de mult voia să împărtăşească cu o femeie sentimentele ei, să-i ceară sfatul.

Către cumnata sa, Maria, nu se putea deschide, pentru a nu afla ceva fratele ei. Singura cu care vorbea deseori la telefon era o verişoară mai mică a ei, Ana, din capitală. În fiecare an când Agnia lua concediu, mergea să stea câteva zile împreună cu ea la Atena. Însă anul acesta nu voia să plece de la patiserie.

Ana a înţeles repede ce o preocupa. Astfel, puţin prin insistenţa ei, puţin prin rugăminţi, a reuşit să-i afle secretul.

— Draga mea, bărbaţii vor şi puţină cochetărie! Pune-ţi nişte pantaloni moderni, vopseşte-ţi părul, luminează-ţi faţa cu puţin machiaj. Vei deveni alt om. Ascultă-mă şi nu vei pierde, îi spunea deseori, şi închideau amândouă telefonul râzând.

La ultima discuţie telefonică i-a spus-o clar:

— Dacă nu vii tu, voi veni eu acolo. Dacă nu te voi logodi, să nu-mi spui Ana. Voi fi naşa ta!

Ca un aer proaspăt de primăvară a venit Ana într-o zi la patiserie. Elegantă, spilcuită, cu părul blond prins cu o panglică roşie, a petrecut zâmbind toată dimineaţa cu ei. Decolteul ei provocator şi parfumul îmbătător n-au rămas neobservate. Ca un fluture multicolor aduna nectar şi sirop, cu aerul şi zâmbetul ei nostim.

Într-o după-amiază se pregăteau să viziteze un mare centru comercial, care se afla puţin în afara

orașului. Ana a găsit îndată ocazia să-l invite și pe Kiriakos.

Agnia s-a îmbujorat doar când a auzit numele lui.

— E... nu știu, dacă crezi tu...

— Mă duc să-l iau de la patiserie. Te așteptăm în mașină, a zis, și a plecat alergând.

Peste puțin a plecat și Agnia. Își amintea că mașina era parcată în spatele patiseriei. Și-a grăbit pașii pentru a-i întâlni acolo.

Portocalii de pe stradă înfloriseră. Era o primăvară timpurie. A inspirat cu nesaț miresmele din aer și a zâmbit fericită. A deschis ușa mică din spatele patiseriei și a intrat. Din patiserie a auzit râsetul vesel al verișoarei sale și a mers să-i găsească.

N-a apucat să facă doi pași și a înghețat. În spatele ușii întredeschise Ana era în brațele lui Kiriakos!

Dintr-odată a simțit cum sângele i se urcă în cap. Nu putea crede ceea ce vedea. Într-o clipă lumea ei s-a prăbușit cu totul, trăgând după ea și visele pe care le țesuse.

Ca o fiară adormită s-a trezit gelozia în ea. I-a mușcat din inimă. I-a străpuns-o.

S-a dat un pas înapoi. Nu voia să fie văzută. În graba ei s-a împiedicat de niște vase. Cei doi au înghețat! Ea a început să tremure, înainte de a începe furtuna...

Mirosea a primăvară timpurie, și portocalii pe stradă înfloriseră.

Mireasa inspira cu nesaț miresmele primăverii și fericită rupea flori pentru a-și face buchetul. N-a văzut norii negri care au început să se adune pe cer. Furtuna a prins-o pe stradă și a început să alerge ca să scape. Rochia ei de mireasă s-a prins în crengile tufișurilor și s-a sfâșiat. Vântul bătea cu putere în ușile închise și, înainte de a începe bine să se dumirească, i-a smuls florile din mână.

Primăvara avea asemenea capricii...

Agnia a traversat gâfâind parcul din apropiere. S-a ghemuit pe o bancă și doar acolo și-a lăsat lacrimile să-i curgă. Și lacrimile trădării sunt amare. Întristează inima. Sfâșie sufletul.

Pentru o clipă credea că a fost un vis. Un coșmar. Voia să se trezească și toate să fie liniștite, ca înainte...

— Plângi, Agnia?, a întrebat-o o fetiță care s-a apropiat readucând-o la realitate.

Și-a șters în grabă ochii.

— Tu ești, Hrisula? Nu te-am recunoscut, draga mea.

Micuța a îmbrățișat-o spontan și a sărutat-o pe obraz.

Peste puțin au sosit alergând și frații ei, Mihalis și Fotini. Agnia a scos din geantă câțiva biscuiți și i-a împărțit. În spate venea șchiopătând bunica lor, încercând să-i ajungă. A văzut-o pe Agnia și s-a așezat gâfâind lângă ea.

— Hai copii, mai jucați-vă puțin până când îmi trag răsuflarea, și după aceea mergem acasă!

A privit-o pe Agnia, care încerca să-și ascundă tremurul mâinilor.

— Ce ai, draga mea? Ești bine?

Agnia n-a răspuns. A privit-o cu ochi umezi, care cereau ajutor. Voia să-i spună multe lucruri, dar nu avea grai. Lacrimile care i se revărsau pe obraji le spuneau pe toate.

— Draga mea, tremuri din tot trupul. Ce ţi se întâmplă? Să mergem acasă, ca să vorbim, să te liniştești. Sunt singură acasă. Ştefan lipseşte.

Dar ea nu răspundea. Doar s-a ridicat şi a urmat-o. Voia să fugă, să se ascundă. Să n-o mai vadă nimeni. Nici fratele ei, nici Ana, nici Kiriakos! Să se întoarcă acasă şi să se afle faţă-n faţă cu verişoara ei, asta nu suporta. Să meargă la patiserie şi să-l vadă pe Kiriakos? Altă încercare chinuitoare...

— Vino, Agnia, să bem un ceai cald ca să te calmezi. Ştiu eu, inimioara te doare de ceva... Nu te necăji, scumpa mea. Un doctor mai bun decât timpul nu există. Acesta pe toate le vindecă. Vino acum în dormitor să te întinzi, şi eu îi voi telefona fratelui tău să nu se îngrijoreze.

Doamna Stavrula o iubea pe Agnia. În fiecare duminică nepoţii ei mai întâi mergeau la lecţia de cateheză şi după aceea se duceau acasă. Mihalis, băieţelul de nouă ani, îşi luase deja rolul de protector. După ce terminau le lua pe surorile lui de mână ca să le ducă în siguranţă acasă. Agniei îi era milă de aceşti orfani şi se îngrijea de ei mai mult decât de toţi. Chiar ea îi traversa strada pe la semafor şi pleca doar după ce-i vedea că intră în bloc.

După telefonul doamnei Stavrula pe Atanasie îl rodeau gândurile. Agniei, de vreme ce nu voia să

se întoarcă acasă, i se întâmplase ceva rău. Soţia lui încerca în toate felurile să-l liniştească.

— Să avem puţină răbdare şi vom afla... De patiserie să nu te îngrijeşti, voi veni eu.

Atanasie nu era preocupat de patiserie. De sora lui era îngrijorat. S-a ridicat în grabă şi a mers acasă la ea. A găsit casa goală. Ana plecase. Pe noptieră era un bileţel de la ea. După ce l-a citit furia fierbea în el. L-a mototolit şi l-a lăsat acolo. Alte explicaţii nu erau necesare. S-a întors furios la patiserie. Mintea sa nu putea înţelege asta, cum au putut să se poarte atât de josnic cu sora lui? Acum nu ştia pe cine să arunce vina? Pe Kiriakos sau pe verişoara lui?

Între timp bunica i-a adunat pe nepoţi în bucătărie ca s-o lase liniştită pe Agnia să doarmă.

— Trei zile am petrecut foarte bine. Mâine o să vină tatăl vostru. Gata cu sărbătoarea. Hai, al cui este rândul în seara asta să citească povestea?, a zis, vrând să-i trimită la somn cu un ceas mai devreme.

— Rândul meu!, a strigat Mihalis, şi le-a luat pe fete în camera lui.

Aşa a găsit şi ea timp să facă ordine în linişte în bucătărie. Copiii şi-au pus repede pijamalele şi s-au întins toţi pe covor.

După ce au terminat povestea şi au auzit-o pe bunica lor plecând în camera ei, s-au dus şi ei s-o vadă pe Agnia, care era în dormitor.

— Să mergem să dormim cu ea!, a propus Fotini, şi toţi au încuviinţat într-un glas.

Păşind uşor şi-au luat păturile şi s-au băgat lângă Agnia.

Noaptea a venit zâmbitoare şi i-a acoperit. O bufniță o privea pe fereastră pe doamna Stavrula, care stătea în genunchi în fața icoanei Maicii Domnului şi se ruga. Apoi a zburat şi ea obosită spre cuibul său. Maica Domnului L-a strâns pe Hristos în brațe şi I-a şoptit ceva la ureche...

Era trecut de miezul nopții. Ştefan conducea bând din când în când câte o gură de cafea. Poate că nu era bine că a plecat după o zi atât de obositoare. Făcuse o baie la hotel, dar nu putea dormi. A hotărât că trebuie să se întoarcă acasă. Bucuria că-şi va putea vedea copii înainte ca aceştia să plece la şcoală îi dădea curaj.

În timp ce conducea se gândea la cele din trecut şi l-a cuprins o tristețe amară pentru viața lui. Povara muncii şi grija pentru copiii săi îl făcuseră nici să nu-şi dea seama când au trecut cinci ani fără iubita lui soție. Dar ştia că, oricât de mare ar fi durerea, viața nu ți se dă pe tavă. Trebuie să lupți, să mergi înainte. Altminteri te va pune la pământ. Şi el avea de crescut trei copilaşi.

La gândul copiilor a zâmbit. Voia să vadă uimirea de pe fețele lor, când îl vor vedea de dimineață în bucătărie pregătindu-le mâncare. Se gândea să-i ducă chiar el la şcoală.

Când au ajuns, acasă era linişte. Prin uşa întredeschisă a văzut-o pe mama lui dormind adânc şi îi

era milă de ea. Nu se aştepta la asemenea bătrânețe, sărmana... A intrat uşor în camera copiilor şi a găsit paturile lor goale. S-a mirat. Însă când a ajuns în dormitor a încremenit.

Altfel socotise el surpriza!

S-a sprijinit de tocul uşii şi a rămas privind fără glas. Era inexplicabil cum de se afla Agnia dormind acolo.

N-a îndrăznit să se apropie şi să strice această imagine duioasă, de parcă i-ar fi fost teamă să nu le strice visele. Îngeraşii lui păreau atât de fericiți în brațele Agniei. Iar ea atât de liniştită, cu o tristețe nevăzută pe chip... Ca tristețea lui.

S-a dus uşor în bucătărie, aşa îmbrăcat cum era, şi s-a întins pe canapea.

Obrăznicia nu are nici limite, nici ruşine.

Pe la trei dimineața Kiriakos a mers la patiserie şi avea chef de vorbă. Atanasie, aplecat asupra aluatului, nu s-a întors să-l privească. Dar acela le calculase pe toate dinainte. Dacă Atanasie ar fi fost de acord cu propunerea lui, nu i-ar fi fost greu s-o păcălească pe Agnia. Astfel, fără ocolişuri, a abordat problema direct.

— Oricum ar sta lucrurile, doar cu salariul este greu să înceapă cineva să-şi întemeieze familie. Viața astăzi are multe cerințe. Pe de altă parte, cum să se descurce o singură persoană cu o afacere ca asta? Ce-ai spune, Atanasie, să mă faci asociatul tău?

Tare ar fi vrut fratele Agniei să lase aluatul şi să înceapă să-l ia la pumni, dar n-a lăsat furia să-l cuprindă.

L-a privit doar în ochi, ca să vadă reacția lui, și i-a amintit de datoriile pe care le avea.

— Ți-am spus că am luat două împrumuturi. Unul pentru patiserie și altul pentru apartamentul Agniei. Dacă vrei să te asociezi cu mine și la datoriile pe care le am, cu multă plăcere.

Kiriakos a înghițit în sec și și-a aplecat capul asupra tăvii cu covrigi pe care-i făcea. Mult timp n-au mai schimbat alte vorbe. În ziua aceea lucra mai repede decât de obicei. Pe la ora cinci și-a scos sandalele pe care le purta, a urcat în mansardă și și-a făcut bagajele.

— Atanasie, eu plec. Dacă vrei să-mi achiți salariul...

Atanasie s-a dus tăcut la sertar, i-a dat banii și l-a pus să semneze și actele pentru demisie. Au schimbat o privire rece, și Kiriakos a plecat fără să mai spună ceva.

Chiar în clipa aceea a intrat Maria. Kiriakos a trecut pe lângă ea fără s-o salute.

— Ce s-a întâmplat, Atanasie, v-ați certat?

— Iepurele și-a pus coada pe spinare și a plecat cu pași mici.

— Dar...

— Lasă, femeie, toate s-au întâmplat spre bine... a zis Atanasie, continuând să frământe aluatul.

Glasurile vesele ale copiilor au trezit-o pe Agnia și se străduia să-și dea seama unde se află. Înainte de a-și reveni bine a intrat ca o furtună Mihalis, trăgând-o să meargă în bucătărie.

— Vino să vezi ce ne-a pregătit tata la micul dejun! Ți-am pregătit și cafea...

— S-a întors tatăl vostru?, a întrebat ea înspăimântată.

— Da, da, azi noapte! A vrut să ne facă o surpriză.

„A reușit", s-a gândit ea, pe când se ducea grăbită la baie, ca să-și dea cu puțină apă pe față.

A intrat șovăitoare în bucătărie, ca să-i salute pe toți.

— Cum ai petrecut aici cu micii mei monștri?, a întrebat-o el zâmbitor, pe când îi punea cafea în ceașcă.

— O companie mai bună n-aș fi putut găsi, domnule Ștefan...

— Atunci să ne vizitezi mai des...

— Da, da!, a strigat Hrisula, și dintr-odată s-a aruncat în brațele ei.

Frații săi s-au înghesuit lângă ea, cerând și aceștia o porție din mângâierile Agniei. Însă a sosit timpul să meargă la școală și nu le-a mai rămas vreme de alte discuții.

Ștefan i-a băgat pe toți în mașină pentru a o lăsa acasă și pe Agnia.

Agnia a urcat repede în apartament și a constatat cu ușurare că Ana plecase. A deschis ferestrele ca să intre aer proaspăt, și pe noptieră a găsit un bilet mototolit.

„Agnia, cu Kiriakos n-am avut nimic. A fost doar un capriciu. O slăbiciune omenească. Sper să mă ierți."

S-a întrebat subit: „De ce e mototolit biletul?", dar nu s-a gândit mai mult. L-a aruncat în coş şi a dat telefon la patiserie. Când a aflat de la Maria despre plecarea lui Kiriakos, i s-a luat o piatră de pe suflet. N-ar fi suportat să se întoarcă la lucru şi să-l găsească în fața ei. Atanasie i-a dat câteva zile liber pentru a se odihni şi linişti.

Acum voia să se odihnească în casă. Răutatea oamenilor depăşise rezistența ei. Căuta în tăcere liniştea în căldura rugăciunii. Psaltirea şi Evanghelia îi mângâiau durerea.

Deşi se simțea încă rănită, a prins curaj când şi-a amintit de cuvintele părintelui Dimitrie: „Bunul Dumnezeu te-a scăpat de altele mai rele. Fie numai şi pentru asta ar trebui să-i mulțumeşti verişoarei tale", i-a spus, când s-a dus să-l întâlnească la biserică.

O rază de soare îi încălzea inima. Încerca să-i îndreptățească, să-i justifice.

Pentru a se izbăvi trebuia mai întâi să ierte.

Într-o după-amiază a hotărât s-o viziteze pe doamna Stavrula ca să-i mulțumească pentru găzduire. A găsit-o străduindu-se cu cărțile şi lecturile copiilor şi îndată s-a arătat binevoitoare s-o ajute.

— Ah, draga mea, dacă noi am fi putut să creştem prunci, ar fi dat Dumnezeu şi babelor copii.

— Îi creşti foarte bine, doamnă Stavrula. Maica Domnului îți dă curaj...

— Nu zic, mare este harul ei. Dar nu mă mai țin picioarele. Nu mai apuc nici să mă îmbolnăvesc, nici să mor.

A stat două ore, până când copiii au terminat lecțiile. Apoi s-a jucat puțin cu ei. Când a plecat, bătrâna nu ştia cum să-i mulțumească.

— Când nu ai ce face, vino pe la noi, Agnia. Pe toate le fac, dar nu pot citi...

Cu promisiunea că va reveni curând, a plecat spre casa bătrânului Fotie. Datorită supărării avute îl neglijase puțin şi se simțea rău. Pentru astă seară îi pregătise pâine şi covrigi.

L-a văzut la fereastră şi i-a făcut semn să deschidă.

Bătrânul trăia într-un mic apartament de la parter. Chiria i-o plătea biserica, ca să nu rămână fără adăpost. În fiecare zi îi mulțumea lui Dumnezeu că se găseau oameni străini pentru a-l îngriji. Când avea afacerea lui şi făcea bani, toți îl căutau, pentru că avea mâna largă şi era generos. Însă după ce a dat faliment prietenii lui au dispărut şi încet-încet până şi rudele l-au uitat. S-a mutat în alt cartier pentru a nu vedea în ce hal a ajuns, să cutreiere pe drumuri fără scop căutând o bucată de pâine. Părintele Dimitrie l-a găsit dormind pe o bancă şi l-a luat în grijă. De atunci Agnia îl vizita deseori. Uneori pentru a-i face treburile, alteori pentru a-i duce de mâncare.

— Dumnezeu să-ți răsplătească pentru binele tău, fiica mea...

Mereu îşi lua rămas bun de la ea cu această urare.

Duminică după cateheză l-a găsit pe Ştefan aşteptându-i în fața bisericii. Copiii au intrat repede în maşină pentru plimbarea mult-aşteptată.

— Să-ți mulțumesc este puțin, i-a spus Ștefan plin de entuziasm. Sincer nu știu cum să-ți răsplătesc pentru ajutorul tău.

Voia și ea să-i mulțumească, pentru că prin lecturile făcute copiilor uitase pentru puțin de supărările ei. Însă el i-a luat-o înainte:

— Dacă n-ai nimic de făcut, eu zic să mergem toți împreună undeva să mâncăm. Ce spui?

— Da, da!, au început să strige prichindeii, sărind pe bancheta din spate.

— Nu v-am întrebat pe voi, le-a strigat râzând tatăl lor.

— Spune da, spune!, o rugau ei, privind-o în ochi.

Agnia printr-un semn încuviințase deja.

De atunci a început să se întâlnească în fiecare duminică cu Ștefan și cu copiii. Drumețiile vesele și plimbările au dat vieții lor cotidiene un nou suflu, completându-se unul pe altul.

Cu cât trecea vremea, cu atât Agnia încerca să-și vindece rănile, umplându-și în mod creativ timpul. După-amiaza mergea regulat acasă la ei. Copiii se atașaseră atât de mult de ea, încât cu regret se despărțea de ei. Cu toate acestea, mereu avea grijă să termine devreme. Rareori îl întâlnea pe Ștefan atunci când acela se întorcea de la lucru.

Încă înainte de a termina anul școlar, copiii își făceau planuri pentru vacanța de vară. Anul acela pentru prima oară se gândeau să meargă în tabără. Cât timp Ștefan și Agnia discutau bându-și cafeaua, cei doi mai mari o puseseră la mijloc pe Hrisula și plănuiau ceva.

— S-o luăm și pe Agnia cu noi... a propus la un moment dat Fotini.

— Eu, dragele mele, dacă plec de la lucru, în cele din urmă mă vor da afară...

Hrisula s-a dus și s-a așezat în brațele ei, surprinzându-i pe toți.

— Agnia, vrei să te însori cu tata, să devii mama noastră și să mergem împreună în vacanță?

Uimită, Agnia l-a privit în ochi pe Ștefan.

Nu știa ce să răspundă. Poate că nici el nu conștientizase până atunci propunerea fetiței lui.

— Da, da!, au răspuns împreună cei trei mici... „complici”.

Din fericire Ștefan a intervenit în ultima clipă scoțând-o pe Agnia din poziția dificilă.

— Cred că trebuie să-i dați puțin timp să se gândească.

— Sigur am nevoie de timp pentru o asemenea hotărâre, a răspuns aceea stânjenită.

Însă Mihalis, grăbit ca întotdeauna, a găsit soluția...

— Bine deci, până când se va termina școala ne vei spune „da”!

Tatăl lor nu se putu abține și izbucni în râs, văzând că alții hotărăsc pentru el. Pe tot drumul până acasă copiii au râs și au cântat, pe când cei mari erau afundați în gândurile lor...

Când au ajuns, i-a lăsat întâi pe copii și după-aceea a dus-o pe Agnia la ea acasă. Pentru prima dată s-a arătat binevoitor s-o conducă până sus. I-a deschis obloanele și, atingându-i ușor brațul, încerca să-i justifice pe copii.

— Copiii de multe ori ne surprind prin spontaneitatea lor, l-a liniştit aceea.

— Acum, dacă mă gândesc bine, l-au scos pe tatăl lor dintr-o poziţie dificilă. Tristeţea şi grija pentru copii nu mi-au lăsat timp să mă gândesc la mine. Abia acum am conştientizat că ai fost un dar al lui Dumnezeu pentru noi toţi.

— Ştefane...

— Te-aş ruga să te gândeşti serios la propunerea lor, cu care sunt total de acord. Deşi cele două săptămâni mi se par mult timp de aşteptat, voi avea răbdare.

— Vorbeşti serios?

A luat-o tandru de umeri, privind-o în ochi.

— Agnia, eşti o fiinţă vrednică de iubire. Altminteri nu m-aş fi lăsat ademenit de sentimentele mele. Ştiu că nicio femeie în locul tău n-ar vrea un bărbat cu trei copii. Însă poate acum, vara aceasta, când copiii vor lipsi, este un prilej bun să ne cunoaştem mai bine, dacă şi tu vrei asta. Oricum voi respecta decizia ta, oricare ar fi.

I-a spus noapte bună, şi Agnia a rămas fără glas, luptând cu sentimentele ei.

Nopţile rămânea trează. Privea cu ochii rugători spre icoana Maicii Domnului, rugând-o să-i dea ajutor.

Ajutătoarea fecioarelor

şi a tuturor celor ce aleargă la tine, Născătoare de Dumnezeu...

Acatistul Maicii Domnului îl învăţase pe dinafară. Chiar şi la lucru, ca să n-o chinuiască gândurile, în taină spunea unele stihuri din el, împreună cu Rugăciunea lui Iisus.

Blândeţea lui Ştefan şi iubirea copiilor o emoţionau.

Însă erau suficiente?

Nu cumva răspunderea era prea grea pentru umerii ei? Aştepta cu nerăbdare să vină ziua de joi, să-l întâlnească pe părintele Dimitrie, ca să vorbească şi s-o ajute să ia o hotărâre.

Însă boala neaşteptată a doamnei Stavrula nu le-a lăsat timp pentru alte planuri. Mijlocul o durea cumplit şi a pus-o la pat. Agnia se afla aproape în fiecare zi lângă ea. De multe ori gătea la ea acasă şi îi ducea mâncarea pregătită. Ştefan încerca seara să ajungă mai devreme. A propus, desigur, să găsească şi o femeie pentru treburile casei, dar Agnia n-a acceptat.

Deşi era frântă de oboseală, nu se gândea la ea. Era mulţumită că dăruieşte bucurie celorlalţi. În felul acesta uita de oboseală. Pentru a apuca să le facă pe toate se trezea în zori. Din fericire se înţelegea cu Ştefan. Se înţelegeau unul cu altul chiar şi când tăceau. Începuse să meargă şi el duminica împreună cu ea la biserică. Apoi ieşeau toţi împreună la plimbare. În celelalte zile, desigur, nu exista timp de odihnă.

Atanasie a adus-o pentru puţin pe soţia lui la patiserie şi i-a dat Agniei un mic concediu. Însă ea ştia orele când era mult de lucru la patiserie şi mergea să le dea o mână de ajutor.

— Agnia, te oboseşti mult. Toată ziua alergi şi te istoveşti. Păstrează puţină putere şi pentru tine.

— Decât să mă afund în singurătate şi trândăvie, de o mie de ori e mai bună oboseala, Atanasie. De altfel în viaţa aceasta toţi vom purta o cruce. Pe aceasta singură mi-am ales-o. De unde putem şti? Poate în felul acesta bunul Dumnezeu mă va apăra de alte lucruri şi mai grele...

Când pleca de la patiserie, Maria o încărca mereu cu pâine şi orice produse proaspete făcuseră în ziua aceea. Înainte de a se întoarce acasă, se abătea iarăşi pe strada bătrânului Fotie, ca să-i ducă câte ceva.

Mirosul de praf îi întorcea stomacul pe dos.

— Nu-mi lăsa multe lucruri, nu pot să mănânc. Am şi o tuse care mă îneacă... Odată cu schimbarea vremii se pare că am răcit.

— Am făcut o supă bună de pui. Mă duc acasă să-ţi aduc...

Bătrânul Fotie nu s-a împotrivit.

Agnia a lăsat cumpărăturile în bucătărie şi a început să facă un amestec de ou şi lămâie. Ieri făcuse greşeala ca în loc de carne tocată, să scoată din congelator un pui, şi acela mic. A pus două porţii bune pentru Ştefan şi doamna Stavrula, iar restul l-a mărunţit şi l-a pus în supă. „Eu mă mulţumesc şi cu altceva", s-a gândit în ceasul când mesteca în supă, şi a scos două porţii pentru bătrânul Fotie, ca să aibă şi pentru seară.

A trecut pe la farmacie, a luat un sirop de tuse şi pastile pentru gât şi alergând a ajuns acasă la el. I-a pus un veston pe el şi a deschis fereastra.

Până când acesta a mâncat supa, ea a început să deretice prin casă.

— Ah, fata mea, să-ţi ajute Dumnezeu. Mi-ai încălzit măruntaiele cu supa asta. Dumnezeu să-ţi răsplătească...

— După-amiază, când voi merge cu Fotini la lecţia de engleză, voi trece să-ţi încălzesc şi restul supei.

I-a dat o lingură de sirop şi a alergat să-i ia pe copii de la şcoală.

— Dumnezeu să-ţi răsplătească... a strigat iarăşi bătrânul Fotie, puţin înainte ca ea să închidă uşa.

Atunci când seara s-a întors obosită acasă, s-a uitat să vadă dacă a rămas ceva şi pentru ea. A ridicat uşor capacul şi a constatat cu uimire că oala era aproape plină! A rămas fără grai şi a privit mult timp mâncarea.

A luat polonicul şi a început să mestece şi nu putea înţelege raţional cum de au mâncat atâtea persoane din supă şi oala era aproape plină. Şi altă dată se întâmplase să facă aceeaşi mâncare şi nici nu le ajunsese bine.

Lacrimile au început să-i curgă din ochi. A uitat de toată oboseala. Şi-a făcut semnul crucii, l-a mulţumit lui Dumnezeu şi şi-a umplut farfuria.

„Ah, moş Fotie, ce binecuvântare a fost aceasta pe care mi-ai dat-o!"

Hristos căuta un loc de odihnă şi a văzut-o pe Agnia jertfindu-se pentru toţi. A intrat în inima ei şi a umplut-o de bucurie.

Asemenea bucurie, încât aceea simțea că i s-a dăruit Raiul întreg.

Ca de obicei, Ştefan o însoțea seara până acasă. Însă în seara aceea s-a întors singură. L-a văzut foarte obosit şi nu voia să-l mai pună la încă un efort. Seara era caldă şi i-ar fi făcut bine să se plimbe puțin. Înainte de a ajunge la intrarea în bloc şi de a descuia uşa, a văzut că în colț o aştepta... Kiriakos!

Tulburarea ei era atât de mare, încât tremura din tot trupul.

— Agnia, trebuie să-ți vorbesc. Vreau să-ți cer iertare...

— După atâtea luni ți-ai amintit?

— Voiam să-ți treacă puțin supărarea şi să vorbim liniştit.

— N-avem ce să ne spunem!

— Pentru că au trecut trei luni crezi că te-am uitat? Am aflat ce faci în ultima vreme. Ştiu şi cine te aduce seara acasă. Dar n-am de gând să te las să faci asemenea nebunie...

Răvăşită, se străduia să scape, dar acela i-a blocat brusc drumul, prinzând-o de braț. A rugat-o să meargă undeva să vorbească liniştit, dar ea nici n-a vrut să audă. Încerca din răsputeri să-şi justifice fapta aruncând toată vina pe Ana.

În seara aceea se juca viitorul lui.

Dorința de a cumpăra cofetăria unde lucrase înainte, care după plecarea lui se vindea la un preț de ocazie, era atât de mare, încât n-a şovăit chiar s-o ceară în căsătorie.

Cerere în căsătorie pe trotuar! Banii Agniei îi erau necesari. La fel considera şi iubirea ei. De aceea a continuat cu îndrăzneală:

— Vreau să ne căsătorim, Agnia! Vom pune bani împreună şi vom deschide magazinul nostru. Treaba de cofetar o cunoaştem bine amândoi. Suntem tineri, vom reuşi! Vom face propria familie. Spune-mi „da" şi mâine voi merge la fratele tău să-i vorbesc.

Inima ei voia să-l creadă, dar n-a lăsat-o rațiunea.

— Pleacă, te rog. Lasă-mă în pace...

— Cât crezi că te vor iubi acei copii străini? Acela vrea să-şi împlinească interesul. Vrea o doică, nu o femeie...

Cuvintele lui i-au înjunghiat inima ca un cuțit. Şi-a tras brusc brațul şi a plecat alergând. Ultimele lui cuvinte îi sfredeleau mintea şi îndoielile îşi găsiseră deja locul. După ce a intrat în casă şi a închis uşa, s-a ghemuit pe podea şi a izbucnit în plâns.

O dilemă necruțătoare se deschidea în fața ei. Pe de o parte Kiriakos, prima ei iubire. Pe de altă parte Ştefan şi cei trei copii care... o aşteptau.

În deznădejdea ei s-a întors iarăşi spre Maica Domnului. Simțea că aceasta este singura ieşire din impasul ei. S-a dus la telefon aproape târându-se. Şi-a adunat tot curajul ca să vorbească cu părintele Dimitrie. Cu mult efort s-a străduit să-i spună câteva cuvinte despre întâlnirea cu Kiriakos.

Răspunsul lui a lăsat-o fără glas.

— Agnia, aşa cum stau lucrurile, singura ieşire din impasul tău este Maica Domnului! Mă voi ruga să te lumineze...

* * *

Aceea a fost o nuntă diferită față de ceea ce știm până astăzi.

Mireasa a sosit în biserică însoțită de fratele ei. În loc de rochie de mireasă purta o rochie albă și lungă, și avea doar o floare în păr.

Pe trepte o aștepta mirele îmbrăcat în costum albastru. Ținea neîndemânatic un buchet cu zambile și părea nerăbdător.

În clipa când i-a dat miresei buchetul, cavalerul de onoare, care stătea lângă el, l-a tras atât de brusc de sacou, încât puțin a lipsit să-l dea jos de pe scări.

— Sărut-o!, i-a spus poruncitor.

Acela s-a aplecat și i-a dat un sărut blând pe obraz. Toți invitații s-au emoționat. Bătrânul Fotie a lăcrimat și i-a urat din inimă miresei, ca întotdeauna, ca „Dumnezeu să-i răsplătească"...

Cât timp a ținut taina, stând unul lângă altul, se rugau. Fața miresei strălucea de bucurie, și mirele o ținea tandru de mână.

Nașă era Maria, iar cununia a fost săvârșită de părintele Dimitrie.

Inedit a fost și darul pe care l-au primit. O busolă de aur al cărui ac indica spre... cer.

Cei mai veseli erau copiii de la lecția de cateheză. Când au urcat în mașină să plece, toți și-au luat rămas bun cântând...

În luna de miere,, au mers toți cinci! Mireasa a dormit în patul dublu cu cei trei îngerași, iar Ștefan pe canapea.

Ghetsimana

Pe o insulă mică și uscată scăldată de valuri înspumate s-a născut Ghetsimana. Era un loc plin de stânci șlefuite de vânt, țărmuri abrupte și câteva ogoare secetoase. Casele erau mici, ca niște cutii pătrate, cu obloane albastre la ferestre și curți mici pavate cu pietricele pe care le aduceau copiii de la mare.

Sterian era tatăl ei. Iubea marea, dar o ținea doar pentru el. Când voia să se relaxeze își lua barca și mergea să prindă ceva pește ca să-și hrănească familia. Era viticultor pe insula lor stearpă. Odată cu trecerea anilor mâinile lui se uscaseră îngrijind mlădițele viței de vie. Însă acest vin, cum spuneau toți, era cel mai dulce din lume.

Ghetsimana avea cincisprezece ani când bunica ei a murit. Cu puțin înainte a pleca la ceruri, copiii și nepoții au trecut să ia binecuvântarea sa. Își aștepta și ea cu răbdare rândul și se gândea la viața ei de aici înainte, fără prezența blândă a bunicii.

De mică rămăsese mai mult cu ea acasă. Mama sa de dimineața și până seara era împreună cu tatăl ei pe ogor. O viață de chin. Bunica era singura care-i alinase visurile copilărești. Chiar și când a căzut la pat, nemaiputând să-i ajute, mereu o sprijinea cu sfaturile și iubirea ei. Ghetsimana, deși îi purta și numele, a rămas ultima să ia binecuvântare. A intrat în oda-

ie păşind uşor şi a îngenuncheat lângă patul ei. Cei doi ochi ai bunicii, ca nişte sori obosiţi, erau gata să apună. Cu mâinile tremurânde a scos o batistă albă, brodată, pe care o avea ascunsă în sân, şi încerca s-o desfacă. N-a reuşit. Fata a desfăcut nodul, şi în faţa ei au strălucit zece lire de aur.

— Sunt ale tale, draga mea. Le-am păstrat pentru tine.

Nepoata le-a băgat în sân şi a sărutat-o, şi o lacrimă i-a căzut din ochi. A încercat s-o ascundă.

Bunica a inspirat adânc, ca să-şi adune ultimele puteri.

— Cu aceşti bani vreau să mergi la Locurile Sfinte. Să păşeşti şi tu pe unde a umblat Hristos. Să te închini la Sfântul Lui Mormânt. Şi când vei ajunge la Grădina Ghetsimani, să-mi aprinzi o lumânare... O să aştept asta. Acel loc are mare har...

Printre atâtea istorisiri povestite de bunica ei, era şi aceea cu călugărul de la Sfântul Mormânt. O auzise de multe ori, dar acum ştia că este ultima. Naufragiase, şi valurile l-au scos pe insula lor, când bătrâna era încă în scutece. L-a luat tatăl ei, străbunicul fetei, şi l-a găzduit în casa lor. Iar călugărul, din recunoştinţă, a botezat-o pe nou-născuta binefăcătorului său şi i-a dat numele „Ghetsimana". Înainte de a pleca, la marginea ţărmului, pe un promontoriu bătut de vânturi, a zidit o mică biserică, spre cinstirea Sfântului Nicolae, pe care a lăsat-o ca zestre celei pe care a botezat-o, ca s-o păzească pentru totdeauna.

Când această fată, bunica Ghetsimanei, a crescut, a reuşit să meargă, împreună cu nişte săteni, să viziteze Ierusalimul. Erau ani grei. Călătoriile nu erau o treabă uşoară. Mai întâi cu corabia, iar apoi când cu animalele de povară, când pe jos. A fost însă mare binecuvântare ca cineva de pe insula lor să viziteze Locurile Sfinte. De aceea atunci când s-au întors, au ieşit toţi cu făclii în mână să-i întâmpine. Părintele cu cădelniţa în mână, împreună cu toţi sătenii i-au însoţit de la port până la biserică. Acolo preotul i-a miruit pe toţi cu Sfântul Mir pe care l-au adus pelerinii de la Sfântul Mormânt, iar apoi au ascultat din gura lor despre acele binecuvântate locuri.

Cuvintele ieşeau cu greu şi ea ţinea strâns mâna bunicii sale, sorbindu-i fiecare vorbă.

— Draga mea Ghetsimana... Vreau să-mi făgăduieşti că oricâte greutăţi ai întâmpina, nu vei cheltui aceste lire. Şi fie ca Dumnezeu să te învrednicească, aşa cum m-a învrednicit şi pe mine, să mergi şi tu la Locurile Sfinte. Ar fi chiar mai bine să mergi împreună cu soţul tău. Banii ajung pentru amândoi. Nu vreau să pierzi această binecuvântare... O vei avea cu tine cât vei trăi.

— Îţi făgăduiesc, bunicuţo...

Un zâmbet grăbit s-a ivit pe buzele bunicii, şi făgăduinţa a intrat şi s-a ascuns în sânul ei, ca să-l încălzească.

Oare ce înseamnă o făgăduinţă? O aşteptare? O promisiune luată de vânt şi risipită în nori? Sau un vis înşelător?

Nu. Pentru micuța Ghetsimana era cuvânt de onoare! O dorință pe care la un moment dat trebuia s-o îndeplinească în întregime.

Bunica a prins-o de mână și a continuat în șoaptă:

— Pas cu pas, draga mea, am pășit pe drumul Muceniciei... Am urcat pe înfricoșătoarea Golgota... Și acolo... În fața Sfântului Mormânt, am îngenuncheat... și...

Un suspin adânc a ieșit din pieptul ei, și inima i s-a stins în fața Sfintei Cruci...

* * *

Era un amurg de primăvară când Ghetsimana a alergat pe țărm să-l găsească pe tatăl ei. A ajuns grăbită la cafenea și l-a găsit într-un colț, bându-și rachiul împreună cu polițistul.

— Tată, mama spune să vii repede acasă. Cel mic are frisoane de la febră. Nu e bine, a zis gâfâind.

Polițistul, după ce a cântărit-o bine de sus și până jos, s-a oferit să-i ducă chiar el cu mașina de serviciu până în capitala insulei. De altfel, lângă secția de poliție era și cabinetul medical.

Aceasta a fost prima oară când l-a întâlnit pe Ahileas.

Duminică tatăl său l-a invitat la ei acasă ca să mănânce împreună. Mama ei a tăiat un cocoș și nu știa cum să-i mulțumească pentru ajutorul lui. Însă acela nu-și mai lua ochii de la Ghetsimana.

În vârstă de optsprezece ani, cu o coadă groasă împletită și doi ochi negri precum cărbunele, îi pârjolea inima.

Zi de zi vizitele deveneau mai dese. Înainte de a se încheia luna, a cerut-o de soție de la tatăl ei.

— Nu! Eu pe fata mea n-o dau unui bărbat atât de în vârstă, a zis cu încăpățânare mama ei. E mai mare ca ea cu șaptesprezece ani. Au dispărut feciorii de pe insulă? În fiecare zi vin în pețit.

— Vino-ți în minți, măi femeie. Asemenea noroc nu-i de dat cu piciorul. Ahileas o va ține ca pe o regină. Dacă se va mărita aici, toată viața se va chinui pe ogor. Se va ofili de istoveală, va împleti plase de pescuit și va naște copii.

— Acum spune-mi că n-ai vrut atâția copii!

S-a dus lângă ea și a îmbrățișat-o. Rar făcea asta. Dar acum voia s-o îmblânzească. S-o aducă în apele ei. Să-i amintească cât de mult își iubea toți copiii. Dar Ghetsimana lor, fiind cea mai mare, trăgea tot greul. Nici la gimnaziu n-o lăsaseră să meargă, deși era isteață, ca să nu fie lipsiți de ajutorul său. Toată ziua îi hrănea și-i îmbrăca pe frații ei, pentru care era ca o a doua mamă.

— Fata noastră a obosit, femeie. Când va veni ceasul să facă copiii ei, nu va avea curaj. Iar tu într-o zi vei regreta asta, dar poate că va fi prea târziu...

Soția lui s-a înmuiat. Avea o slăbiciune pentru Ghetsimana. Îi amintea de tinerețile ei. Nu voia s-o piardă de lângă ea. Dacă se căsătorea cu polițistul, mai devreme sau mai târziu ar fi plecat de pe insulă și asta era ceea ce-o durea atât de mult.

— Mai bine s-o întrebăm chiar pe ea, a zis cu voce stinsă, mai mult pentru a-și da ei timp să se gândească mai bine la asta.

Nu că n-ar fi ştiut răspunsul fetei. O vedea cum îi strălucesc ochii de fiecare dată când îl privea pe ascuns. Ahileas era un voinic înalt şi puternic. Pe de altă parte avea şi această uniformă seducătoare, care-l făcea încă şi mai frumos în ochii ei.

În ziua a treia de Paşti s-a făcut nunta, şi tot satul a petrecut.

— Să trăiţi ca stâncile înalte!

— Ca insulele vechi de mii de ani!, le-au urat toţi.

— Să ai grijă de ea, a zis serios tatăl.

— S-o iubeşti, l-a rugat cu lacrimi în ochi mama.

— Să ne-o aduci s-o vedem deseori, altminteri va fi vai de tine!, l-au speriat fraţiorii ei, înainte ca Ahileas s-o ia pe mireasă şi s-o ducă în capitala insulei.

După trei luni lui Ahileas i-a venit mutaţia în oraşul Larisa. Nimeni n-a aflat dacă era un lucru întâmplător sau dacă chiar el a vrut să plece aproape de locurile lui natale. Acum altceva era viaţa la oraş. În prima perioadă Ghetsimana nu putea să doarmă din cauza gălăgiei. Oricât de frumos era apartamentul, erau momente când o sufoca. Îşi termina repede treburile, iar apoi cobora alergând la râu, ca să respire puţin aer răcoros, să se plimbe pe malurile lui şi să viseze la ţărmul adânc, cu paraclisul Sfântului Nicolae...

Din fericire cu Ahileas nu se plictisea niciodată. Mereu o ducea undeva. Uneori vizitau şi insula, ca să-şi vadă rudele. Să se joace cu fraţii ei şi să se simtă fie şi pentru puţin aproape copil, adunând plante sălbatice şi fructe. Înainte de a pleca mergea mereu la mormântul bunicii, ca să lase câteva flori şi s-o încredinţeze că nu şi-a uitat făgăduinţa. De acolo cobora până la paraclisul Sfântului Nicolae ca să aprindă candela şi să-şi ia rămas bun de la promontoriu şi de la mare.

Însă odată cu trecerea timpului toate s-au schimbat. Casa, oamenii, obiceiurile... Coada groasă împletită şi-a tăiat-o, hainele i-au devenit mai moderne, chiar şi numele şi l-a schimbat. Soţul ei o striga acum „Mana”. Nu s-a împotrivit. Îl rostea cu atâta dragoste, încât îi plăcea.

Niciun om nu şi-a ales numele său. Poate însă să şi-l schimbe. Să-l facă mai mic, mai uşor de pronunţat, mai modern. Pe acesta îl va purta toată viaţa. Doar dacă... Doar dacă nu cumva la un moment dat nu va descoperi, precum Ghetsimana, binecuvântarea pe care o ascunde numele lui de botez. Poate că va descoperi asta târziu, sau poate niciodată...

Aşteptau amândoi cu nerăbdare concediul lui şi îşi făceau vise pentru primul lor concediu. De la început îi destăinuise făgăduinţa pe care i-o făcuse bunicii ei, arătându-i batista brodată cu lirele în ea. S-a dus şi a cumpărat o carte cu Locurile Sfinte. Era prima ei carte!

Nu se mai sătura să privească fotografiile colorate şi să citească istoricul tuturor locurilor de închinăciune. În fiecare zi o studia cu atenţie, iar apoi îşi făcea vise despre călătoria lor acolo.

Ahileas nu voia s-o dezamăgească, dar alte planuri avea în mintea lui. Se gândea să devină curând tată şi îndatoririle copiilor nu le-ar fi lăsat loc pentru călătorii lungi. Dorinţa lui ascunsă era să meargă în Italia. Auzise atât de multe de la un coleg de-al lui, care fusese acolo, încât ar fi vrut mult s-o viziteze şi el. Un prilej mai bun ca acesta sigur n-ar fi găsit.

— Draga mea, avem timp să mergem la Ierusalim. Acum, că suntem tineri, vreau să te duc în Europa. Să vezi alte locuri, altă cultură. Ce-ai spune de Roma? Este o călătorie scumpă, dar sunt sigur că vei fi entuziastă.

— Încă n-am văzut Atena şi acum vrei să mă duci la Roma?, a zis ea cu tristeţe, neputând să-şi ascundă dezamăgirea.

Fără să vrea mintea i-a zburat la învăţătoarea ei. Odată i-a spus că seamănă cu cariatidele antice. Iar ea voia atât de mult să urce pe Acropole şi să le vadă de aproape.

— Draga mea, Grecia e la picioarele noastre. La Atena putem merge chiar şi când vom avea copii. O să vezi că atunci ne vom bucura mult mai mult.

În cele din urmă toate s-au întâmplat după cum plănuise Ahileas. Au mers la Roma cu trenul. S-au minunat de Colosseum, au coborât în catacombe, au ajuns chiar şi la Vatican! Dar inima Ghetsimanei fusese răpită de Veneţia. Cu conacele ei vechi şi canalele înguste cu gondole pe ele. Până şi sticlă de Murano autentică au cumpărat şi s-au întors acasă foarte fericiţi. Doar că... trei lire din batista dată de

bunica ei au fost cheltuite, pentru că Veneţia nu se aflase în planurile lor iniţiale. Însă Ahileas i-a promis că-i va înapoia repede.

Odată cu trecerea timpului, cei doi făceau eforturi mari crescând cei trei copii pe care-i dobândiseră. Prima se născuse Fani, apoi Andreas, iar al treilea Diamantis. Acum, cu un singur salariu, cu greu o scoteau la capăt. Din fericire părinţii ei de pe insulă îi trimitea mereu produse şi asta le era de mare ajutor. Însă Ghetsimana ascunsese batista bunicii şi prefera chiar să sufere de foame, decât să cheltuiască lirele. Oricum îşi dădea seama că cele trei lire pe care le cheltuiseră nu vor mai fi puse nicicând la loc.

Hotărâse ca niciodată să nu mai facă asemenea făgăduinţe!

Greutăţile erau multe, dar se topeau ca gheaţa la vederea zâmbetelor calde ale copiilor.

Timpul se scurge. Vrei nu vrei, te târăşte în vâltoarea lui. Iar tu măsori zilele, lunile, anii, în spatele paşilor copiilor tăi. Îţi doreşti să meargă, să se ducă la şcoală, să studieze, să-şi găsească de lucru, să se căsătorească, să vină nepoţii. Micile bucurii trec repede. Nici nu apuci bine să guşti din ele. Iar la urmă îţi lasă în gură un gust dulce-amărui.

Mai întâi s-a căsătorit Fani. Studiase contabilitatea şi la biroul unde lucra l-a cunoscut pe soţul ei. Acela avea ceva bani puşi de-o parte şi au hotărât să cumpere un apartament, cu două străzi mai jos

de casa ei părintească. Restul avea să-l completeze Ahileas, făcând un extras de la bancă. Andreas a studiat ingineria electrică. Puțin mai târziu, după ce a terminat armata, a vrut să-și întemeieze și el familie.

Două nunți în același an era greu pentru părinți. Oricâtă bunăvoință ar fi avut, nu puteau satisface toate dorințele copiilor. Dar nici copiii nu puteau aștepta. Aveau aripile deschise și se grăbeau să zboare. Ahileas o ruga pe Ghetsimana să-l ajute cu acele lire pe care le avea, dat refuzul ei era categoric. Prefera să se împrumute decât să calce pentru a doua oară făgăduința pe care o făcuse.

Când într-o seară l-a auzit pe Andreas certându-se cu tatăl lui pentru masa nunții și l-a văzut plecând supărat, s-a închis în camera ei întristată. S-a înfuriat pe ea. Nu cumva în cele din urmă acest refuz al ei era o încăpățânare copilărească? S-a întrebat ce are mai mare valoare pentru Dumnezeu. Să se facă voia ei sau nunta fiului său?

A întins cu frică mâna în spatele icoanei Maicii Domnului, ca și când ar fi făcut un sacrilegiu. A scos dintr-o pungă batista albă și a luat încă trei lire.

— Iartă-mă, bunico, a șoptit, sărutând blând icoana.

Trecuseră atâția ani, și batista avea încă mirosul ei. Miros de săpun proaspăt!

* * *

Zorile s-au ivit zâmbitoare. Ahileas era singur acasă. Ghetsimana plecase dis-de-dimineață acasă la Fani, ca să stea cu copiii. A deschis sertarul și a

luat carnetul cu depuneri bancare. A privit iarăși și iarăși contul de la bancă și nu putea crede că într-un singur an i s-au terminat toate economiile.

Din fericire, banii îi folosise bine. A plătit casa fiicei lui, iar cu restul i-a ajutat pe băieți să deschidă un magazin cu produse electrice. Andreas se ocupa cu treburile externe, iar Diamantis, fiind mai bun în relațiile publice, se ocupa cu clienții magazinului.

Ahileas s-a așezat în fotoliu să-și bea cafeaua. Acel vis neîmplinit al soției lui îl simțea mereu în inima sa ca pe o povară.

De câteva zile făcea planuri ca anul acela să meargă în sfârșit în călătoria la Locurile Sfinte. Pentru asta păstrase acele câteva economii. De-acum foarte rar o mai vedea răsfoind acea carte pe care o cumpărase pe când era tânără.

Când o vedea uitându-se pe ea, soția lui o ascundea fără să cârtească vreodată. Multe călătorii nu puteau face. Chiar și la Atena s-au învrednicit să meargă doar atunci când Diamantis își făcea acolo stagiul militar.

— Numai că acum cariatida a îmbătrânit, a zis ea cu un zâmbet amar, când a ajuns s-o vadă de aproape.

— Cariatidele nu îmbătrânesc niciodată! Privește de câte secole țin pe capul lor spiritul elen. Așa ai sprijinit și tu casa noastră, i-a răspuns cu iubire Ahileas.

I-a strâns mâna. Găsea modalități s-o readucă la bună dispoziție chiar și în clipele grele. Așa au umblat în toți acești ani. Cu bucurii și necazuri.

„Tristețea împărțită este jumătate de tristețe. Bucuria împărțită este bucurie îndoită", îi spunea uneori, pe când era încă copil, regretata ei bunică...

Ahileas își terminase cafeaua și se pregătea grăbit să plece. Astăzi Ghetsimana era la nepoții ei, și el avea ocazia să meargă la biroul de turism și să ia programul excursiei. Își închipuia clipa când îl va vedea cu biletele în mână și a zâmbit fericit. Această surpriză era darul lui de nuntă, pentru că anul acela împlineau patruzeci de ani de căsnicie!

A coborât din apartament, dar nu avea chef să conducă în traficul aglomerat. Deși biroul de turism era destul de departe, a preferat să meargă pe jos. Trecând prin fața parcului, a trecut pe partea cealaltă. Știa că Ghetsimana la ora aceea îi ducea pe cei mici în parc și nu voia să-l vadă.

În cele din urmă n-a cumpărat bilete. A luat oferte de la două birouri de turism și voia să le compare puțin. În apropiere era biroul de contabilitate unde lucra Fani împreună cu soțul ei, și a hotărât să meargă să discute cu ei.

Un afiș mare lipit pe ușa liftului anunța că acesta este defect. A stat puțin pe gânduri. Se simțea destul de obosit pentru a putea urca pe jos până la ultimul etaj. Pe de altă parte, nu voia să se întoarcă cu mâinile goale. Se gândea ca la întoarcere să ia o prăjitură pentru a sărbători evenimentul. S-a supărat pe ezitarea lui și a hotărât să urce. La întoarcere va lua un taxi.

Pe când urca încet-încet treptele se gândea la toate aceste locuri despre care auzise astăzi, Sarantario, Hozeva, cetatea veche... Pentru prima dată s-a gândit că a fost o mare greșeală să lase această călătorie la bătrânețe. Regreta că atâția ani nu i-a dat Ghetsimanei această bucurie... A ajuns gâfâind până la etajul al treilea, când deodată a simțit un disconfort.

Genunchii i s-au înmuiat. S-a așezat transpirat pe trepte. O durere puternică în piept l-a imobilizat.

Simțea că nu mai are aer. Încerca să inspire adânc.

Copiii, nepoții, iubita lui soție...

„Ah, Dumnezeul meu", s-a gândit...

Înainte de a apuca să strige „ajutor" inima l-a trădat...

* * *

Ghetsimana desfășura în fața ei anii pe care-i trăise cu soțul său și lupta cu amărăciunea. În persoana lui Ahileas se adunaseră toate năzuințele ei, chiar dacă părea improbabil să se realizeze. Lângă el simțea o siguranță. Acesta lua mereu toate deciziile mari ale vieții. Ea doar îl urma.

Cum să se împace acum cu moartea lui?

Din ziua în care „a plecat" acela, teama de singurătate i s-a cuibărit în suflet. Noaptea amintirile o măcinau și nu mai putea să-și adune gândurile. Și, ca și când această durere nu era de ajuns, cei doi băieți ai săi au început certurile.

De când se însurase și cel mic, cele două nurori nu se înțelegeau bine. Frații au început să se certe, până ce într-o zi s-au luat la bătaie. Astfel, s-a stricat și colaborarea lor în afacerea pe care o aveau.

Andreas a păstrat afacerea, iar Diamantis şi-a luat partea de bani şi a plecat.

Cu banii aceştia se străduia să-şi întemeieze o afacere proprie, dar singurul lucru pe care l-a reuşit a fost să se îndatoreze şi mai mult. Nemaiputând s-o scoată la capăt, a luat-o pe soţia sa gata să nască şi s-a întors la mama lui. Ghetsimana, care era mereu încinsă cu şorţul de gospodină, s-a încins acum şi cu răbdarea. Dar de fiecare dată când îi auzea acuzându-l pe Andreas inima ei se sfâşia. Să le vorbească nu putea, pentru că Diamantis era nervos şi imediat începea să strige. Linişte în casă nu era. Când se certa cu soţia lui, când îşi vărsa focul pe ea. Pe de altă parte, îi era ruşine şi în cartier. Atâţia ani se împăcase atât de bine cu copiii ei.

Când a sosit ceasul ca nora ei să nască, bani nu aveau. Şi-a adunat curajul, a mers la icoană şi a scos batista înnodată. Cele patru lire care mai rămăseseră îi ardeau palmele.

„Draga mea Ghetsimana, cu acestea vreau să mergi la Locurile Sfinte. Să păşeşti şi tu pe urmele lui Hristos... Nu vreau să pierzi această binecuvântare. Cât timp vei trăi, vei avea vie această amintire." Cuvintele bunicii îi răsunau iarăşi în urechi.

Acum, zdrobită şi istovită, plângea pentru toate.

Pentru făgăduinţa neîmplinită.

Pentru părinţii ei chinuiţi.

Pentru soţul iubit care „a plecat" cu ofertele pentru această călătorie în buzunarul de la sacou.

Şi-a ridicat ochii spre icoana Maicii Domnului. Parcă şi ea era înlăcrimată.

A luat batista, a şters icoana cu atenţie şi a implorat cu durere ajutor.

Şi atunci un glas tainic în ea a încurajat-o spunându-i că a sosit ceasul să se întoarcă pe insula natală şi să stea singură pe picioarele ei. Câteva cuvinte i s-au revărsat spontan din suflet:

– Hristoase al meu, voi fi împreună cu Tine chiar dacă voi locui într-un grajd. Ajută-mă să plec de aici. Mai bine să rămână singuri. Să-şi găsească şi ei liniştea şi să-şi crească copiii în pace.

Şi-a adunat puterile şi a hotărât chiar în acea zi să le vorbească copiilor ei.

Există un loc, unde tristeţea naşte tăcere şi linişte.
Este locul unde te-ai născut.
Loc îndrăgit, ospitalier, binecuvântat.
Împreună cu uşa casei părinteşti deschizi şi o uşă în memorie.

Varul cădea în bucăţi mari de pe pereţii casei pe jumătate arsă. Ghetsimana încerca să acopere urmele incendiului care fusese odinioară gata să înghită casa, dar n-a reuşit. Pereţii erau peste tot brăzdaţi de crăpături.

Trei trepte împodobite cu pietricele alb-negre, ticluite de mâna tatălui său, urcau spre mica grădină, care atâţia ani îi împărtăşise bucuriile şi necazurile. Pe terase şi în glastre a sădit iarăşi levănţică, mentă şi busuioc. Iasomia şi caprifoiul o îmbătau cu amintirile anilor copilăriei, iar crizantemele colorate începeau încet-încet să înflorească şi să dea culoare

vieții ei. Mormintele rudelor sale, proaspăt văruite și curate, trimiteau și acestea mesajul vieții veșnice.

În fiecare după-amiază în biserica Maicii Domnului o „lumină lină" îi reaprindea credința, îi vindeca rănile vieții și îi dăruia pace.

În aceste pământuri binecuvântate Ghetsimana își regăsea tinerețea.

Stătea pe terasă să-și bea cafeaua, să se odihnească. Se uita la micile grădini cu flori, care se străduiau să facă față vântului furios ce bătea neîncetat în acele locuri.

„Casă încăpătoare și câmp cât vrei", spusese tatăl ei, care sădise vițe noi.

Anii s-au scurs repede și, în vreme ce frații ei au crescut, au vândut ogoarele unul câte unul și s-au îmbarcat pe corăbii.

Mama ei se ruga mereu la icoanele de la paraclisul Sfântului Nicolae pentru ca fiii săi să aibă mări liniștite și să se întoarcă sănătoși acasă. Doar cel mare, care lucrase lângă tatăl lui mai mult decât toți, nu voia să vadă truda lor pe mâini străine. Cu mult efort a cumpărat el partea lor. Acum Ghetsimana lucra și ea zilieră în vie și săpa ogoarele uscate. Oboseala era mare, dar nu regreta.

—Fac asta din plăcere, i-a spus fiicei sale, pentru a-i închide gura.

Nimeni nu știa că aproape toată pensia ei o dădea lui Diamantis. Dar oricât îl ajuta, datoriile lui nu se mai terminau. Era mereu dator. Din fericire acolo în sat nevoile ei erau foarte puține. Se mulțu-

mea doar cu cele neapărat necesare. Doar părintelui Asterie i-a destăinuit la un moment dat durerea sa. Acela a încurajat-o să strângă încet-încet banii care-i prisoseau și să-și împlinească făgăduința. Încă nu era prea bătrână. Astfel, primul salariu l-a pus în batista bunicii, în spatele icoanei.

În prima vară pe insulă în curtea mică au răsunat iarăși bucurii și râsete. Pe cincisprezece august i-a chemat pe copiii ei să vină pentru a sărbători toți împreună. Era singura ocazie ca fiii ei să se împace. Însă cel mic nu i-a făcut acest favor. Doar să ceară bani știa. Nu voia să-i dăruiască nicio bucurie. S-a întristat, dar a tăcut.

În ajunul marelui praznic, într-o tristețe îmbucurătoare de sărbătoare, toți cei de pe insulă urmau epitaful Maicii Domnului psalmodiind. Clopotele băteau în biserici și corăbiile se opreau în larg și cu șuierături puternice o salutau pe Stăpâna îngerilor.

Ghetsimana, înconjurată de copii și nepoți, își afla iarăși sprijin în „bucuria celor necăjiți".

„...Veselește-te Ghetsimani,
a Născătoarei de Dumnezeu sfântă casă.
Să strigăm credincioșii, pe Gavriil având începător cetelor.
Cea plină de dar, bucură-te, căci cu tine este Domnul,
Cel ce dă lumii prin tine mare milă..."

Ghetsimana trecuse de șaptezeci de ani până când a adunat banii pentru Ierusalim. Îmbătrânise cu această năzuință.

Era marea zi a Bunei Vestiri, când părintele Asterie a anunțat la biserică despre călătoria la Ierusalim. O programase după cincisprezece august, încât să prăznuiască acolo, după calendarul vechi, încă o dată sărbătoarea Maicii Domnului.

Ghetsimana stătea pe scaun. Nu credea ceea ce auzea. Lacrimile îi scăldau sufletul ca un balsam. Nu găsea cuvinte să-i mulțumească Maicii Domnului pentru acest anunț îmbucurător. De ani de zile aștepta această clipă și acum se întreba: Să fie oare o coincidență?

S-a întors acasă bucuroasă. A scos din sertar cartea veche, și un zâmbet optimist i s-a întins pe față. Cu această carte în mână va merge din casă în casă pentru a-i ridica pe consătenii ei.

Chiar ea a mers cu părintele Asterie la agenție pentru a pregăti programul. Trei luni aveau să treacă repede... Chiar și din satul vecin au găsit persoane doritoare să vină. Încă puțin și autocarul se va umple.

Era pe la mijlocul lunii iunie, când după Vecernie a văzut un nor negru rostogolindu-se spre câmp. Marea s-a întunecat. „Furtună de vară", s-a gândit, și s-a grăbit spre casă. În ultima vreme simțea deseori că puterile o părăsesc și le atribuia pe toate oboselii și căldurii. Înainte de a închide bine obloanele, a început să fulgere și să tune. Voia să facă o baie, dar nu avea curaj. Și-a pus cămașa de noapte și s-a întins pe pat.

Pe o fereastră mică privea furtuna care izbucnise furioasă. Odată cu căderea serii era puțin înfricoșător să vadă copacii luptând sălbatic cu vântul și casa tremurând din toate țâțânile. Parcă cineva voia s-o facă bucățele.

Să fi fost acolo Ahileas s-o ia de mână...

Nu-i era teamă. Dar mereu simțea un fior la aceste izbucniri neașteptate ale naturii.

— Ai răbdare, va trece. Peste puțin cerul se va însenina, a murmurat, și a închis ochii, sperând s-o ia somnul.

Un frison puternic i-a străbătut tot trupul și a cutremurat-o. A luat din dulap o pătură de lână și s-a înfășurat în ea. A tremurat mult timp. Apoi o fierbințeală care a început să i se întindă repede prin tot trupul a făcut-o să arunce pătura. S-a ridicat și s-a dus să ia o pastilă. Ardea de febră.

Așa, pe neașteptate, a venit boala.

Ca o rafală de vânt primăvăratică.

Numai că n-avea de gând să treacă. A plecat de pe insulă și s-a întors la Larisa. Prima ei grijă a fost să meargă să se închine la Sfântul Ahile. Acolo era refugiul ei în toți acești ani. Fără să cârtească, și-a pus nădejdea în el și și-a deschis inima. Acela a ascultat-o cu blândețe. A binecuvântat-o și a înarmat-o cu răbdare veșnică.

O lună întreagă s-a chinuit intrând și ieșind de pe ușile spitalelor. Copiii ei o duceau peste tot. La început au încercat să-i ascundă adevărul, dar n-au reușit.

Boala era incurabilă, agresivă, și nimeni n-o putea îmblânzi.

Ghetsimana lupta cu boala, dar lupta era inegală. Diamantis a propus ca banii pe care i-a strâns pentru călătoria la Ierusalim să-i folosească pentru a merge în Germania. Ea n-a acceptat. Încă spera că Dumnezeu îi va da o mică amânare până în august, doar o apuca...

Acesta era singurul vis care-i înfrumuseța viața. Era izvorul care i-ar fi potolit setea.

Acum ajunsese atât de aproape, dar nu putea să bea apă...

Andreas luase recomandare pentru un doctor foarte bun din Atena și s-a oferit cu bunăvoință s-o ducă chiar el împreună cu soția lui. Refuzul ei a fost categoric. Dar la multele lor rugăminți a cedat. Mai mult pentru a avea și ei împăcată conștiința că au făcut tot ceea ce au putut.

Călătoria a obosit-o. În ziua următoare, când au mers la cabinetul doctorului, au stat acolo mai bine de un ceas. Însă din păcate doctorul nu le-a dat multe speranțe.

— Tot ceea ce a fost omenește posibil ați făcut. De aici încolo lăsați-le pe toate în seama lui Dumnezeu. Dar ar fi bine ca, dacă tot ați făcut atâta drum, să mergeți până la Milesi, la părintele Porfirie, să luați binecuvântarea lui. Sfatul său valorează mai mult decât al meu, le-a spus cu încurajare.

Acesta era singurul lucru pe care nu se aștepta să-l audă Andreas de la „marele doctor". Însă insistența mamei și soției sale era atât de mare, încât în cele din urmă le-a împlinit dorința. Mai târziu, când își reamintea aceste clipe, Ghetsimana se întreba de

unde a găsit atâta curaj să ajungă la chilia lui. Părintele, întins în pat, bolnav și el, a primit-o cu un zâmbet luminos, ca și când ar fi cunoscut-o de ani întregi. Inima ei s-a încălzit îndată. Plin de blândețe, a luat-o de mână încurajând-o. Cu cuvinte înțelepte i-a deschis larg ușa tainică pentru a gusta din bucuria nemuririi. O flacără cerească s-a aprins în ea.

— Sufletul unit cu Dumnezeu, Ghetsimana, nu așteaptă moartea, așteaptă însăși viața. Cât despre banii pe care i-ai adunat, aceștia vor merge la destinația lor...

Nu i-a explicat cum, dar nici n-o interesa. Această bucurie pascală, pe care a văzut-o răspândită pe chipul lui, i-a dat atâta putere și curaj, încât cu adevărat acea călătorie a meritat tot efortul.

Pe drumul de întoarcere i-a rugat pe copiii ei s-o ducă direct pe insulă.

„Facă-se voia Ta, Doamne...", a șoptit când a intrat iarăși în casa părintească.

Starea ei se înrăutățea de la o zi la alta. Dar cu cât mai mult pătimea cu trupul, cu atât se refugia în rugăciune. Suferința îi întărea credința. Uneori se adâncea în sinele său, își număra greșelile și Îi mulțumea lui Dumnezeu, care o scotea din vârtejul acestei vieți zadarnice. Nu s-a împuținat la suflet. Ba dimpotrivă. Ea era cea care le dădea acum curaj tuturor.

Camera caldă, înmiresmată de la Sfântul Maslu, răspândea liniște. Părintele Asterie a uns-o cu untdelemn sfânt și stătea lângă ea. Ghetsimana a

cerut să rămână singuri. Avea un ultim lucru să-i spună, dar cuvintele îi ieşeau cu greu. A scos de sub pernă batista bunicii şi i-a dat-o părintelui.

— Te rog, părinte, ia banii aceştia cu tine. Vreau să-i împarţi la toate locurile de închinăciune. În felul acesta voi simţi că sunt împreună cu voi... La fiecare pas al vostru, vă voi urma...

Ochii părintelui s-au luminat. Într-o vreme când toţi se închinau la bani, acest gest al femeii avea o măreţie nobilă. L-a slăvit pe Dumnezeu, pentru că astăzi îi trimitea un mesaj de umanitate. O rază de nădejde care să-l întărească.

„Acesta este cel mai mare parastas pentru sufletul ei", s-a gândit emoţionat.

— Să fii binecuvântată, Ghetsimana. Sigur vei fi împreună cu noi...

O povară a plecat din inima ei. S-a liniştit.

De atâţia ani dăduse o mare luptă pentru a-şi împlini făgăduinţa.

În cele din urmă era atât de simplu...

Mintea i-a alergat la Părintele Porfirie. Un „mulţumesc" fierbinte împreună cu două lacrimi calde de recunoştinţă ajungeau la Milesi. Untdelemnul pe care-l pusese în candela ei încă ardea şi ea Îl aştepta cu răbdare pe Mire.

De la fereastra deschisă privea florile ei înflorite. Păsările ciripeau vesele şi căutau răcoare în frunzele copacilor. Ghetsimana zâmbea. Un porumbel sălbatic a plecat din stolul lui şi a venit pe pervazul ei.

— Bine ai venit... i-a şoptit.

A încercat să se ridice, dar n-a reuşit. Porumbelul dădea din cap, ca şi când ar fi vrut să-i spună ceva...

Privirea ei a căzut pe ceasul mare de pe perete. În ziua aceea la Ierusalim era ajunul praznicului Maicii Domnului. Cum să uite? Acum sigur toţi au ajuns în Grădina Ghetsimani. Şi-a închis ochii şi a încercat să se concentreze pe cele ce auzea. Dar acestea nu erau ciripiturile păsărilor, ci glasurile consătenilor ei, care o preamăreau pe Maica Domnului...

Un vânt răcoros şi înmiresmat a ajuns la ea, cu gust de sare. Smulgea petalele florilor şi le băga pe fereastra deschisă. A răpit-o în braţele lui şi a dus-o la Locurile Sfinte.

Cântări de îngeri şi credincioşi însoţeau icoana sfântă a Maicii Domnului de la metocul ei de la Sfântul Mormânt spre biserica Adormirii Maicii Domnului din Ghetsimani. Cădelniţe de argint împrăştiau în atmosfera caldă tămâia înmiresmată cu arome de flori. Cerul parcă ar fi aruncat cu dulceaţă de trandafir, pe care o simţea dulce pe buze.

Pas cu pas cobora împreună cu toţi pe treptele bisericii.

Lângă ea îl vedea zâmbitor pe părintele Asterie.

A aprins lumânarea întru pomenirea bunicii ei.

Ucenicii lui Hristos depuneau sub privirile Lui străjuitoare, în mormântul săpat în piatră, „Trandafirul neofilit".

„O preaslăvită minune!
Izvorul Vieţii în mormânt se pune,
şi scară către cer, mormântul se face..."

De pe chipul sfânt al Maicii Domnului se răspândea bucurie înviețoare care umplea inimile credincioșilor...

Cu lacrimi de recunoștință în ochi Ghetsimana a îngenuncheat în fața preacinstitului mormânt.

S-a închinat harului Maicii Domnului. S-a izbăvit.

Un oftat ușor a ieșit din pieptul ei, și sufletul său, bucuros, a zburat spre Ierusalimul de Sus.

Alice și Elena

Un martie friguros, aproape înghețat, fără nicio mireasmă de primăvară, acoperea semeața Kastoria. Vântul străbătea bisericile ei bizantine, șerpuia printre mormintelor eroilor și martirilor și răvășea apele cristaline ale lacului. Primii muguri care îndrăzniseră să se deschidă aveau privirea îndreptată spre soare și implorau puțină căldură. Coșurile încă fumegau, și oamenii, deși învățați cu traiul greu, lăsau fără chef căldura casei și alergau la treburile lor.

Alice, cu statura ei nobilă, străbătea ulițele înguste și caldarâmurile pustii, cu părul său lung, blond-castaniu, care flutura în vânt. Flacăra celor optsprezece ani ai ei o făcea să nesocotească frigul. Mergea grăbită spre cojocărie, unde de mulți ani lucrau părinții ei, ca să le ducă puțină mâncare caldă în pauza lor. Mama ei de tânără lucra acolo croitoreasă, iar tatăl ei era supraveghetor.

Înainte de a se întoarce acasă la lecțiile plictisitoare, sigur o să facă o plimbare prin magazine. Era înnebunită să se uite prin vitrine și să urmărească ultimele oferte ale modei. Nu că ar fi putut să cumpere ceva. Din păcate de anul trecut, de când fratele ei studia la Universitatea din Salonic, cureaua se strânsese și mai mult. Astfel, situația lor financiară nu le permitea risipe.

Însă a depăşit repede aceste gânduri supărătoare. De altfel îmbufnarea nu se potrivea caracterului ei. Pentru a-şi schimba dispoziţia număra lunile care rămăseseră până ce va absolvi liceul.

„În sfârşit, ultima vară la Kastoria", se gândea bucuroasă. „Din septembrie voi fi şi eu la Salonic!"

Dorinţa ei să studieze moda şi să se ocupe cu schiţarea hainelor era visul său de când terminase gimnaziul.

Într-o zi, căutându-l pe tatăl ei l-a găsit în atelierul de cojocărie. O mulţime întreagă de oameni concentraţi asupra schiţelor şi tiparelor, care se străduiau să creeze tot ceea ce exista mai original în spaţiul acesta, o lăsase fără glas. I-a rugat s-o lase să rămână acolo puţin, ca să le urmărească lucrul. A rămas lângă ei toată după-amiaza, pentru că toţi o simpatizau pe Alice.

În plus a reuşit să ia şi aprobarea şefei atelierului, să-i viziteze atunci când are timp liber. Din ziua aceea atelierul i-a furat inima.

Cu toate acestea, îi era dificil să-şi convingă părinţii să urmeze aceste studii. Mai ales pe tatăl său. Dar Alice avea mijloacele de a-i convinge în cele din urmă pe toţi. A început cu vorbe frumoase şi drăgălăşenii, şi când a văzut că nu reuşeşte, a început să plângă până ce avea să-şi atingă scopul. În cele din urmă ambii părinţi au spus „da", cu condiţia să se întoarcă la Kastoria ca să lucreze acolo.

Au calculat însă fără a socoti faptul că viitorul schimbă lucrurile...

Până când mama ei avea să mănânce, Alice a luat – ca întotdeauna – de pe masa unde lucrau croitoresele o blană frumoasă şi a început să se uite în oglindă.

— Bre Vasiliki, fata ta seamănă mai mult cu o vedetă decât cu tine, o şicanau iarăşi colegele pe mama ei.

— Cine are nume mare are şi talent, răspunse în joacă Alice, suflând o scamă care-i căzuse în ochi.

— Te rog, draga mea, pune blana la loc. A venit şeful şi vizitează toate secţiile. Dezbrac-o înainte să păţim ceva rău...

— Uşor, mamă... Doar n-o mănânc...

Subit, s-a întors în faţa oglinzii şi, dintr-odată, a rămas ca o statuie!

Şeful mare o privea de la uşă serios, iar şefa secţiei, aflată lângă el, îi arunca priviri sălbatice lui Vasiliki. Roşie ca focul, aceea se ruga ca pământul să se deschidă şi s-o înghită. Acum putea să-şi piardă şi serviciul....

Le-a cerut mii de scuze, spunând că e din cauza vârstei sale tinere şi luând asupra ei, ca o mamă, toată vina.

Alice a dezbrăcat încet blana şi a pus-o la locul ei.

Însă şeful cojocăriei a venit lângă ea şi, după ce a luat de pe umeraş o jachetă de bizon, i-a propus s-o probeze.

— Îţi plac blănurile?, a întrebat-o în vreme ce-o ajuta s-o îmbrace.

— Cărei femei nu-i plac? Dar pentru că nu am o blană a mea, probez câte una atunci când vin aici, a recunoscut vinovată.

— Blănurile sunt pentru doamne, nu pentru domnişoare...

— Depinde. Unele modele sunt foarte clasice. Precum cea de bizon de aici. Însă o blană albă de oaie în asociere cu ceva de piele n-ar fi un lucru foarte tineresc?, i-a spus veselă.

Minas a încercat să-şi ascundă mirarea, deşi propunerea ei l-a entuziasmat. Lucrând de mulţi ani în comerţ, ştia bine să-şi ascundă cuvintele şi sentimentele.

Până la următoarea expoziţie de blănuri o nouă serie de haine din blană de oaie asociată cu piele pentru doamne tinere trebuia să fie gata. Propunerea şefului, să se facă fotografii pentru noul catalog cu Alice, a căzut în casa lor ca un trăsnet din senin!

Tatăl a început să ţipe şi să arunce toată vina pe mama ei, pentru că o lăsase de atâţia ani pe fata lor să se maimuţărească la cojocărie, iar mama ei se gândea cu groază cum să spună „nu" şefului. Astfel, atmosfera din casă a devenit şi mai tensionată.

Oricât se ruga şi se linguşea Alice, nu putea să îmblânzească în niciun fel furia lor. Nici chiar atunci când a început să plângă. De data aceasta real.

— Pentru numele lui Dumnezeu! Mă voi fotografia îmbrăcată în blănuri, nu în costum de baie!

Şi, ca întotdeauna, în cele din urmă a reuşit să se facă voia ei...

A fost odată ca niciodată, o fată sărmană, pe care o chema Alice.

Dar nu-i plăcea deloc să facă treabă acasă. Nici să curețe cenuşa din sobă.

Într-o dimineață a primit invitație la o recepție dată de o familie nobilă. Inima îi bătea cu putere. Voia atât de mult să vadă şi ea de aproape cum trăiesc nobilii...

Când seara aceea a sosit, s-a îmbrăcat cu o rochie lungă, de culoare albastru deschis, şi-a strâns părul şi l-a împodobit cu câteva flori adevărate. Ca să nu răcească şi-a pus o scurtă albă de blană, care i-a fost dăruită de curând, şi a plecat în noapte.

Dar la ora doisprezece trebuia să se întoarcă acasă.

Chiar atunci când ceasornicul avea să bată miezul nopții!

Când a intrat în sala mare s-a cutremurat. Nu ştia ce să admire mai întâi!

Mobilele scumpe, mesele împodobite, cristalele, doamnele cu veşminte strălucitoare sau domnii cu costume frumos croite?

Cum le zăpăceşte tot acest lux pe fetițele nevinovate...!

În mijlocul sălii l-a văzut pe stăpânul casei privind-o în ochi.

S-a apropiat de ea şi i-a propus să danseze.

Dintr-odată obrajii ei s-au îmbujorat.

Cât timp a ținut dansul, inima ei bătea altfel. Pentru prima dată.

Era miezul nopții!

Ah, aceste orologii, de ce bat mereu la oră fixă?

A lăsat dansul neterminat şi a pleca alergând. Doar că în graba ei n-a mai apucat să-şi îmbrace scurta, ci a aruncat-o pe umeri.

Stăpânul casei a alergat în spatele ei. N-a mai prins-o.

Acolo pe scări i-a găsit căzută scurta.
A luat-o şi a strâns-o în braţe.
Acum ştia unde s-o găsească...

Alice stătea în faţa ferestrei mari privind ceaţa de deasupra lacului. Ceaţa, care îmbrăţişase lacul de dimineaţă, începuse încet-încet să se destrame, şi un soare palid încerca să străpungă norii gri, plumburii.

Vasiliki i-a adus fiicei sale un suc de portocale natural şi l-a lăsat lângă ea, întrebând-o ce face ginerele său.

— A ajuns la Copenhaga cu puţin înainte, răspunse aceea răsfoind nervoasă o revistă.

— Sper că nu i-ai vorbit aşa îmbufnată!

— Nu, mamă, lasă-mă cu sfaturile tale. Ştii că aşteptam de mult să merg în această călătorie...

— Eşti gata să naşti şi voiai să mergi într-o călătorie atât de obositoare? Să vină pruncul pe lume cu bine şi Danemarca e tot acolo, nu pleacă nicăieri. De altfel omul s-a dus cu treburi, nu s-a dus să se distreze.

— Mi-a promis că mă va lua cu el în toate călătoriile...

— Eşti căsătorită de doi ani, nu te-ai săturat de călătorii?

Nu, Alice nu se săturase de ele. Din ziua când s-a căsătorit intrase în viaţa mondenă. Minas i-a oferit cu bunăvoinţă nu numai iubirea lui, ci şi orice altceva îşi dorea. Se bucura s-o vadă veselă şi fericită. Împreună cu ea trăia acum şi el anii pierduţi ai tinereţii sale.

De mic începuse munca împreună cu tatăl lui. Însă înainte de a apuca să ia diploma de economist, pe neaşteptate şi-a pierdut părinţii într-un accident rutier. Această nenorocire i-a pecetluit tinereţea. A luptat aspru în arena vieţii pentru a pune pe picioare afacerea şi pentru a o înlocui pe sora lui, care trăia acum cu familia ei în Anglia.

Când a cunoscut-o pe Alice, avea treizeci şi cinci de ani, dar părea şi mai bătrân cu părul lui încărunţit şi cu faţa matură. Deşi reuşise să devină un om de afaceri de succes, nu se simţea fericit. Căldura familiei era ceva care mereu îi lipsea.

Alice parcă redăduse viaţă marii lui gospodării, care de atâţia ani se afundase în tristeţe şi singurătate.

Perdelele grele au fost trase, unele obiecte de mobilă au fost schimbate, iar marile sale saloane s-au deschis iarăşi lumii. Camerele au fost renovate şi acum erau pregătite să-i primească pe urmaşi. Minas visa să desăvârşească iubirea lor cu mulţi copii, iar Alice nu-l refuza.

Atunci când tânăra pereche a ajuns acasă bucuroasă cu pruncul în braţe, toţi cei din casă i-a întâmpinat. Alice a intrat fericită în frumoasa cameră şi, în ceasul când l-a pus pe cel mic în pătuţul lui, a strigat râzând:

— Fiul meu şi dumnezeul meu!

Un ghimpe i-a străpuns inima Vasilicăi. „N-o lua în seamă, Dumnezeul meu!", a zis în gând, şi cu lacrimi în ochi i-a făcut pruncului semnul crucii,

punând sub perna lui o bucată de zahăr, pentru ca viața să-i fie dulce și blândă.

Bunicul Iacov i-a dăruit o liră de aur, pe care o păstrase pentru clipa aceasta. I-a urat din inimă „să-l vadă mire" și își dorea să-i dea numele răposatului cuscru al lui, pe care-l chemase Ilie.

Din ziua aceea, la rugămintea ginerelui lor, părinții lui Alice au rămas acolo pentru a o ajuta pe aceasta să crească copilul. Cât despre grija casei și a grădinii, aceasta fusese dată în seama altora.

Până când Ilie a terminat școala primară, a petrecut o viață frumoasă împreună cu bunicul și bunica lui. Vara mergeau în satul lor, la Kleisoura. Deși aceia se simțeau atrași de culmile munților, fiica lor evita să meargă acolo, fiindcă, zicea ea, liniștea satului montan îi provoca melancolie. Pentru puțin timp îl luau cu ei și pe nepotul lor, până când veneau unchii și verii lui din Anglia, care îl luau cu ei și mergeau pe vreo insulă pentru a completa vacanța.

Minas îl adora pe unicul lui copil. Cu toate că lipsea multe ore la lucru, mereu își găsea timp să se joace cu el sau să-l ajute la lecții. Mama copilului în șapte ani cutreierase prin toată lumea. Dar nu găsise ocazia să-i dăruiască un frățior, pe care și-l dorea atât de mult. Când a venit vremea să meargă la gimnaziu, a hotărât singură că ar fi mai bine să se mute la Salonic.

Avea frustrări din anii tinereții. Ca să nu mai spunem că Kastoria o înăbușea și i se părea deacum ca un sat. Minas la început a refuzat să-i facă

acest favor. Astfel, certurile în casă pe zi ce trecea se înmulțeau, iar povestea Cenușăresei părea acum o iluzie ștearsă.

Luna iunie a început cu o căldură nefirească. Zorelele se sălbăticiseră, îmbrățișaseră trandafirii și se întindeau pe garduri. Mușcatele își deschiseseră florile pentru a întâmpina vara, și lumea ieșise să se bucure de o plimbare în jurul lacului. Culorile amurgului se jucau vopsind totul în violet.

Tatăl și fiul, adânciți în gândurile lor, se oglindeau în apele liniștite ale lacului, dar nimic din toate acestea nu părea că-i emoționează.

Ilie se gândea la prietenul lui, Stratis. De la grădiniță fuseseră împreună, în aceeași bancă. În timpul lor liber deseori îl vizitau pe tatăl lui, care era fermier. Alergau prin livadă, se jucau veseli cu mieluții, iar când vedeau vreun animal bolnav, voiau și ei să ajute. Influențat de prietenul lui, visa să devină și el medic veterinar. Să meargă împreună în cirezi și să vindece animalele. Iar în urmă cu câteva zile moșise împreună cu Stratis un mieluț. Câtă bucurie a simțit atunci!

— Nu vreau să plec de aici și să-mi pierd prietenii. Stratis e ca fratele meu, a șoptit, strângând mâna tatălui său.

— Veți rămâne împreună, băiete, nu te necăji.

Pentru a-l liniști l-a luat în brațe și atunci și-a dat seama că are febră copilul. L-a luat degrabă de mână și au plecat acasă.

Nici doctorul, care a venit grăbit, nici leacurile băbeşti ale bunicii n-au reuşit să-i potolească febra. Alice stătea lângă el şi pentru a-l linişti îi vorbea despre frumuseţile din Salonic şi despre viaţa magică care îl aşteaptă atunci când va merge la Londra pentru a studia economia, încât să continue cu vrednicie tradiţia familiei.

Ilie, nevoind să asculte falsele consolări ale mamei lui, şi-a astupat urechile, şi-a închis ochii şi făcea pe adormitul.

Bunica Vasiliki, care nu putea niciodată să oprească ciudăţeniile fiicei sale, a găsit o cale s-o trimită devreme la culcare şi să rămână ea la căpătâiul nepotului pentru a-i uşura durerea.

— Nu te necăji, fiule, în seara aceasta ne vom ruga împreună şi să vezi cum bunul Dumnezeu o va face repede să se răzgândească.

Copilul a prins curaj.

— Să-i spunem bunicului să ne ducă mâine la Mănăstirea Kleisoura. Să ne închinăm la Cuvioasa Sofia şi s-o rugăm ca, după cum l-a făcut să se răzgândească pe cotropitorul cel încăpăţânat, s-o facă să se răzgândească şi pe mama. Ce spui?

— Te-ai gândit bine, Ilie, dar doar dacă te vei face bine o să ne lase tatăl tău să mergem.

— Până dimineaţă voi fi ca o potârniche! Acum vino, bunico, şi spune-mi una dintre poveştile tale adevărate...

Ţinându-se de mână, Invidia şi Răutatea umblau prin părţile Răsăritului. Pe oriunde treceau, auzeau inima elenismului bătând neîncetat de-a lungul secolelor şi făceau planuri cum s-o distrugă.

Mai întâi s-au împerecheat amândouă şi apoi au venit pe lume fiicele lor, Groaza şi Urgia, ca să le completeze familia. După ce acestea au crescut şi s-au făcut mari, s-au năpustit toate împreună asupra elenismului şi Ortodoxiei ca să le înjunghie.

Răutatea, crudă şi necruţătoare, i-a dat pe oameni afară din casele lor şi i-a aruncat în braţele fiicelor ei. Curând Asia Mică, Capadocia şi eroicul Pont au mucenicit de mâinile lor.

Prigoniţi, au luat calea exilului cu sufletul la gură. Nemângâiaţi, au alergat să găsească alinare la sărmana Grecie. Zi şi noapte mergeau prin munţi şi văi, fără să apuce să-şi îngroape morţii.

Jalea devenea pe buzele lor suspine, psalmi şi lacrimi cristaline.

Marile Puteri vedeau cum ţinutul se pustia, bisericile rămâneau goale, mănăstirile se închideau şi plângeau şi ele... cu lacrimi de crocodil.

Împreună cu toţi cei prigoniţi care au sosit din Pont, a ajuns şi Sofia în Grecia. Fără soţ, fără copil, fără fraţi. Voia o îmbrăţişare unde să-şi aline suferinţa, unde să plângă, unde să-şi regăsească curajul, dar nu găsea. Pe oriunde trecea, nicăieri nu putea rămâne. Astfel, zi şi noapte, alerga la Hristos şi la Maica Domnului. Se topea în rugăciuni şi metanii...

Până când a venit lângă ea însăşi Maica Domnului.

A luat-o de mână şi a dus-o la Kleisoura.

La rădăcina muntelui, într-o pădure de stejari, era Mănăstirea Maicii Domnului, afierosită naşterii sale.

„Maica Domnului Mică", îi spuneau localnicii, pentru a o distinge de biserica satului, care prăznuia la cincisprezece august. Era un ținut sălbatic, aspru, cu oameni puțini și ierni care nu glumeau. Ploile cădeau neîncetat și umezeala străpungea necruțătoare chiar și pietrele.

În fața bisericii, într-o curte lungă și îngustă, care folosea și ca bucătărie, a pus-o să stea pe lespedea vetrei.

„Nu vei pleca de aici, ca să te văd și să mă vezi", i-a spus Maica Domnului, și apoi a dispărut.

Ea le-a înfruntat pe toate.

Dormea ca porumbeii sălbatici lângă vatra cu cenușă și și-a făcut din foame soră, din rugăciune răsuflare și din nevoințe cântec. Cu trupul uscat, desculță, cu hainele petecite și o basma neagră pe cap, slujea la mănăstire așteptând cu răbdare... prințul.

Maica Domnului, văzând răbdarea ei, a trimis îngeri să-i țină companie și sfinți s-o călăuzească. Și cu cât zăpada și nenorocirile o acopereau, cu atât bucuria lui Hristos o încălzea și o întărea.

Pe toți îi ajuta, îi povățuia cu cuvinte dumnezeiești și îi mângâia.

„Vă rog, fraților, să faceți multă răbdare. Pocăiți-vă! Norii urgiei lui Dumnezeu se apropie de pământ. Va veni mare nenorocire. Maica Domnului să vă păzească..."

Și nenorocirea a venit!

A mușcat Grecia ca un șarpe veninos și a însângerat-o.

Război, cotropire, lupta de rezistență.

Și Kleisoura a fost arsă din temelii! Trei sute de morți, ruine și cenușă.

Iar femeile și copiii care au rămas au alergat să se ascundă la mănăstire.

Furia cotropitorului nu avea limite. Voia să distrugă mănăstirea și s-o pârjolească. Soldații dușmani, cu bidoane de benzină în mâini, au înconjurat-o pe aceasta, așteptând de la o clipă la alta porunca.

Maica cea nevoitoare, cu icoana Maicii Domnului în brațe, implora, plângea, se căia, se ruga.

A căzut la pământ și le-a sărutat picioarele.

S-a făcut vierme ca să fie strivită.

Voia doar să-i salveze pe copii și casa Maicii Domnului.

Sufletul ei smerit voia să liniștească furia cotropitorului. Și inimile întărite s-au înmuiat.

S-au întors și au plecat lăsând neatinsă mănăstirea, femeile și copiii.

Între aceste suflete nevinovate era și micuța Vasiliki...

Patruzeci și șapte de ani de călugărie a petrecut Sofia pe lespedea vetrei. Și într-o dimineață frumoasă de mai s-a ridicat și le-a strigat tuturor:

„Voi pleca. A venit mesajul!"

Încă din zori privighetorile și-au început cântecul. Florile sălbatice și-au deschis mugurii pentru a o conduce. Apele curgeau repezi pentru a duce tuturor vestea.

Îngerii au coborât, au luat-o pe sărmana Cenușăreasă, au îmbrăcat-o în veșminte de aur și porfir și au condus-o în Împărăția cerurilor.

Mir şi tămâie înmiresmată s-au revărsat peste făpturi, şi întregul ţinut s-a sfinţit.

* * *

În bucătărie s-a răspândit mirosul de cafea proaspăt prăjită. Elena abia se întorsese cu soţul ei de la biserică şi pregătea tava cu micul lor dejun de duminică. Îl privea pe Alecu care uda glastrele de flori de pe balcon. Cu toate că luna august se apropia de sfârşit, căldura la Salonic se menţinea.

De la balconul lor mare de la ultimul etaj privea marea şi pentru încă o dată îi era recunoscătoare socrului ei. Locuind în Panorama, a făcut un schimb pentru acest apartament şi l-a dăruit lor împreună cu binecuvântarea: „Să-l umpleţi de copii".

Numai că el „a plecat" fără să ia în braţe măcar un nepot.

Aceasta era dorinţa lor de doisprezece ani. Un copil.

Elena ajunsese la vârsta de treizeci şi patru de ani, şi primele riduri din jurul ochilor făceau mai intensă tristeţea ei. Pe de altă parte, Alecu nu şi-a pierdut niciodată curajul. Urarea din inimă a tatălui său şi cuvintele Părintelui Paisie, rostite atunci când l-a vizitat la Panagouda, îi dădeau speranţe.

„Să-i spui Elenei să nu se năcăjească. Veţi avea mulţi copii."

Sufletul ei a simţit o bucurie cerească. În fiecare zi îngenunchea şi se ruga la Dumnezeu să fie adevărat ceea ce-o vestise părintele. Dar, în vreme ce anii se scurgeau, speranţele au început încet-încet să i se năruiască. După adormirea întru Domnul a Părintelui

Paisie mergeau regulat la mormântul lui şi-l rugau să nu-i uite. Şi întrucât între timp au fost numiţi pe posturi de profesori şi aveau de-a face cu mulţi copii, a tâlcuit în felul ei cuvintele cuviosului părinte.

N-a apucat să ia tava în mâini şi a intrat în grabă Alecu.

— Draga mea, n-o să-ţi vină să crezi! Avem vecini! Se pare că apartamentul de lângă noi în sfârşit a fost vândut. I-am auzit pe balcon. Ce spui, să-i invităm la o cafea ca să ne cunoaştem?

Pe cât de spontan era Alecu, pe atât de şovăielnică era ea. Nu că nu iubea oamenii, dimpotrivă. Dar fusese dezamăgită de multe ori de prieteni şi asta a făcut-o mai reţinută în a face noi cunoştinţe. Înainte de a apuca bine să-i răspundă, cineva a sunat la uşă. Vecinii cei noi veniseră neinvitaţi să se cunoască.

Alice, ca întotdeauna, nereţinută în cuvinte şi îmbrăţişări, i-a recomandat pe Minas şi pe Ilie.

Peste puţin, sub pergola de iasomie îşi beau cu toţii cafeaua.

— Dacă n-ar fi fost această privelişte minunată, cred că n-aş fi ales să locuiesc lângă nişte necunoscuţi. De multă vreme am căutat o casă cu etaj, ca să fie toată a mea. Însă acum, că v-am cunoscut, nu regret pentru alegerea mea, a zis Alice.

— Bucuria este a noastră, a răspuns Alecu, strângând mâna băiatului, care părea puţin tulburat de această schimbare bruscă din viaţa lui.

Când Minas a vorbit cu Elena şi Alecu, temerile lui au început să dispară. Simţea o siguranţă dată

de faptul că aceşti oameni vor fi lângă familia lui. În curând el trebuia să se întoarcă iarăşi în Kastoria şi să revină aici atunci când îndatoririle îi vor permite. În cele din urmă au legat o prietenie atât de strânsă, încât n-au rămas doar la cafea, ci şi la masa de prânz.

Alice, cu ajutorul unui decorator, a mobilat repede noul lor apartament şi a transformat balconul într-o grădină frumoasă. Şi considera o ocazie minunată faptul că Elena preda engleză la Universitate. L-a înscris pe Ilie la Colegiul American pentru ultimele două clase de liceu şi a rugat-o pe Elena să-l mediteze pentru a face studiile la Londra.

Această insistenţă a ei de a-l trimite în străinătate a supărat-o pe Elena, şi la un moment dat i-a spus asta clar. Ilie era un elev atât de bun, încât ar fi putut fără mare efort să intre la Universitatea din ţinutul lui. De altfel, el îşi dorea mult asta. Oricât se străduia să n-o arate, Elena distingea mereu un reproş mut în ochii lui blânzi.

Ah, dacă Ilie ar fi fost copilul ei, pentru nimic în lume nu s-ar fi despărţit de el.

Însă Alice avea alte vise pentru fiul ei...

Aceste două femei n-aveau nimic în comun, deşi erau aproape de aceeaşi vârstă. Nici în înfăţişare, nici la caracter. Cu toate acestea, ceva le lega. Elenei îi era milă de Alice. O vedea cum voia să se afle mereu într-o mişcare neîncetată, să aibă mereu lângă ea prieteni, cunoştinţe, de parcă i-ar fi fost teamă să rămână singură. Singurul lucru care o interesa era să petreacă bine. Chiar şi atunci când venea Minas, în weekend, nu ştia unde să-l mai ducă la petreceri. Acela, obosit cum era, îi invidia pe Alecu şi pe Elena, care cele mai multe seri le petreceau liniştit, acasă. Dimpotrivă, Alice nu-şi ascundea regretul pentru ei.

— Nu înţeleg de ce-i invidiezi, Minas. Toată viaţa lor înseamnă biserică, casă, facultate. Păcat de cunoştinţele şi de educaţia lor... Singura lor grijă este unde să-l ducă la plimbare pe Teodor.

— Cine este acest Teodor?

— Un băiat de zece ani cu retard. L-au găsit „nerevendicat" la o fundaţie şi îl iau în weekend ca să-l plimbe. Nu-ţi mai spun că se gândesc să-l... înfieze.

Toate acestea l-au făcut pe Minas să-i aprecieze şi mai mult.

Însă Alice nu va uita niciodată şocul pe care l-a avut atunci când i-a întâlnit prima oară, întâmplător, la o cofetărie. Micuţul Teodor s-a aruncat cu atâta forţă asupra ei, îmbrăţişând-o strâns şi scoţând nişte cuvinte nearticulate, încât Alice nu-i înţelegea. O săruta pe faţă, pe păr, pe mâini, şi nu ştia cum să-l desprindă de ea.

— Te place mult, i-a spus râzând Elena.

Însă ea a scos batista şi încerca disperată să ştergă saliva lui de pe obrajii şi părul său.

Râul timpului curge neîncetat ducând împreună cu el oameni, vise şi dorinţe. Ilie era de-acum la o Universitate din Londra studiind economia, iar

Stratis la Facultatea Veterinară a Universității din Salonic. Drumurile lor s-au despărțit.

— Doar pentru puțin, i-a spus Ilie, când și-au luat rămas bun pe aeroport. Voi veni deseori. Nu ne vom pierde... Îți dau cuvântul meu...

S-au îmbrățișat strâns și au plâns mult.

Ca și când s-ar fi văzut pentru ultima oară...

Bunicul Iacov și bunica Vasiliki s-au întors la Kleisoura. Acum își găseau mângâiere lângă Mănăstirea Maica Domnului Mică, unde se nevoise Cuvioasa Sofia. Rugăciunea le alina durerea pentru despărțirea de Ilie. Uneori încercau să uite întâlnindu-se cu nepoții de la fiul lor, dar aceștia nu veneau des în sat.

Minas făcuse din singurătate soră, și din tăcere prietenă. După lucru se întorcea singur în casa goală. Alice venea din când în când ca un musafir. Călătoriile între Londra și Salonic erau noua ei preocupare.

Teodor zadarnic îl căuta pe bunul lui prieten, care de doi ani îl învăța să silabisească și îi citea scurte povești. Alecu și Elena i-au cumpărat un mic avion și pe o hartă mare călătoreau din Grecia în Anglia. Însă în fiecare săptămână vorbeau și la telefon cu el.

— De Crăciun voi veni și vom merge toți împreună să sărbătorim la Kastoria, i-a spus Ilie Elenei. Să-l luați și pe Teodor. Am aranjat și cu prietenul meu, Stratis. Bunicul și bunica numără zilele. Vom petrece nemaipomenit!

Năzuințe neîmplinite...

— De Crăciun este magic la Londra, a hotărât Alice, și l-a luat pe Minas pentru a petrece acolo vacanța lor, lăsându-i pe toți cu un gust amar.

— O să vezi că de Paști va veni, a consolat-o bunicul pe bunica lui Ilie. El nu rezistă în umezeala din Londra. Mi-a spus-o cu gura lui. Și-a pus pe birou o fotografie cu însorita Grecie pentru a prinde curaj.

Dar n-a venit nici de Paști.

Toma și Nancy, copiii unui diplomat englez, erau acum noii lui prieteni. Alice nu numai că încuraja noile lui prietenii, dar pentru a le întări și mai mult i-a luat pe toți și au mers câteva zile la Paris. În sfârșit fiul ei va scăpa de sărăcia greacă, de băiatul ciobanului, de retardatul Teodor, și orizonturi noi se deschideau pentru toată familia.

Vara Ilie a trecut ca un fulger prin Kastoria. I-a văzut pe toți pentru puțin. Stratis era plecat la munte și urma să se întoarcă în weekend. Însă din păcate Ilie nu putea întârzia, pentru că îl așteptau prietenii lui la Mikonos. Oricâte îmbrățișări și sărutări le-a dat bunicului Iacov și bunicii Vasiliki, inima lor a simțit. Nepotul lor nu mai era cel pe care-l știau...

Și inima care suferă nu se înșală.

Cu lacrimi în ochi au alergat să cadă la Maica Domnului și la Cuvioasa Sofia. Să facă paraclise și rugăciuni pentru ca nepotul lor să nu se abată de la calea lui Dumnezeu și în neagra pribegie să-și piardă și sufletul.

Dar vinovatul îl știau bine amândoi. Și se învinovățeau și pe ei, pentru că îi împliniseră de mică toate voile...

Europa l-a amăgit pe Ilie prin ochii lui Nancy. Fiind mai mare cu doi ani ca el la facultate, a reuşit repede să-l iniţieze în viaţa dulce din Londra. Încet-încet s-a îndepărtat de toţi ai lui.

La începutul lunii octombrie Alice s-a dus să-l vadă şi să rămână câteva luni împreună cu el. De data aceasta nu l-a anunţat, voia să-i facă o surpriză.

Însă o surpriză neaşteptată şi neplăcută o aştepta pe ea!

Cuvintele de bun venit nu mai erau atât de calde ca altădată, pe când cuvintele ei dulci adresate lui Nancy i-au îngheţat pe buze, când şi-a dat seama că aceea se instalase şi stătea permanent împreună cu el. Chiar şi camera în care stătea ea atunci când venea la Londra era ocupată acum cu lucrurile prietenei lui.

— Mami, dacă vrei poţi rămâne câteva zile cu noi, i-a spus rece fiul ei. Deşi cred că vei petrece mai bine cu mătuşa mea...

Alice, deşi s-a îmbujorat toată, s-a străduit să-şi menţină calmul. A stat cu ei, a băut ceaiul pe care i l-a oferit zâmbitoare Nancy, a întrebat despre studiile lor şi după aceea şi-a luat valiza şi a plecat.

Nu s-a dus la cumnata ei, ci direct la aeroport. A aşteptat cinci ore în sala de aşteptare fumând şi vorbind încontinuu cu Minas la telefon. A luat primul avion pe care l-a găsit, s-a întors la Salonic şi a căzut plângând în braţele Elenei.

* * *

O zăpadă timpurie şi friguroasă a căzut furioasă şi a acoperit Londra. Din ziua în care Nancy a plecat cu fratele ei la părinţii lor, la Liverpool, Ilie a căzut la pat bolnav cu febră. La doctor n-a mers, deşi ea insistase. N-a ascultat-o. „E o gripă, o să treacă", se gândea, şi a rămas tremurând sub plapumă, luând doar medicamente contra febrei. Când îşi revenea puţin se ridica, deschidea şi încălzea câte o conservă cu supă şi sorbea fără poftă două-trei înghiţituri.

După opt zile, datorită febrei care ajungea la patruzeci de grade, se simţea istovit. Tatălui său nu i-a spus nimic, ca să nu-l necăjească. Mamei sale rar îi răspundea la telefon. Nu ştia dacă trebuie să simtă regrete pentru că aproape o alungase. Poate că ar fi trebuit să-i spună mai devreme. Atâţia ani îşi lăsase viaţa în mâinile ei, s-o aranjeze după dorinţele sale. Chiar şi dorul pe care-l simţea la început pentru ţinutul natal şi-a scos ghearele lungi şi roşii în inima lui şi încet-încet l-a îndepărtat.

Amintirea ei o tulbura. Îl umplea de furie, dar şi de regrete.

S-a ridicat, a luat o sticlă de whisky, pachetul cu ţigări, şi s-a ghemuit pe canapea. Se lăsase târât de ambiţiile ei şi îşi trădase visele. Le-a întors spatele oamenilor care-l iubeau şi i-a rănit.

Poate că era târziu să caute vinovaţi. De altfel nici tatăl lui n-a putut s-o cuminţească. A fost părăsit şi el. Egoismul n-o lăsa să-şi vadă greşelile.

Şi-a pus încă un pahar de whisky şi l-a băut pe nerăsuflate.

Astăzi îşi număra greşelile şi toată vina o arunca asupra lui. Cât ar fi vrut să studieze la Salonic împreună cu Stratis...

Amintindu-şi de prietenul său ochii i s-au umplut de lacrimi. Voia să plângă. Lacrimile deveneau suspine şi în loc să-i uşureze sufletul, îl loveau necruţător. Şi-a umplut iar paharul.

Gândurile lui intrau într-un labirint fără ieşire.

Îşi amintea cu câtă furie îi vorbise mama lui despre Nancy la telefon, după ce s-a întors grăbită în Grecia. Femeia asta nu înţelegea nimic? Filtrul matern, care înştiinţa orice mamă, nu exista în ea?

Ce era oare pentru el Nancy?

O rază caldă de soare pe cerul întunecat şi melancolic al Angliei.

Trenuleţul lui îndrăgit, cu care se juca atunci când era copil la Kastoria cu tatăl lui, întinşi amândoi pe covor.

O bomboană dulce de fragi, din cele care-i dădea bunicul, atunci când mergeau la leagăne.

O povestire duioasă a bunicii cu puţin înainte de a-l lua somnul...

Îşi simţea gura amară. O durere puternică de stomac îl rupea în două, făcându-l aproape să leşine. În spatele lui auzea aplauze. Şi-a ridicat capul. La biroul său parcă îl vedea pe Teodor străduindu-se să citească povestea cu ursuleţul lui îndrăgit şi de fiecare dată când reuşea să rostească un cuvânt întreg, bătea vesel din palme.

— Bravo... bravo băiatul meu, ai reuşit, încerca să-i strige cu o voce care acum îi ieşea foarte greu din piept.

Voia să se ridice, să se ducă lângă el, să-l îmbrăţişeze, dar nu putea.

Durerea devenea din ce în ce mai puternică şi îi răvăşea stomacul. Mai bine să meargă la baie. O mână puternică l-a prins de umeri ca să-l ajute.

— Tată...

Încet-încet s-a ridicat, dar picioarele îi tremurau. Se clătina.

Nu, nu era tatăl lui, era Stratis.

— Ce-i prietene, ai aflat că am devenit animal şi ai venit să mă vindeci?

Făcu încă câţiva paşi nesiguri. La uşă o femeie îmbrăcată în negru îi întinse mâna.

— Bunico... bunico...

„Băiatul meu, oriunde ai merge să-i ai mereu împreună cu tine pe Hristos, pe Maica Domnului şi pe Sfântul Mina, şi să nu-ţi fie teamă de nimic."

— I-am lăsat în urmă, i-am uitat pe toţi, n-am luat pe nimeni cu mine... Eu sunt de vină... Ah, dacă aş putea să le întorc pe toate la început...

Făcu câţiva paşi ca s-o atingă.

Nu, nu semăna cu bunica lui.

Aceasta poartă o basma neagră şi este desculţă. Pe piept îi străluceşte o cruce mare de aur. A inspirat adânc şi şi-a întins mâna. Încă puţin şi avea s-o atingă. Încă doi paşi...

În faţa uşii s-a prăbuşit.

Femeia îmbrăcată în negru s-a aplecat şi l-a îmbrăţişat duios.

„Vino, lumea m-a sufocat. Hai cu mine. Te voi duce într-o plimbare. Îi vei vedea de aproape pe Hristos şi pe Maica Domnului, ca să se bucure sufleţelul tău şi să se umple cu trandafiri."

A apucat cu râvnă în mână crucea de aur și a sărutat-o.

Chipul lui a împrumutat din strălucirea crucii. Era luminos.

Zăpada se oprise.

O stea strălucitoare se înălța la marginea cerului. Îngerii au ieșit s-o întâmpine.

Cerul era înseninat.

* * *

Vasiliki s-a trezit înfricoșată. Și-a făcut semnul crucii și a șoptit:

— Dumnezeu să ne binecuvânteze pe toți... Dumnezeu să ne binecuvânteze pe toți...

— Ce-ai pățit, femeie, de vorbești singură când încă nu s-a luminat de ziuă?

— Iacove, am avut un vis... Ceva se va întâmpla...

— Liniștește-te, tu și visele tale.

— E un semn, îți spun...

Iacov s-a întins iar în pat.

— Se făcea că mergeam la mănăstirea noastră. Cuvioasa Sofia mă aștepta sprijinită de ușă. „Multă răbdare, multă răbdare să faceți. De aici încolo să spui doar «Hristos a înviat!» De dimineața până seara. «Hristos a înviat!» Maica Domnului o va cuminți pe fata ta." Asta mi-a spus și apoi a dispărut. Ridică-te, te rog, să mergem să aprindem o lumânare.

— La zăpada care a căzut, nu mai umblă nici câinii, nici mașinile pe drum.

Vasiliki a tras plapuma de pe el.

— Ridică-te, binecuvântatule, vom bea un ceai cald și vom merge pe jos...

Această veste era cumplită. Paraliza trupul și golea mintea.

Alecu și Elena încă nu puteau crede. Băiat tânăr să „plece" de la o gripă. Au alergat la biserică să găsească mângâiere și să-l roage pe părintele Atanasie să-i facă un trisaghion[2] chiar dacă trupul său era așa departe. Părinții lui au plecat grăbiți spre Londra. Iar din cauza procedurilor necesare, poate că aveau să întârzie două-trei zile.

Toți cei din bloc erau tulburați. La Kastoria era doliu. Prietenii și rudele vorbeau mereu la telefon. Așteptau să-l aducă pe Ilie pentru a-și lua adio de la el.

Alecu și Elena au aflat primii despre venirea lor și au mers la aeroport să-i întâmpine și să-i consoleze. Când i-au văzut apropiindu-se cu valizele în mână, au rămas încremeniți.

Minas, care semăna cu un bătrân de o sută de ani, a căzut în brațele lui Alecu, iar Alice... ca întotdeauna. Frumos îmbrăcată, cu blana ei albă, coafată și cu un machiaj ușor care să-i acopere cu grijă orice rid.

— Băiatul unde este?, a șoptit șovăitoare Elena.

— Ilie își va continua studiile în Australia... Va întârzia să vină. Poate... poate că o să rămână acolo... pentru totdeauna... a răspuns vioi Alice.

Nu cumva înnebunise? Nu, nu înnebunise deloc. Doar că trebuia să îmbrace, să înfășoare bine în jurul ei, ca pe o altă blană, o minciună. Minciuna care o va ajuta să supraviețuiască. Și... această min-

[2] Slujbă religioasă care se face pentru cei adormiți. *(n.tr.)*

ciună trebuia s-o rostească de multe ori, până când o va crede.

Adevărul nu-l suporta. Şi ea trebuia să reziste.

Hotărâse să nu-şi schimbe cu nimic viaţa. Nesupusă şi intransigentă, niciodată n-o interesase comentariile lumii şi cu atât mai puţin acum, nu voia mila nimănui.

— Minas şi cu mine am hotărât să nu-l mai vedem. Să trăiască băiatul nostru cum vrea el...

Brusc, soţul ei i-a luat valiza şi a înaintat spre parcarea de maşini, fără ca cel puţin s-o salute. Şi nu era prima oară când pleca singur la Kastoria. Alecu l-a urmat, pe când femeile au rămas puţin mai în spate. Elena, cutremurată, îi urmărea cu coada ochiului pe cei doi bărbaţi. Au schimbat câteva vorbe între ei, şi Alecu, palid, a rămas stană de piatră. Neputându-şi înăbuşi lacrimile, au căzut unul în braţele celuilalt.

La un semn al lui Alecu, Elena s-a apropiat. Prima oară îl vedea atât de tulburat.

— Ia-o pe Alice şi mergi acasă. Eu îl voi conduce pe Minas la Kastoria. Omul nu este în stare să conducă. Mâine sau poimâine mă voi întoarce cu autocarul, nu te îngrijora, i-a spus, dându-i cheile maşinii lor.

Cele două s-au întors tăcute. Înainte de a se despărţi, Elena i-a propus să-i ofere un ceai, dar Alice a refuzat politicos.

— Sunt foarte ocupată. Mâine dimineaţă voi merge să rezolv nişte treburi, iar după aceea voi veni, dacă vrei, să mâncăm împreună la tine.

Elena n-a stăruit. Şi a vrut să-i înapoieze cheia de la apartament, pe care i-o lăsase ei.

— Păstreaz-o. Curând voi pleca iarăşi. Am nevoie de o călătorie într-un ţinut cald. Soarele şi înotul cred că îmi vor face bine...

Elena şi-a luat rămas bun de la ea printr-o îmbrăţişare caldă şi în taină se ruga la Dumnezeu să se îndure de ea şi s-o miluiască.

Ziua te amăgeşte cu grijile ei. Iar când nu există credinţa care să-ţi îndulcească sufletul, vine ispita şi-ţi aruncă în braţe lucrarea sa. Dacă nu-ţi dai seama de asta, alergi mereu şi nu apuci să faci nimic.

Alice se grăbea mereu să termine ceva şi toate rămâneau neterminate.

În fiecare zi se iveau noi treburi şi îndatoriri.

Vizite, manifestări, mersul la magazine, excursii, participări la chetele unor fundaţii filantropice şi fapte caritabile. Acolo unde de cele mai multe ori sunt valabile cuvintele „să nu ştie stânga ta ce face dreapta". Dar, cu cât dai mai mult, cu atât eşti mai apreciat de ceilalţi.

Întâlniri cu prieteni, rude, cunoscuţi, prieteni ai prietenilor şi cunoscuţi ai cunoscuţilor în cafenele de lux şi restaurante frumoase. Oameni care mai de care mai selecţi, care îi zâmbeau, o admirau, o linguşeau, căutau compania ei, iar atunci când le întorcea spatele o bârfeau.

False consolări.

Îi era suficient să se simtă ocupată pentru a fi fericită.

Singura ei teamă era să nu rămână singură şi să i se deschidă deodată ochii şi să vadă că singurul lucru care îi lipseşte este Dumnezeu.

Iar când venea noaptea, își trântea trupul istovit peste cearceafurile de mătase și pentru a nu se gândi la nefericirea care a aflat-o, începea planuri noi.

A doua zi dimineață o să meargă la două-trei birouri de turism. Va găsi o destinație exotică, unde n-a mai fost. Locuri noi, alte obiceiuri, alte experiențe. Poate și o croazieră pe un vapor de lux n-ar fi fost o idee rea.

Și dacă nu va găsi prieteni? Asta n-o îngrijora prea mult. În aceste locuri mereu există oameni binevoitori, care vor să-și umple singurătatea cu tovarăși trecători.

Când genele i s-au îngreunat, a privit ceasul. Era miezul nopții.

Oriunde o fi va veni... A cuprins-o panica. Îl aștepta...

O șopârlă veninoasă însoțită de un sentiment de scârbă, care de cinci nopți venea cu răutate s-o chinuiască, s-a ivit iarăși. Sufletul i-a înghețat. Bătăile inimii i s-au accelerat cumplit.

Îi auzea răsuflarea, și un frison îi străbătea tot corpul. A sosit!

O simțea cum se târăște încet-încet și urcă în patul ei.

A apucat-o de picioare! Încerca să scape, dar nu putea.

Striga ca o isterică, dar șopârla urca din ce în ce mai mult. Și-a înfipt ghearele ascuțite în trupul ei făcând-o să urle de durere. Cu cât se apropia de fața ei, răsuflarea sa o ardea. Se lupta sălbatic cu ea, dar șopârla a apucat-o de gât și o strângea și mai tare.

Paralizase.

Acum nu mai putea să strige după ajutor. Grea și apăsătoare, șopârla a căzut peste ea, și ea gemea, plângea sfâșietor și ruga moartea să vină s-o ia. Dar moartea nu-i făcea acest favor.

Disperată, dibuia prin întuneric să-l găsească pe soțul ei. Ah, de ce l-a lăsat să plece?

Era o noapte fără lună. Și tristețea era nemângâiată.

Fiara râdea. Un râset turbat, batjocoritor, satanic... și o strângea de gât din ce în ce mai puternic... din ce în ce mai sălbatic...

Elena, înspăimântată, s-a așezat iar în pat încercând să-și potolească bătăile inimii. Un țipăt sălbatic de animal rănit a trezit-o. Și-a făcut cruce. Din fericire fusese un vis. Un coșmar.

Țipătul s-a auzit iar. Sfâșietor. Disperat.

A sărit din pat. Un singur perete o despărțea de dormitorul lui Alice. Desculță, a luat cheia și a alergat spre apartamentul ei.

A ajuns repede în camera lui Alice. Patul era gol. Cearceafurile aruncate pe jos. Făcu șovăitoare doi pași lateral și o văzu pe aceasta ghemuită pe podea, murmurând cuvinte fără noimă. Cu privirea goală, ca o păpușă de ceară, ținea strâns în brațe o vază de porțelan.

Cuprinsă de tristețe, Elena a îngenuncheat lângă ea și a mângâiat-o pe păr.

— Ce-ai pățit, draga mea?

— A venit iar... În fiecare seară vine... Nu mă lasă să închid ochii.

— Cine vine?

N-a primit răspuns și a încercat s-o ajute.

— Vino, draga mea, să plecăm de aici. Să mergem în apartamentul meu. Vom dormi împreună. În același pat. Nu te voi lăsa singură.

Cu mare grijă a încercat să-i desprindă vaza din mâini. Dar ea o strângea şi mai tare şi înspăimântată s-a ghemuit într-un colţ. A mângâiat duios vaza şi a sărutat-o de repetate ori, scăldând-o în lacrimi fierbinţi.

— Nimeni n-o să-mi ia copilul... Nimeni... Nimeni...

— Ilie este în ceruri împreună cu îngerii şi se bucură alături de Hristos. Hai, dă-mi vaza s-o pun pe noptieră, să nu se spargă şi să te tai.

Alice a deschis ritualic capacul.

— Iată-l pe Ilie... Aici este copilul meu, a murmurat uşor.

Elena s-a aplecat deasupra vazei şi îngrozită a văzut doar cenuşă!

Un frison i-a străbătut trupul. Mintea ei nu putea înţelege asta. Inima nu voia să creadă. Se ruga să fie o minciună. Lacrimile i-au înăbuşit glasul, care a ieşit neputincios din pieptul ei.

— L-ai... incinerat?, a şoptit.

Alice a dat din cap afirmativ, şi aceea s-a înmuiat cu totul. Un suspin de jale s-a unit cu plânsul lui Alice şi a devenit o lungă lamentaţie. Pereţii boceau...

Aşa le-au găsit pe cele două zorile.

Pe covor. Cu vaza în braţe.

* * *

Elena ajungea mereu prima la şcoală, şi singura pe care o găsea acolo la ora aceea era Olga, femeia de serviciu. Până când îşi aranja lucrurile pe birou, sosea şi aceea, având pregătite cafeluţele. Olga aştepta în fiecare zi această pauză de o jumătate de oră. Era de cinci ani aici, dar doar Elenei îşi deschidea inima şi îi spunea durerea ei. Orice probleme ar fi avut cu copiii, acesteia i le mărturisea.

Era sora mult-dorită care mereu îi lipsea.

Olga era binevoitoare şi îndrăgită de toţi. Cu zâmbetul pe buze, îi servea pe profesori, iar prin glumele şi cuvintele ei frumoase îi atrăgea lângă ea şi pe studenţi.

Împreună cu repatriaţii din Pont, care sosiseră din Rusia în Grecia, venise şi ea cu familia sa. Aici se căsătorise şi îi născuse pe cei doi copii. Soţul ei lucra în construcţii. Însă din păcate, datorită patimii băuturii pe care o avea, nu se statornicea nicăieri. Astfel, trebuia şi ea să ajute. Din fericire, s-a angajat repede să aibă grijă de un pensionar, fost profesor universitar, şi situaţia lor financiară s-a ameliorat oarecum.

Soţul ei, ocazional, mai lucra ca zilier. Până când într-o zi, ameţit de băutură, a căzut de pe scări. După o lună, cât a rămas în comă, a murit. Olga, însărcinată atunci cu al treilea copil, a văzut pământul deschizându-se sub ea.

Bătrânul profesor i-a stat alături ca un adevărat tată. Cu puţin înainte de a pleca din această viaţă a reuşit, prin cunoştinţele pe care le avea, să-i găsească un loc de muncă la Universitate. Mereu era recunoscătoare faţă de el. Când vorbea despre el inima i se umplea de iubire, şi ochii îi lăcrimau.

Olga era o femeie puternică şi neobosită. Nu lipsea de la lucru nicio zi. Iar dacă uneori, ca orice om, mai răcea puţin, nici nu băga în seamă boala.

— Ce rasă de oameni sunteți voi, cei din Pont, chiar și bolii îi e frică de voi!, o șicanau profesorii atunci când le ducea ceaiurile.

— Ce să vă fac dacă nu mă ascultați? Un borș fierbinte și o frecție cu votcă, și veți deveni ca potârnichile.

— Votca e scumpă, glumeau ei.

— Atunci dați cu spirt. Peste tot cu spirt. Pe cap, pe mâini, pe haine...

Avea asta ca pe un panaceu. De aceea iarna sticluța nu lipsea din geanta ei.

Numai că de data asta boala n-a iertat-o. Noaptea a luat-o ambulanța de acasă și a stat în spital două luni.

Copiii au rămas în grija a două compatrioate de-ale ei, care locuiau în același bloc. Dar și acelea lucrau și aveau de întreținut și familiile lor. Profesorii și studenții au făcut chetă ca să o ajute.

Elena era prima în toate. A ales și niște studente care mergeau voluntar acasă la ea, pe rând, ca să se joace cu copiii și să le citească.

De atâția ani Elena alerga pentru toți. Dar acum supărarea și oboseala o îngenuncheaseră. Parcă era ținta nenorocirilor. Își înmuiau săgețile în venin și le trimiteau una câte una direct în inima ei.

Durerea ei pentru Ilie, care plecase din lumea aceasta fără rânduiala cuvenită, tristețea pentru Alice, care încă nu înțelegea ceea ce a făcut, iar acum Olga, care lupta cu atâta răbdare cu moartea, o istoveau la propriu. Alerga pe la biserici, făcea priveGheri, posturi și rugăciuni, vrând să atragă mila lui Dumnezeu.

„Dumnezeul meu, trimite și o bomboană să mă îndulcească puțin. Atâta amărăciune nu mai suport. Taie de la mine și de la Alecu oricâți ani e nevoie și dăruiește-i acestei mame. Noi, chiar dacă plecăm mai devreme din viață, nu avem nicio îndatorire. Iar dacă o vrei pe Olga lângă Tine, cel puțin fie-ți milă de copii!"

O mângâiere nesperată i-a umplut sufletul, și credința i s-a întărit. A plecat grăbită la spital cu speranța care-i dădea aripi. Nu se poate, doctorii îi vor spune astăzi ceva plăcut despre Olga.

Și-a pus repede masca și mănușile pe care i le-a dat infirmiera și a intrat în salon. Pentru prima oară o vedea stând pe Olga în șezut pe patul ei. Fața îi era de nerecunoscut, dar glasul îi era domol și liniștit.

— Scoate-ți mănușile și dă-mi mâinile, i-a spus cu un zâmbet ușor pe buze. Vreau să simt căldura ta.

Văzând-o șovăitoare, a încurajat-o.

— Nu-ți fie teamă, Elena, nu voi păți nimic mai rău...

Ca să-i facă plăcere, Elena și-a scos imediat mănușile și i-a luat mâinile într-ale ei. Aceea i-a dus mâinile la piept, trăgând-o ușor spre ea.

— Tu știi că niciodată n-am alergat după traiul bun. M-am luptat din toate puterile să-mi cresc copiii. Dar această boală nu poate fi învinsă. Ieri seară am luat hotărârea și mi-am spus că termenul a trecut... Dar să nu crezi că mi-e frică. Orice s-ar întâmpla... fie binevenit.

Elena ardea de nerăbdare să afle ce se întâmplase din seara precedentă, dar nu voia s-o întrerupă și a lăsat-o să continue:

— Când am venit în Grecia, singurul lucru pe care l-am adus cu noi a fost credința în Dumnezeu. Aceasta ne-a făcut să nădăjduim că vom reuși. Aveam poftă de muncă. Am supraviețuit. Dar undeva pe drum L-am pierdut pe Dumnezeu. Doar casă, muncă și niciun „Doamne, miluiește!" când ne aflam în graba cea mare. Însă ieri seară iarăși L-am căutat...

I-a luat mâinile și le-a atins de obrazul ei.

— A venit! A venit, surioară. Mi-a înmuiat tristețea, m-a umplut de liniște, și în taină m-a călăuzit. În deznădejdea mea am cunoscut marea Lui iubire... Adevărată minune!

Respirând adânc și-a adunat curajul și a continuat cu glas domol.

— Buna mea Elena, tu și soțul tău să luați copiii mei și să-i creșteți... Sunt sigură că veți face ce-i mai bun pentru ei... Mereu le-a lipsit și un tată... De astăzi sunt ai voștri...

Elena a rămas mută, dar Olga nu i-a lăsat timp să gândească. Ochii ei o implorau și vorbeau de la sine.

— Nu vreau să crească prin orfelinate. Acolo se pot despărți. Într-o parte fata mea, în alta băieții. Știu... Grea povară vă pun în spate și nu am nimic să vă las ca să vă ajut. Nici bani, nici avere. Dar, crede-mă, aceasta este voia Lui...

Elena își pierduse cuvintele. Cutremurată, nu putea să creadă ceea ce auzea. A îmbrățișat-o, a sărutat-o și au plâns amândouă cu o ușurare binevenită. Tristețea îmbucurătoare și-a scos haina călduroasă și le-a acoperit blând.

„Hristoase al meu, ți-am cerut o bomboană și tu mi-ai trimis toată cofetăria?" Cuvintele Părintelui Paisie îi reveneau în minte: „Veți avea mulți copii". S-a gândit imediat la Teodor. Dar, în loc să capete curaj, a cuprins-o frica. S-a împuținat la suflet.

— Mă simt neputincioasă și foarte nevrednică să cresc atâția copii...

Olga i-a sărutat mâna și a umplut-o cu binecuvântări.

— Să vezi că vei deveni cea mai bună mamă... Acum înțeleg și eu de ce Dumnezeu nu ți-a dat copii... A avut grijă de ai mei...

O infirmieră a intrat s-o anunțe că timpul vizitei s-a terminat și fără să vrea a întrerupt acest moment unic. Dar Olga, înainte de a-i lăsa mâna, a rugat-o să-l aducă acolo mâine și pe Alecu.

Respirația îi devenea din ce în ce mai grea.

— Să nu tragem de timp. Vreau să „plec" liniștită. Luați cu voi și un notar. Roagă-l și pe părintele Atanasie să vină. Vreau să-l cunosc, să vorbim... Poate că avem nevoie de el și ca martor...

Elena a liniștit-o cu o mângâiere plină de compătimire.

— Toate se vor face așa cum vrea inima ta... Acum odihnește-te... Liniștește-te...

Înainte de a pleca, Olga a scos din buzunar o hârtie îndoită și i-a dat-o.

— N-o citi acum, te rog. Să treacă mai întâi câteva zile. Mi-e teamă... ca nu cumva să regreți, a spus cu un zâmbet abia văzut, și și-a pus capul pe pernă.

În minte i se înfățișa casa frumoasă a Elenei, cu camerele scăldate de soare și cu verandele mari. Copiii săi jucându-se veseli cu doi oameni care se preocupau de ei, doi oameni ai lui Dumnezeu.

Mintea îi era cuprinsă de mii de imagini.

Îi vedea bine îmbrăcați, ținându-i de mână și mergând împreună la biserică. Sărbători, aniversări, absolviri împreună cu prieteni și rude în salonul mare. Anii vor trece, și aceștia vor crește, vor studia, vor lucra, își vor întemeia familii.

„Să-ți umpli casa de nepoți și strănepoți", îi ura tainic Elenei, care se îndepărta, și un zâmbet cald îi lumina fața. Sufletul ei era mulțumit.

Era împăcată cu moartea.

Alecu și Elena citeau și reciteau bilețelul lăsat de Olga cu două zile înainte de a „pleca" în viața de dincolo.

„Nina: 13 ani. Vioaie și nesupusă. Elevă de nivel mediu. Patima ei este televizorul. Poate sta toată noaptea privind la el. Mâncarea ei preferată este tot ceea ce are legătură cu carnea.

Nicolae: 10 ani. Îngăduitor, sensibil, fricos. La școală nu merge deloc bine. Îi plac prăjiturile cu ciocolată și fotbalul.

Hrisostom: 5 ani. Copil vesel. Îi place să-i ajute pe ceilalți și e înnebunit după povești."

– Ne așteaptă o luptă mare..., a șoptit Elena cu inima strânsă.

Alecu a îmbrățișat-o și a încurajat-o.

– Știi vreun părinte care să-și fi crescut copiii fără efort și probleme? Împreună vom lupta cu toate. Îți amintești ce ne-a spus părintele Atanasie? O îmbrățișare caldă, zâmbetul pe buze și credință în Dumnezeu. Această rețetă dă mereu rezultate cu copiii. Acum te rog ascunde această hârtie ca să nu cadă în mâinile lor, și mâine îi vom aduce acasă.

Elena s-a dus în camera unde țineau cărțile de rugăciune. Un spațiu liniștit, care mirosea a tămâie și ceară. A luat hârtia și a ascuns-o cu grijă într-o cutie.

Alice și-a anulat călătoria. Voia la rândul ei să stea alături de Elena. Întorsătura pe care o luase viața lor îi dăduse și ei un scop. S-a agățat de bucuria lor și a lăsat orice altă preocupare. O săptămână întreagă a alergat împreună cu ei prin magazine. Cu mult gust au mobilat camerele pentru copii și au cumpărat tot ceea ce le era necesar pentru prima perioadă.

Sâmbătă dimineață Alecu și Elena au plecat să aducă copiii și au lăsat-o singură acasă. După ce a terminat tortul cu ciocolată, l-a pus în frigider și și-a deschis geanta ca să scoată baloanele. Le-a umflat repede și a împodobit cu cele roz camera Ninei și cu cele albastru camera băieților.

A așternut fața de masă albă și a decorat masa cu șervețele frumoase și cu farfurioțe colorate.

Toată această pregătire îi aducea în memorie sărbătorile de altădată, şi un nod i s-a aşezat în gât, amintindu-şi de bucuria şi râsetele lui Ilie.

A încercat să le alunge. Nu, nu, copilul ei n-a murit! Trăia undeva departe şi petrecea foarte bine!

De aceea nu avusese nevoie de mormânt, slujbe şi preoţi.

Prefera de o mie de ori minciuna aceasta decât adevărul.

Astăzi voia să-şi uite durerea participând la bucuria prietenilor ei. Regreta că i-a văzut plecând supăraţi. Era prima sâmbătă când nu-l puteau lua pe Teodor de la fundaţie, şi acest lucru îi neliniştea. După ce a terminat cu masa şi mâncărurile erau toate pregătite, i-a venit o idee neaşteptată. Să meargă ea să-l aducă. Meritau amândoi acest dar.

Un singur lucru nu-l prevăzuse. Refuzul fundaţiei. Ce dacă Teodor era înnebunit de încântare când a văzut-o? Slăbiciunea lui faţă de Alice se manifesta mereu. Cu toate acestea, regulile fundaţiei erau stricte. Primul ei gând a fost să-i telefoneze lui Alecu şi să-l pună să intervină. Dar l-a îndepărtat repede. Ar fi încetat să mai fie o surpriză.

Până când Teodor a mâncat ciocolata pe care i-o dăduse, i-a venit în minte părintele Atanasie. Deşi nu-l întâlnise niciodată, îl cunoştea din discuţiile pe care le auzise. Poate că acesta era acum singurul care ar fi putut s-o ajute. Fundaţia aparţinea parohiei lui şi sigur îl cunoştea.

I-a fost greu să se desprindă din mâinile lui Teodor. I-a promis că se va întoarce şi a plecat ca o

săgeată către biserică. Spre norocul ei părintele Atanasie era la birou şi vorbea cu un enoriaş. Stresată, Alice a început să intre şi să iasă din pronaos şi fiecare minut care trecea i se părea o veşnicie. Stătea cu privirea aţintită la candelabru şi la lumânările ce ardeau încet.

„De câtă vreme n-am mai călcat în biserică?", s-a întrebat.

A luat o lumânare şi a aprins-o la icoana Maicii Domnului. Icoana i-a amintit de Maica Domnului Mică din Kleisoura, unde o ducea mama ei, şi îi era dor de timpurile acelea.

Mama ei... Tatăl ei... Nu voia să şi-i amintească. Niciodată n-au iertat-o că l-a incinerat pe Ilie. Astfel, odată cu Minas, i-a şters şi pe aceştia din memorie, cum făcuse cu toate rudele şi prietenii săi. Pe toţi cei care i-au stat împotrivă.

Doar Elena şi Alecu au rămas alături de ea. N-au condamnat-o. N-au judecat-o. Au acceptat-o aşa cum este, şi asta îi era suficient. Poate că de aceea, atunci când ei vorbeau despre iubirea şi îndurarea lui Dumnezeu, inima i se strângea şi deseori se întreba dacă merită să aibă asemenea prieteni...

— Pe mine mă căutaţi?

Glasul preotului a readus-o la realitate. Nici n-a prins de veste când a plecat bărbatul cu care vorbea. A intrat în birou, şi părintele a invitat-o politicos să se aşeze.

Dar ea nu mai avea timp de pierdut şi stând în picioare, a început să-i explice problema pentru care venise. Când părintele Atanasie a înţeles cine

este, s-a ridicat imediat. Câte rugăciuni nu făcuse pentru acest suflet şi, iată, acum se afla în faţa lui.

— Deci tu eşti Alice? Câte lucruri bune am auzit despre tine de la Alecu şi Elena şi iată acum, în sfârşit, te cunosc de aproape, i-a spus zâmbind.

Familiaritatea lui a surprins-o. Îi ştia pe preoţi mereu încruntaţi.

— Ce spuneţi, vreţi să veniţi cu mine la fundaţie?

— Fireşte că voi veni. Lucrul la care te-ai gândit arată măreţie a sufletului.

Multe laude auzise de-a lungul timpului, dar cuvântul acesta nu conţinea nici ipocrizie, nici minciună. Au mers la maşină şi când i-a deschis părintelui uşa să se aşeze, nu ştia că din ziua aceea se deschidea o nouă pagină în viaţa ei.

Au ajuns la fundaţie şi l-au găsit pe Teodor lipit de fereastră, aşteptând-o. Îndată ce a intrat, s-a agăţat de gâtul ei rugând-o să-l ia cu ea. Alice a fost surprinsă plăcut de respectul pe care-l nutreau oamenii de acolo faţă de persoana preotului, dar şi de uşurinţa cu care i-au dat copilul.

Alice a avut bunătatea să-l invite acasă la masa lor, dar acela a refuzat-o politicos.

— Ziua de astăzi este pentru acei copilaşi orfani. Să vă bucuraţi de ei şi să petreceţi bine. Mâine, duminică, vor veni la biserică şi-i voi cunoaşte şi eu.

Din recunoştinţă pentru favorul pe care i l-a făcut, voia să-i sărute mâna, dar şovăia. N-a făcut-o.

— M-aş bucura să te revăd, fiica mea.

Glasul lui avea o sinceritate care a dezarmat-o.

— Mi-am pierdut copilul... i-a spus cu durere.

Spontaneitatea aceea a înspăimântat-o chiar şi pe ea. Cum de a mărturisit aşa ceva unui om necunoscut?

— Fiica mea, cei pe care Dumnezeu îi iubeşte îi ia repede lângă El. Acum a găsit sufletul lui pregătit şi acum l-a luat.

— Durerea copilului pierdut nu-şi află mângâiere, a zis Alice, şi deodată izvoarele ochilor ei s-au deschis...

— Cum să fie omul mângâiat, fiica mea, dacă nu crede în viaţa veşnică? Află însă că Maica Domnului pe toate femeile le ţine cu o mână, iar pe mame cu amândouă mâinile. Aceasta îţi va da mângâiere, dar trebuie să i-o ceri.

Cuvintele lui, ca nişte picături de ploaie, au căzut în sufletul ei uscat şi l-au răcorit. Fără nicio şovăială s-a aplecat şi i-a sărutat mâna.

— Oricând vei simţi nevoia să vorbeşti cu cineva, vino să mă găseşti. Te voi aştepta. Şi un lucru să nu uiţi: că... a înviat!

Ultimele lui cuvinte i s-au părut o enigmă pentru minţi agere. Toată ziua a învârtit-o în mintea ei şi de fiecare dată când se gândea la ea îi mirosea a liliac şi crin.

Se apropia amiaza când au ajuns toţi încărcaţi cu valize. Copiii, timizi şi stingheri, treceau pragul noii lor vieţi.

Alecu şi Elena i-au îmbrăţişat. Durerea li s-a mai îmblânzit.

Iubirea este izvorul vieții. Aruncă o scânteie în inimă și nădejdea înlătură frica. Dă viselor aripi, și fețele posomorâte se luminează.

Casa s-a umplut de soare.

Alecu și Elena le-a arătat fiecare colț al casei. Față de apartamentul cu două camere unde locuiseră atâția ani copiii, această casă li se părea palat. Nina, văzând camera ei tinerească, nu-și putea ascunde uimirea.

— Ah, dacă ar fi fost mama aici să vadă, cât s-ar fi bucurat, a oftat, și a început să plângă încet.

— E lângă noi și ne vede... Se bucură de bucuria noastră, a mângâiat-o Elena, ștergându-i ochii. Să nu te vadă așa cei mici...

A luat-o de mână și a dus-o în salon. Hrisostom stătea pe canapea ținând în brațe o valijoară albastră. Oricât a încercat Alice să i-o ia din mână, n-a reușit.

— Tu cine ești?, a întrebat-o surprinzând-o.

— Eu sunt... sunt... nașa voastră!, a zis Alice.

— Nașii noștri au plecat în Rusia și nu vor mai veni.

— De aceea sunt aici. M-au lăsat pe mine în locul lor... Nu-ți plac?

— Ești bună, a răspuns cu simplitate copilul, privind-o de sus până jos, apoi a întrebat-o:

— Teodor e copilul tău?

Alice nu-și amintea să se fi aflat vreodată într-o poziție mai dificilă. Din fericire a intervenit la timp Alecu.

— Teodor este noul vostru frate. Îi plac mult poveștile, dar încă n-a învățat bine să citească.

— O să-l învăț eu, a zis cu multă convingere de sine Hrisostom și, deschizându-și valijoara, s-au revărsat pe podea cărți mici și mari.

Teodor a început să bată din palme.

— Lasă aplauzele și vino să mă ajuți să strâng, i-a spus cu asprime „dascălul" de cinci ani, și acela îndată l-a ascultat.

Elena și Alice au luat-o pe Nina în bucătărie ca să le ajute la servit.

Nicolae, cu ochii de culoarea cerului, mângâia stingher pianul mare.

— Îți place muzica?, l-a întrebat Alecu.

Dar înainte să apuce să-i răspundă, l-a pus să stea în fața pianului. I-a deschis capacul în fața ochilor uimiți ai copilului, a pus degetele pe ale lui și a început să atingă clapele împreună cu el.

— Tu vei deveni un pianist important!, a strigat entuziasmat proaspătul „tată".

Nicolae s-a îmbujorat la față. Văzând Alecu obrajii lui aprinși, începu să cânte:

„Mărul meu roșu, vopsit în culoarea rodiei..."

Teodor, lângă ei, ținea ritmul bătând din palme.

Creionul timpului nota amănunțit fiecare clipă din acea zi petrecută în noile lor roluri.

Tatăl și fiul în fața pianului. Mama și fata servind bunătăți proaspete. Hrisostom spunându-i povești lui Teodor, și Alice imortalizându-i cu aparatul de fotografiat.

Seara i-a găsit pe toţi împreună luându-şi rămas bun de la ziua aceea cu o mică rugăciune. Câteva clipe de tăcere şi mulţumire. Încet, fără grabă. Fără constrângere. Alice psalmodia uşor împreună cu ei fără să-şi recunoască vocea. Adevărat, câţi ani au trecut de când n-a spus o rugăciune? De cât de departe vin cuvintele care i se articulau pe buze?

Înainte de a merge la culcare, Nina a găsit pe biroul ei un album mare. Pe primele pagini era înfăţişată mică în braţele părinţilor ei. Apoi câteva fotografii cu mama şi fraţii ei. De aici încolo paginile erau goale.

S-a băgat sub plapuma moale şi a îmbrăţişat perna udând-o cu lacrimi dulci-amărui. Oare ce va fi de aici încolo...

Nicolae s-a ghemuit cântând „Mărul meu roşu", iar Hrisostom se gândea la povestea pe care o să le-o spună mâine.

Alecu a îmbrăţişat-o pe Elena.

— Prima zi a mers bine. Mâine, Dumnezeu o să ajute...

Alice, pentru a uşura situaţia, l-a luat pe Teodor şi l-a pus să doarmă în patul fiului ei. Micuţul s-a bucurat mult. A văzut pe noptieră fotografia lui Ilie şi murmura:

— Ilie... înger... cer... Ilie... înger... cer...

Aşa l-a luat somnul.

Alice îl auzea şi un plânset mut îi zdruncina pieptul. Îi era teamă să se întindă în pat. Păşind uşor, s-a dus să-l învelească. Nu s-a gândit mult, i-a venit deodată. A ridica plapuma şi s-a ghemuit lângă el.

A fost prima ei seară fără coşmaruri.

Un somn dulce îi colora visele. Când şi-a deschis ochii se luminase de ziuă. Era duminică. Se străduia să audă bătăile clopotului. Erau foarte departe. Şi totuşi ea le auzea...

S-a ridicat în grabă şi s-a supus chemării lor.

A stat până la sfârşitul Sfintei Liturghii, dar a fost imposibil să pună frâu minţii. În faţa ei Maica Domnului Îl ţinea cu atâta duioşie în braţe pe Hristos, încât o îndurera.

Pentru o clipă parcă purta acea rochie foarte scumpă, făcută toată din perle, pe care o văzuse într-o vitrină din New York şi o înnebunise. Iar Maica Domnului şi-a întins mâna şi a tras din marginea rochiei sale o mică perlă. În câteva clipe toate pietrele preţioase s-au revărsat pe podea. Biserica s-a umplut. Pe ea au rămas fluturând doar nişte aţe şi i s-a arătat... goliciunea.

S-a umplut de ruşine.

Ruşine pentru oamenii care o vedeau „goală".

Ruşine pentru părinţii ei, care au crescut-o lipsindu-se de atâtea lucruri necesare.

Ruşine faţă de soţul ei, care-i oferise cu uşurinţă atâta iubire.

Ruşine faţă de copilul ei, pe care l-a... omorât!

Da, sosise ceasul de care mereu îi fusese frică. Să accepte adevărul. Ea l-a omorât!

Aşadar de aceea l-a incinerat. Mormântul lui i-ar fi amintit mereu de vinovăţia sa. Era o mamă mincinoasă. O monedă falsă. Strălucea fără să aibă

nicio valoare. Pe oricine atingea îl distrugea. Pe cei care o iubeau cu adevărat îi alungase. Nu se preocupa de nimic în afară de ea însăşi.

Adevărat, pe cine păcălise atâţia ani?

Cântările heruvice au întors-o la realitate. Nu şi-a mai ridicat ochii s-o privească pe Maica Domnului. Cum de Hristos nu şi-a scos biciul ca s-o alunge din biserica Lui?, se întreba.

Nicio milă pentru o fiică aspră.

Nicio milă pentru o soţie nerecunoscătoare.

Nicio milă pentru o mamă falsă.

Ca şi când cineva i-ar fi spus că nu mai are nicio nădejde. Că trebuie să plece. A făcut doi paşi înapoi. Să apuce să fugă înainte ca acuzatorii să se arunce toţi asupra ei. N-a apucat. Părintele Atanasie a ieşit la Uşile Împărăteşti şi toţi s-au aşezat la locurile lor. Doar ea a rămas în picioare.

Cuvântul lui era ca un bisturiu care-i opera cu iscusinţă inima. A străpuns-o, o durea, dar ea rămânea încă acolo.

Peste puţin cuvântul a devenit sabie şi a tăiat brusc sfoara pe care de atâţia ani făcea acrobaţii egoiste. Părintele nu rostea cuvinte sofisticate. Vorbea clar cum, oricât de păcătos ar fi un om, dacă iese din somnul diavolesc al uitării de Dumnezeu şi izgoneşte întunericul necunoaşterii, atunci va înţelege că fericirea se află în veşnicie, şi nu în zădărnicie.

Dar cum se face că peste puţin chirurgul devine şi mângâietor? Ce minune este aceasta, să deschidă rana şi după aceea s-o vindece?

Cuvântul lui purtător de nădejde i-a îmblânzit tristeţea fără să lase descurajarea s-o cuprindă. A alungat glasul monstruos care o îndemna pe Alice să plece. Vorbea despre lacrimile desfrânatei, şi ea, în marea deznădejde, s-a agăţat de cuvintele părintelui Atanasie de parcă i-ar fi aruncat un colac de salvare ca s-o scape din furtună. Lacrimile îi curgeau din belşug şi cu smerenie s-a rugat la Hristos să le primească, aşa cum a primit lacrimile lui Petru, pocăinţa tâlharului, convertirea Mariei Egipteanca...

S-a întors acasă şi şovăitoare a întins mâna să dea primul telefon.

— Mamă...

— Fata mea... Cât am aşteptat acest telefon...

Cărămidă cu cărămidă smeritul levit reconstruia de la început viaţa ei şi o ajuta să-şi schimbe drumul. Prin tristeţea şi încercările ei Îl atingea pe Dumnezeu, descoperea noi sentimente şi măreţia divină a iertării. Nădejdea i-a întins aripile şi ea a îmbrăţişat-o cu dor, aruncând de pe ea orice lucru lucitor şi fals care vorbise de atâţia ani în sufletul ei.

A luat o hotărâre vitează şi şi-a schimbat viaţa din rădăcini. Înainte de a pleca la Kastoria a cerut binecuvântarea şi rugăciunile duhovnicului ei.

— Ispăşirea are nevoie de efort şi suferinţă. Ceea ce ai hotărât va fi canonul tău şi mă bucur că ţi l-ai pus singură. Cu ajutorul lui Dumnezeu vei reuşi. Mergi cu binecuvântarea Maicii Domnului...

* * *

Primăvara a sosit grăbită, a sărutat blând oraşul Kastoria şi a mângâiat apele liniştite ale lacului. În casa lui Minas obloanele s-au deschis larg. Alice a tras perdelele grele, şi soarele a înlăturat singurătatea şi a intrat să-i încălzească. Camerele s-au înviorat de glasurile vesele ale copiilor, care au venit în prima lor vizită.

Într-o ceremonie scurtă şi cucernică la biserica Sfântului Mina, preoţii au săvârşit slujba de înmormântare. Câteva rude apropiate, bunicii, Alecu şi Elena cu toţi copiii şi Stratis şi-au luat adio de Ilie.

Îmbrăcată în negru, Alice a ajuns la cimitir, ţinându-l strâns de mână pe Minas, iar acolo preotul a aşezat cu evlavie în mormântul familiei cenuşa lui Ilie, aducând tuturor izbăvirea mult-dorită.

După prânzul rânduit au plecat toţi la biserica Maicii Domnului Mavriotissa, iar de acolo la Mănăstirea Kleisoura.

Vasiliki a văzut-o pe fiica ei închinându-se cu atâta evlavie la icoane, iar la moaştele Cuvioasei Sofia a plâns ca un copil, şi şi-a amintit cuvintele cuvioasei: „Maica Domnului o va cuminţi pe fata ta".

Numai că, pentru a se cuminţi Alice, a trebuit ca mulţi să sufere...

Minas a mers cu copiii la pangarul mănăstirii şi a cumpărat cărţi şi şiraguri de metanii. A cumpărat şi o icoană cu viaţa cuvioasei şi i-a dăruit-o soţiei sale.

— S-o iei cu tine în călătorie să te ajute, Alice.

Ea l-a luat de mână şi l-a privit implorator în ochi.

— N-am venit să plec iar, Minas. Dacă vrei o să rămân, măcar să îmbătrânim împreună. Aş vrea doar... Cum să-ţi spun? Ştiu că mereu am cerut mult, dar aceasta este ultima oară când îţi voi cere ceva. Te rog să-l ţinem cu noi pe Teodor. Acest efort de a-l creşte va fi ca un parastas pentru Ilie şi o mică ispăşire pentru mine.

Minas i-a cuprins faţa în mâini. Prima dată o vedea nemachiată şi atât de adevărată.

— Greşeala mea a fost că niciodată n-am putut să-ţi spun nu. Ştii, desigur, că afacerea am vândut-o sau mai degrabă am renunţat la ea. Treaba nu mergea bine şi eu nu aveam niciun chef să alerg de unul singur. Cât despre Teodor, îţi dau cuvântul meu că voi face ce-i mai bine pentru el.

Alice l-a strâns cu căldură în braţe şi se întreba de câte ori trebuia să-i mulţumească şi să-i ceară iertare pentru toţi aceşti ani. Câte amărăciuni gustase Minas de mic copil, câte necazuri, şi totuşi s-a dovedit stâncă neclintită pentru ceilalţi.

— Cu Alecu şi Elena ai vorbit despre asta?

— Nu le-a fost uşor. Dar am făgăduit să ne vedem cât se poate de des. În vacanţe vor veni ei la Kastoria, iar iarna vom merge noi la Salonic, desigur dacă vom putea păstra acel apartament vecin cu ei...

Minas şi-a promis să-l păstreze cu orice sacrificiu, încât Teodor să fie alături de oamenii care l-au iubit primii şi de copiii care-l vedeau ca pe fratele lor.

Acum strădania lor va fi să-l învețe să se autoservească. Poate în viitor se va ocupa și cu ceva creativ, cu ajutorul unor specialiști.

— Să vezi că o să reușim, Alice, a încurajat-o cu convingere Minas.

— Cu ajutorul lui Dumnezeu vom reuși...

Hrisostom s-a trezit primul a doua zi. Și-a pus papucii și, așa cum era, în pijamale, a coborât căutând-o pe Alice. A găsit-o în bucătărie, pregătindu-le micul dejun, și a alergat în brațele ei.

— De ce te-ai trezit atât de dimineață, dragul meu?

— Ca să-ți spun visul pe care l-am avut azi-noapte! Am văzut o doamnă frumoasă, care purta o fustă de aur. Știi, mi-a spus, că nașa ta are în casa ei un înger? Iar eu am întrebat-o: Pe Teodor? Da, mi-a răspuns, să aveți toți grijă de el și să-l iubiți!

Alice l-a îmbrățișat duios.

— Pentru că-l iubești mult pe Teodor și-i spui atât de multe povești, de aceea ai avut acest vis. Acum hai să mergem în biroul nașului să luăm două scaune.

Copilul a urmat-o cu bunăvoință și continua să-i vorbească cu entuziasm despre visul lui. Intrând însă în birou a rămas pentru o clipă fără glas. Îndată, plin de exaltare, a strigat tare:

— Nașă! Nașă! Aceasta a fost buna Doamnă cu fustă de aur, pe care am văzut-o azi-noapte în vis...

Alice, plină de uimire, văzu pe perete icoana Maicii Domnului Ierusalimiteanca. Era darul mamei

sale dintr-o călătorie pe care o făcuse la Locurile Sfinte, și de aceea Minas avea mereu mare evlavie la ea.

A îngenuncheat, l-a strâns în brațe pe băiețel și cutremurată, a șoptit către icoană cuvinte pline de implorare:

— Maica Domnului Ierusalimiteanca, Maica mea, am lângă mine un înger din cer și eu îl voi proteja pe acesta, pe care l-ai trimis în casa mea...

* * *

Roata timpului se învârte neîncetat, și la fiecare cotitură a vieții apare fie bucuria, fie durerea. Necazurile sunt mai multe și dacă n-ar fi credința care să dea nădejde omului, cine le-ar putea suporta?

Elena îngenunchease în fața icoanelor, și Alecu a ajutat-o să se ridice.

— Ai îmbătrânit și încă mai vrei să faci metanii?

— Când pot și câte pot, dragul meu...

S-a ridicat, a respirat adânc, a deschis o cutie și a luat din ea o hârtie.

— Cum de ți-ai amintit de asta, măi femeie?

— Dă-mi pixul ca să completez ceva.

S-a așezat pe un scaun și a început să scrie pe genunchi:

„Nina: Liniștită și cuminte. A luat diploma de infirmieră. Carne nu mai mănâncă, dar încă îi place să nu doarmă noaptea. A devenit monahie cu numele Miriam.

Nicolae: Sensibil dar îndrăzneț. A devenit matematician, ca tatăl lui. N-a încetat să iubească prăjiturile și ciocolata și să joace fotbal cu cei patru copii ai săi.

Hrisostom: Dascăl în educație specială. Își termină studiile de masterat și scrie povești...

Teodor: A învățat să citească și să coasă șaluri și căciuli de blană. Iese singur la cumpărături și o ajută pe mama lui, Alice, pentru că o dor picioarele."

I-a dat pixul înapoi și a oftat.

— Viața a devenit foarte grea. Ce-i va aștepta oare mâine?

Alecu i-a mângâiat cu dragoste părul alb.

— Tu, Elena, și orice femeie, poate face ziua de mâine mai bună...

Multă răbdare, multă răbdare.
Maica Domnului plânge, în fiecare zi
plânge și se roagă:
„Fiul meu și Dumnezeul meu, dă lumii înțelepciune
și pocăință. Iartă-i pe toți".
Așteaptă Dumnezeu, așteaptă.
Rugați-vă, rugați-vă să vă mântuiți voi
și copiii voștri...[3]

[3] Patriarhia Ecumenică a așezat-o pe Cuvioasa Sofia în rândul Sfinților Marii Biserici a lui Hristos la 4 octombrie 2011. Pomenirea ei se prăznuiește la 6 mai.

În loc de epilog

Câteva cuvinte insuflate de Dumnezeu ale Sfântului Porfirie Kavsokalivitul,

„Se întâmplă de multe ori ca omul să simtă supărare excesivă pentru starea lumii. Să sufere când vede că voia lui Dumnezeu nu este împlinită astăzi de oameni și nici chiar de el. Să sufere pentru durerea trupească și sufletească a celorlalți.

Această sensibilitate este darul lui Dumnezeu!

La femei o întâlnim mai des. Sufletele care au această subțirime sunt deosebit de deschise la mesajele și la voia lui Dumnezeu. Aceste suflete sensibile au posibilitatea de a înainta mult în viața întru Hristos, fiindcă Îl iubesc pe Dumnezeu și nu vor să-L întristeze.

Sunt amenințate, însă, de o primejdie. Dacă nu-I încredințează lui Hristos cu încredere viața lor, este posibil ca duhul rău să exploateze această sensibilitate și să le conducă la întristare și deznădejde.

Sensibilitatea nu poate poate fi înlăturată. Se poate doar preschimba, transforma, poate deveni iubire, bucurie, adorare dumnezeiască.

(...)

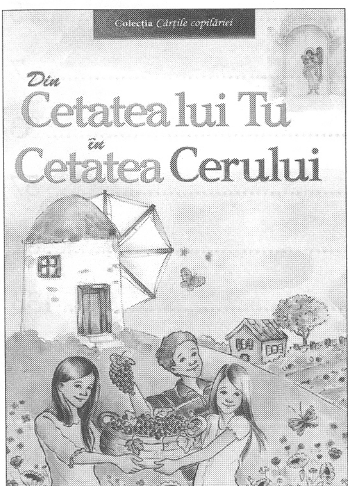
Toate problemele noastre, materiale, trupești, pe toate să le încredințăm lui Dumnezeu. Așa cum se spune la Sfânta Liturghie: «Toată viața noastră

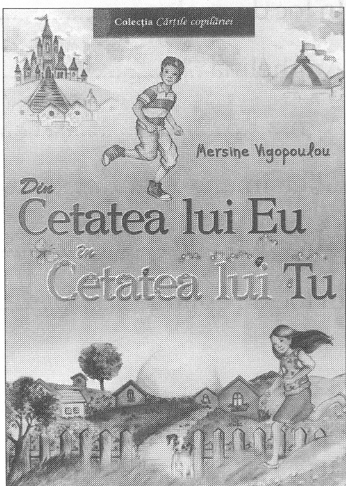
lui Hristos Dumnezeu să o dăm». Toată viața noastră în mâinile Tale, Doamne, o lăsăm.

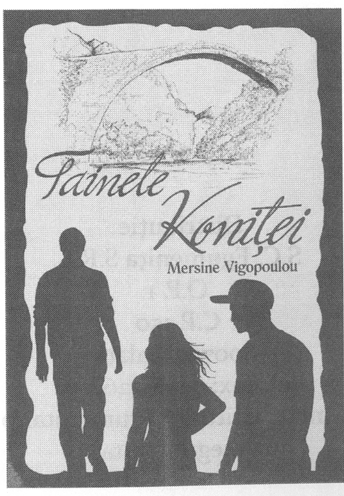
Omul lui Hristos pe toate le face rugăciune. Și greutățile, și necazurile, le face rugăciune. Orice i s-ar întâmpla, îndată începe să spună: «Doamne, Iisuse Hristoase...» Rugăciunea este de folos în toate, chiar și în cele mai simple lucruri."

Sfântul Porfirie Kavsokalivitul,
Viața și Cuvintele,
Mănăstirea Hrisopigi, Hania

Alte cărți ale autoarei apărute la editura Egumenița

Cuprins

Distribuţie:
S.C. Egumeniţa S.R.L.
O.P. 1
C.P. 150
800720 Galaţi
tel./fax: 0236-326.730
e-mail : editura@egumenita.ro
www.egumenita.ro

M-am născut la Salonic.

Am crescut într-o mahala de refugiaţi la Nea Krini, lângă mare. Marea a fost prima mea prietenă. Împreună cu ea m-am jucat cele mai frumoase jocuri. Verile le petreceam la Kassandra, locul de baştină al mamei mele. Poate că de aceea mirosul care-mi place cel mai mult este acela al măslinului şi pinului. La umbra lor îmi petreceam timpul citind, pentru că unii din îndrăgiţii mei dascăli îmi sădiseră în inimă pasiunea de a citi şi scrie.

După ce m-am căsătorit am fost ocupată cu creşterea copiilor şi doar rareori am publicat unele din scrierile mele. De mulţi ani trăim în provincie, în frumoasa Souroti, lângă mănăstirea unde a adormit Sfântul Paisie Aghioritul.

După ce am dobândit nepoţi, vrând să le sădesc încă de mici în inimă în ţelepciunea Sfântului, am început să scriu istorioare inspirate din cuvintele ş poveţele lui. Aşa a fost scrisă prima mea carte, *Din cetatea lui Eu în cetatea lui Tu* De atunci fiecare carte a dat naştere alteia. Odată cu trecerea timpului am mer cu toţii împreună bucurându-ne de clipe şi momente unice. Acum, prin aceas tă carte, inspirată din fapte reale, îndrăznesc o întâlnire literară cu cititorii me care au crescut de-acum, şi cu cei care au îmbrăţişat cu iubire cărţile mele.

Mersine Vigopoulo

***

Anghelina, Agnia sau Ghetsimana, împreună cu Alice şi Elena sunt feme de lângă noi. Femei cu duh luptător, care au depăşit greutăţile prin credinţă hotărâre, pentru că au considerat binele o necesitate.

Se poate ca odată să le întâlnim şi noi, şi poate că vom trece pe lângă indiferenţi. Însă acum vin să le cunoaştem mai bine prin povestirile lor sen bile. Ne încredinţează viaţa lor descoperindu-ne inima lor şi modul în ca şi-au lăsat amprentele în familie, în grupul celor apropiaţi lor, în societate.

Acestea au devenit, după cum spunea Sfântul Paisie Aghioritul, dosp la pe care în fiecare perioadă grea Preabunul Dumnezeu o foloseşte pent a ajuta generaţiile viitoare şi pentru ca această lume să nu piară.

